

V ponedeljek po novem, poletnem času

Vozni redi ostajajo enaki, pomaknejo se le za uro naprej (kot poletni čas)

V ponedeljek, 28. marca, ob 2. uri ponoči bo v skladu z evropskim letnim časom tudi pri nas ura nenadoma postala 3. jutraj. Ker pa hkrati z uvedbo te novosti potekajo še javne razprave o družbenem dogovoru, ki določa obratovalni in delovni čas, marsikdo ne ve, kakšne spremembe se nam torej obetajo.

Celotno gospodarstvo vseh štirih dolenskih občin naj bi od ponedeljka, 28. marca dalje (po novem letnem času) začelo delati ob 7. uri, kar velja tudi za tovarne z izmenjskim delom. Občinske uprave, interesne skupnosti in ostali, ki jih zavezuje občinski odlok – naj, začno delati najprej ob 7.30, imajo pa možnost uvedbe stopničaste delovnega časa do 8. ure. Vse šole v regiji pa naj bi začele pouk ob 8.30 uri, kar pa po sončnem času še vedno pomeni ob 7.30. Vse te spremembe naj bi v združenem delu vnesli tudi v samoupravne akte.

Za taka stališča so se dogovorili 21. marca v Novem mestu na posvetu vodstev medobčinskih družbenopolitičnih organizacij pod vodstvom sindikata, navzoči pa so bili tudi predsedniki izvršnih svetov ter predstavniki prevoznih delovnih organizacij: Gorjancev, Integrala in železnice. Četudi so bile želje ponekod malce drugačne, je bilo treba zlasti v novomeški občini želje podrediti možnostim največjega prevoznika podjetju Gorjancem. Direktor te delovne organizacije je namreč izjavil: „Če ne bo začetek delovnega časa razporejen na najmanj uro in pol, potem ne bomo mogli (niti teoretično!) pravočasno prepeljati vseh otrok v šolo in vseh delavcev na delo.“ R. BAČER

Ribnica slavi

40 let po pomembni zmagi v Jelenovem žlebu

V spomin na slavno zmago partizanskih brigad 26. marca 1943 v Jelenovem žlebu slavi občina Ribnica vsako leto na ta dan svoj praznik.

Na sam praznični dan, v soboto, 26. marca, bo v dvorani osnovne šole v Loškem potoku razširjena svečana seja občinske skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij. Začela se bo ob 9. uri. Na njej bo najprej spregovoril predsednik skupščine krajevske skupnosti Loški potok Jože Levstik, svečani govornik pa bo predsednik občinske skupščine Stanko Rus. Izveden bo tudi kulturni program.

Na svečani seji bodo podelili občinska priznanja in nagrade. Občinski odbor ZZB NOV Ribnica pa bo podelil svoja priznanja.

Po svečanosti v Loškem potoku bo istega dne ob 13. uri še veliko zborovanje v Jelenovem žlebu, na katerem bo govoril general Dušan Svára-Dule, v kulturnem programu pa bodo nastopili pevec, godba na pihala in recitatorji. Ze jutraj bodo krenile na pohod v Jelenov žleb pohodne kolone iz Loškega potoka, Sodražice, Ribnice in Dolenje vasi. Letos bodo sodelovali na pohodu še Ljubljanci, Novomeščani in krajanje krajevske skupnosti „Ivan Omerza“ iz Livolda pri Kočevju, odkoder je bil doma narodni heroj Ivan Omerza-Johan, ki je padel prav v bitki v Jelenovem žlebu. Posebno prisrčno pa bodo pozdravili delegacijo iz pobratene občine Arcevia iz Italije.

Ob prazniku bo še več kulturnih, športnih in drugih prireditev oz. manifestacij, saj praznovanje ne bo posvečeno le 40-letnici boja v Jelenovem žlebu, ampak tudi 40-letnici zgodovinskega zaslanja AVNOJ in še nekaterim slavnim obletnicam. Tako je bil že v nedeljo turnir v malem nogometu, v Loškem potoku (v avli šole) bo odprta razstava o Levstikovi brigadi, svečanost bo tudi v Makošah itd.

J. P.

SLOVESNO ZA DAN MAJDE ŠILC – Učenci Doma Majde Šilc iz Novega mesta vsako leto pripravijo prireditev, na kateri se spomnijo narodne herojine, po kateri nosi dom ime. Letos je bila prireditev še posebno slovesna, saj praznujejo 60-letnico njenega rojstva. Tako so pretekli petek v novomeškem Domu JLA pripravili bogat kulturni program, na katerem sta se predstavila dekliski pevski zbor in dramska skupina, ki je uprizorila „Hišo na robu mesta“ Mirka Zupančiča. Na prireditvi, ki so se je udeležili tudi borci 10. SNOUB Ljubljanske, so najbolj prizadevnim učencem podelili 28 pismenih priznanj in 7 knjižnih nagrad. (Foto: J. Simičič)

B. SUHY RAZSTAVLJA V CELOVCU

Prejšnji teden se je v Celovcu zvrstilo več prireditev, ki kažejo trdno sodelovanje med koroškimi in slovenskimi likovnimi umetniki. Najprej so odprli razstavo fotografij Joca Znidaršiča, konec tedna pa so pripravili pogovor o sodobnih težnjah likovne ustvarjalnosti obkraj Karavank, zatem pa odprli še razstavo del šestih mladih slovenskih grafikov, med njimi Branka Suhyja.

ČRNOMELJ: KVIZ O KMETIJSTVU

26. marca ob 19. uri bo v kulturnem domu v Črnomlju regijski kviz o kmetijstvu, ki ga pripravljata kmetijski šolski center iz Novega mesta in občinska konferenca ZSMS Črnomelj. Med seboj se bodo v znanju pomerile ekipe iz Črnomlja, Metlike, Trebnjega, Novega mesta, KŠC Novo mesto, Brežic, Krškega in Sevnice.

Z obljubami se ne da plačati

Blokiran devizni žiro račun tovarne „Djuro Salaj“ v Krškem – Večji izvoz in remont PS 3 prepolovila dobave papirja domačim odjemalcem – Neurejene razmere

Infomativnopolitični tisk v Jugoslaviji doslej ni imel posebnih težav s papirjem, kajti največji proizvajalec časopisnega papirja pri nas, krška tovarna Djuro Salaj, je izpolnila obveznosti.

Lani so navzlic težavam dinarskemu in deviznemu likvidnostnemu položaju v Celulozi najeli še 10 milijonov dolarjev posojila, da so lahko zagotovili nemoteno proizvodnjo papirja za domači trg. 9. marca letos se je iztekel rok za vračilo večine tega posojila, ker pa tovarna sama ni zmogla preobilnega zaloga, ji je poslovna banka blokirala devizni žiro račun. Od tega dne morajo vse devizne prilive nameniti za vračilo dolga, šele potem za drugo. Krškim papirničarjem so se tako povsem zaprla vrata za nabavo surovin, kemikalij in repromateriala, kar morajo v večini uvažati. Letos še

KOLIKO JE VELJALA JE KRŠKO

Veliko govora je bilo o tem, koliko je veljala jedrska elektrarna v Krškem. Časopisi so med drugim navajali tudi podatke, da je veljala kar 2,5 milijarde dolarjev, kar je trikrat več, kot je bil predračun zanjo. Na vse to jedrska elektrarna odgovarja z natančnimi številkami, ki so bile objavljene tudi v beograjski Ekonomski politiki. Za elektrarno so dobili 504 milijone dolarjev tujih kreditov, za katere so plačali 166 milijonov dolarjev in 1,5 milijarde dinarjev obresti. Domačih kreditov je bilo 11 milijard dinarjev, obresti pa znašajo 632 milijonov. Skupaj je elektrarna veljala 24 milijard dinarjev.

Na Dolenjskem za 1,6 milijarde dinarjev izgub

Za 29 odst. so v preteklem poslovnem letu narasle izgube v gospodarstvu štirih dolenskih občin v primerjavi z letom 1981, znesek ugotovljenih izgub pa je 1,620 milijarde dinarjev. Pretežni del dolenskega primanjkljaja odpade na IMV.

V občini Novo mesto je Služba družbenega knjigovodstva po zaključnih računih ugotovila za 1,4 milijarde dinarjev izgub, in sicer v 6 tozidih IMV in še v združenem tozidu Hmeljnik. V trebanjski občini znesek lanskoletnih gospodarskih primanjkljajev 102 milijona dinarjev, izkazana pa je v tozid IMV na Mirni in v Industriji gradbene Keramike–Novoles. Je pa izguba v tej občini še enkrat večja kot leto prej. Črnomajska občina povečuje izgube za 59 odst., skupno znašajo 45 milijonov dinarjev, ugotovljena pa je v 4 delovnih organizacijah: v tozidu IMV, GOK Komunalni, GOK Kanižarici in v Integralu. Edino metliška občina je na Dolenjskem izgube zmanjšala za 12 odst.: znaša le 8 milijonov dinarjev, „pridelali“ pa so jo v TGP–tozd Transport. Razen navedenih delovnih organizacij je poslovno problematičnih še vrsta drugih, kjer jim je sicer še uspelo kriti osnovne obveznosti, poslujejo pa na meji rentabilnosti in jim nič ne ostaja. Prav v teh kolektivih bi se morali nemudoma lotiti sanacijskih programov.

R. B.

V neredu je največ kršitev

MS ZKS Posavje poziva k preprečevanju, ker je cenejše od „zdravljenja“

Seji MS ZKS Posavje so minuli teden v Brežicah prisostvovali družbeni pravobranilec samoupravljanja, javni tožilec, sodnik združenega dela in direktor službe družbenega knjigovodstva v regiji. Svet je obravnaval pojave in probleme, na katere ti organi opozarjajo v svojih poročilih za minulo leto.

Po večstranski osvetlitvi najštevilnejših, najtežjih in najbolj nezaželenih kršitev so udeleženci strnili svoje razprave v poziv osnovnim organizacijam ZK, naj bolj kot do zdaj vplivajo na preprečevanje družbeno škodljivih pojavov. Tako na primer delavske kontrole ničesar ne ukrepajo. Družbeni pravobranilec je lani dobil le eno prijavo z njihove strani.

Člani sveta kar niso mogli verjeti, da je v regiji še vedno 32 delovnih organizacij, ki svojih samoupravnih aktov niso prilagodile zakonu o združenem delu. Ponekod imajo neveljavne samoupravne akte, ker jih sprejemajo po nezakoniti poti. Predvsem velja to za urejanje stanovanjskih odnosov. Primeri nezakonitih sklepov delavskega sveta so imeli

v Jutranjki in Gradbeništvu v Sevnici ter v krški Kovinarski. Precej preglativ povzročajo včasih samoupravna organiziranost, saj nekatere oblike več let ne živijo. Nadalje prihaja do podvajanja skupnih služb in do negospodarnega ravnanja z denarjem zaradi sprejemanja novih administrativnih delavcev. Zelo veliko neurejenih samoupravnih zadev je v stanovanjskem gospodarstvu

vseh treh občin. Lani se je precej povečalo število nepravilnosti pri materialno-finančnem poslovanju delovnih organizacij, ki ga nadzoruje služba družbenega knjigovodstva. Ta opaža porast zamujenih plačil, tako posavske delovne organizacije prispevajo k neilkvidnosti. V zadnjem času se je v regiji pomnožilo število kaznivih dejanj s področja gospodarskega kriminala, čeprav ne gre za hujše oblike.

J. TEPPEY

ZDRUŽENI BODO USPEŠNEJE KMETOVALI

Do nedavnega so v okviru črnomajske Kmetijske zadruge delovale 4 temeljne združne organizacije. Z referendumom pa so v začetku marca izglasovali eno TZO s sedmimi združnimi enotami, ki bo bolj strokovno, ekonomično, racionalno in enotneje izvajala politiko v kmetijski proizvodnji v vsej občini.

PRITOZBA

Varnostniki iz ribniške občine, ki so zaposleni pri kočevskem tozdu Varnosti Ljubljana, so se pritožili pri ribniškem občinskem svetu Zveze sindikatov zaradi nizkih osebnih dohodkov. Ta organ je s posebnim dopisom že obvestil vodstvo tozda v Kočevju o tej pritožbi. V njem je povedal tudi svoje mnenje, da je povprečni osebni dohodek varnostnikov, ki znaša okoli 11.000 din, res prenizek, saj znaša povprečni osebni dohodek v občini kar krepkih 3.000 din več.

„Ne“ za samoprispevek

Sevnica: „za“ glasovalo le 40,5 odst. volivcev

Četrti občinski samoprispevek v sevnški občini v nedeljo ni uspel. Od 13.412 vpisanih volivcev se jih je glasovanja udeležilo sicer kar 13.134, vendar jih je „ZA“ uvedbo glasovalo le 5.324 oziroma 40,5 odstotka. To v nedeljo zvečer niso bili še povsem uradni podatki, ki pa so bistveno od njih ne bodo ločili.

Od enajstih krajevnih skupnosti je samoprispevek uspel le v treh: KS Zabukovje 61,2 odst., Primožu 54,5 odst. in Sentjanžu 51 odst.

Referendumski program je pretežno gradil na cestah in nekaterih drugih skupnih akcijah vrednosti okrog 84 milijonov dinarjev. Stopnja – 1 odst. za nadaljnjih pet let – je bila najnižja doslej. Očitno je bil tudi to prehod zaloga. Kaj je bilo narobe v sevnški občini, bo morala naposled pokazati analiza.

In ob tem le ena dobra vest. V krajevni skupnosti Blanca so hkrati

z občinskimi imeli še po eno skrinjico za svoj samoprispevek. Le-ta je kljub višji stopnji (1,5 odstotka) tudi pretežno za ceste, uspel z 57,59 odst. glasov „ZA“!

A. Z.

Heroju v spomin

Jutri komemoraciji, jutrišnjem pohodu v Jelenov žleb

Žalna komemoracija ob 40-letnici smrti narodnega heroja Ivana Omerze–Johana bo v petek, 25. marca, najprej ob 10. uri v Parku herojev v Kočevju, popoldne ob 17. uri pa še na pokopališču v Dolgi vasi.

Komemoraciji v Kočevju organizira občinsko vodstvo ZZB NOV skupaj z ostalimi organizacijami, nanjo pa bodo povabili tudi svoje padlega heroja. Podobne svečanosti v Parku herojev organizirajo ob obletnici smrti vsakega narodnega heroja z območja kočevske občine.

Na komemoraciji v Dolgi vasi bodo poleg borcev in svojcev sodelovali tudi mladinci vseh štirih organizacij iz območja te KS, ki nosi ime pokojnega heroja Ivana Omerze.

Dan pozneje, 26. marca, se bodo krajanje iz KS Ivan Omerza Livold udeležili pohoda v Jelenov žleb, na prizorišču legendarne bitke, v spomin na katero praznuje občina Ribnica svoj praznik. Prav v tej bitki je padel narodni heroj Omerza. Pohoda se bodo udeležili tudi pripadniki enot civilne zaščite in ekipe prve medicinske pomoči iz Dolge vasi, ki bodo v primeru potrebe nudile udeležencem medicinsko pomoč.

I. GORNIK

CVIČEK JE PRIVABIL TISOČE – „Cviček je prestal, Dolenjci pa tudi,“ bi lahko zapisali ob letošnjem rekordnem obisku in pokušanju v novomeški športni dvorani. Za oceno letine bi sicer zadoščal kozarček, toda če hoče dolenjsko ljudstvo preizkusiti cvičkovo moč, je treba mokrote navoziti v sodih. Sicer pa: naj se ljudje radostijo, saj je od ponedeljka in deželi mlad in do pozne jeseni bo v vinogradih spet tekel znoj, vsak nevihtni oblak pa bo spremljal strah. Samo pravi vinogradnik pozna ta občutek. Na sliki: sprevod vinogradnikov s simboličnim prikazom vinogradniških opravil. Več na zadnji strani. (Foto: Janez Pavlin)

V drugi polovici tedna bo spremenljivo vreme s pogostimi padavinami.

Usodno bi bilo zapiranje oči pred dejstvi

Kako do bolj učinkovitega političnega sistema?

Večina razpravljavcev na 12. kongresu ZKJ je zahtevala, da bi moral v politične odnose vpeljati več racionalnosti in učinkovitosti. Dr. Najdan Pašič je predlagal ustanovitev posebne komisije za proučevanje aktualnih vprašanj delovanja političnega sistema, podobne tako imenovani Kraigherjevi komisiji, ki obravnava ekonomsko. In kakšno naj bo delo te (druge) komisije?

Ustave ne kaže spreminjati, vsaj ne zdaj. To bi bilo tudi škodljivo, ker bi povzročalo nove elemente nestabilnosti in odvracalo našo pozornost od ukrepov in akcij, ki se jih moramo takoj lotiti. Zato pa nas čaka druga naloga: vrsto pojavov v vsakodnevem delovanju političnega sistema bi morali kritično proučiti in spremeniti. Sposobnost organiziranih sil socialistične zavesti in tudi same ZK, da bi uspešno usmerjale družbeno gibanje in opredeljevala smeri in vsebino nadaljnje revolucionarne spremembe produkcjskih in celotnih družbenih odnosov, se je očitno zmanjšala. Na pomembnih področjih družbenega življenja potekajo procesi razvoja v povsem nasprotni smeri, kot predvidevajo programski dokumenti, načrti in sklepi. Usodno bi bilo, če bi si ZK zapirala oči in bi bila pasivna ob dejstvu, da procesi družbene integracije na samoupravnih temeljih ne le zastajajo, marveč da smo na širokih področjih ekonomskega, političnega in idejnega življenja priče dezintegracijskim procesom, teritorialnemu zapiranju, skupinsko-lastniškemu razkosavanju „družbenega kapitala“ ipd.

Da bi presekali širjenje administrativnih teženj v gospodarstvu, naj bi temeljito proučili, kako, kje in v kolikšni meri preokorajujejo ustavna pooblastila organov družbenopolitičnih skupnosti in s tem „določajo pogoje gospodarjenja“, nato pa naj bi sprejeli tudi konkretne ukrepe.

V prvem obdobju razvoja delegatskega sistema (sedanjem) je prišlo do enostranosti, ki zelo zapletajo in ovirajo sprejemanje odločitev in njihovo uresničevanje. Gre za pretirano institucionalizacijo različnih delnih interesov in formalizacijo postopkov usklajevanja, ki se izraža v dolgi proceduri in iskanju kompromisov, splošne interese pa dolgoročno težko uveljavljamo. Zato je potrebno politično arbitrarnost in oblikovanje neformalnih poti dejanskega odločanja zunaj delegatskega sistema (različni „koordinacijski“ organi).

Stihajsko in stalno povečevanje administrativnega aparata v službah družbenopolitičnih skupnosti, SIS in družbenopolitičnih organizacijah je tudi zelo resen problem. Formalna „decentralizacija“ nekaterih družbenih dejavnosti je na tem področju povzročila nasprotno učinke od pričakovanih. Iskanje korenin tega pojava je zelo pomembna, vendar doslej zamarnjena naloga.

Veliko pozornost zahteva tudi pretirana normativnost države. Pogoje dela in gospodarjenje normira ogromno število zakonov in podzakonskih aktov in predpisov. Čeprav smo vse te predpise sprejeli na demokratičen način, pa tolikšno število predpisov že samo po sebi ovira svobodno samoupravno podobo in spreminjanje delovnega človeka v predmet državne skrbi. Človek se počuti pogosto zgubljen, nemočen in je prisiljen iskati specializiranega „vodilca“. Tako se oblikuje številnih sloj administrativnih delavcev, specialistov za oblikovanje in razlaganje normativnih aktov, ki jih je pri nas na milijone.

VINKO BLATNIK

Le v TGP tudi o uspešnosti vodilnih

V glavnem dobro pripravljena poslovna poročila za razprave o zaključnih računih v metliški občini

Razprave ob zaključnih računih v metliški občini so pokazale, da razen v TGP, tozdr Transport, v lanskem letu v nobeni organizaciji združenega dela ni bilo izgube. V večini primerov so poslovna poročila dobro pripravili, najboljše pa v Vinski kleti in tozdru Beti Metraža, še vedno pa so ponekod namesto dobrih, kritičnih poslovnih poročil, razumljivih delavcem, „postregli“ le s suhoparnimi številkami.

Glede na to, da so osebni dohodki med najnižimi v Sloveniji, je razumljivo, da je tako rekoč na vseh razpravah tekla beseda tudi o tem perečem vprašanju. V zdravstvenem domu so poudarili, da jim je celo lansko leto manjkal en zdravnik pa tudi patronažna služba je bila oslabiljena. Ugotavljajo še, da bi bilo za boljše izkoriščanje delovnega časa v zdravstvenem domu potrebno več discipline. Želijo urediti nagajevanje po delu, zelo veliko pritožb pa je šlo na račun delovne skupnosti Zdravstvenega centra.

V Domu počitka je med drugim na razpravi tekla beseda o tem, da so njihove cene med najnižimi v Sloveniji, storitve pa niso med najslabšimi. V otroškem vrtcu imajo težave zaradi spremembe delovnega časa in zaradi velike obremenitve zaposlenih. V osnovni šoli so se pritoževali zaradi proračunskega zmanjšanja svobodne menjave z občinsko izobraževalno skupnostjo. V Novolesovem tozdru Tovarna kopalniške opreme pa delavci močno občutijo splošni padec življenjske ravni, zato se je zmanjšala stanovanjska gradnja, prav tako ni več ugodnih kreditov, kar vse je povzročilo, da gredo njihovi izdelki težje v prodajo.

Nad pomanjkanjem del so se pritoževali delavci metliškega Pionirjevega tozdra, vendar so kljub temu leto zaključili uspešneje, kot so pričakovali. Zelo ugodno so lansko poslovanje ocenili v razpravi v metliški Kmetijski zadrugi, celo klavnica je na račun kompenzacij poslovala uspešno, medtem ko Vinsko klet še vedno močno tarejo zamrznjene cene vina.

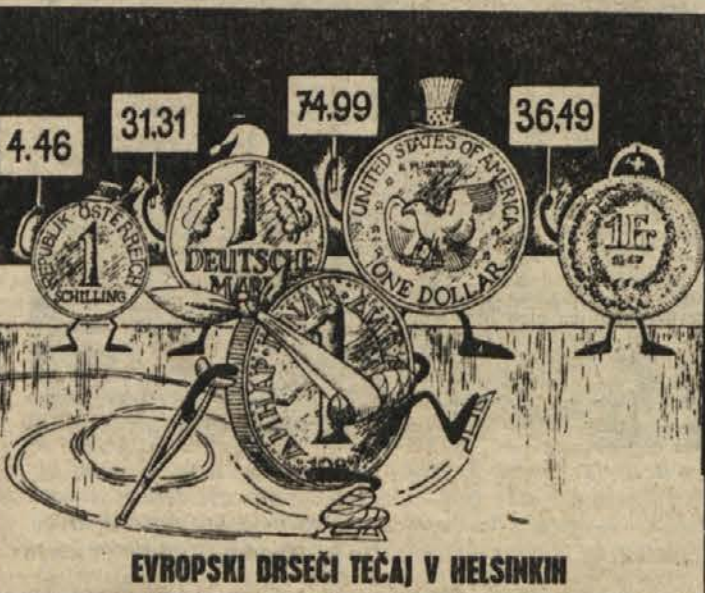
V TGP, tozdr Transport, so, kot rečeno, edini lansko leto zaključili z izgubo, ki znaša 8 milijonov dinarjev; razprava v tej temeljni organizaciji je bila zelo kritična in edino oni so v občini ocenili tudi uspešnost poslovnih delavcev. Ker je izguba manjša kot ob lanskem polletju, so menili, da je vodstvo primerno, da še naprej vodi temeljno organizacijo.

A. B.

ZVONE BEČAJ PONOVO IMENOVAN

Ker poteka štiriletni mandat dipl. pravniku Zvonetu Bečaju, načelniku uprave inšpekcijskih služb za občine Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje, je bil na predlog Medobčinskega sveta SZDL ponovno imenovan na to dolžnost. V obrazložitvi predloga, ki so ga potrdili delegati novomeških občinskih zborov, je rečeno, da je Zvone Bečaj v dosedanjem štiriletnem delu veliko prispeval h kadrovske in organizacijski krepitvi inšpekcijske in da je ta služba pod njegovim vodstvom uspešno opravljala delo.

Iz zadnjega Pavilhe

EVROPSKI DREŠČI TEČAJ V HELSINKIN

Še mimo delavca

Kaj meni Andrej Tomšič iz ribniškega Rika, ki je zastopal samoupravljalce v Kragujevcu

„Od delavca pri stroju do delegata, direktorja, predsednika – skratka za vse nas so zavezujoči sklepi, ki so bili sprejeti na srečanju samoupravljavcev Jugoslavije „Rdeči prapor“, ki je bilo februarja v Kragujevcu. Prvotni osnutek sklepov je doživel pred dokončnim sprejemom še okoli 40 sprememb, kar dokazuje, kako zavzeto smo razpravljali o našem bodočem delu in sklenili vzeti usodo v svoje roke.“ Pravi Andrej Tomšič iz RIKO Ribnica, ki je bil eden izmed dveh delegatov dolenjske regije na tem srečanju.

Na vprašanje, kateri sklepi so po njegovem najpomembnejši, je odgovoril, da predvsem trije:

– Kdor nekaj predlaga, je osebno odgovoren, da je tista zadeva strokovno in politično

dobro pretehtano in da so o njej že razpravljali in odločili ustrežni organi in delovni organizaciji.

– Nobena odločitev ne more biti sprejeta mimo delavca.

– Noben državni organ in sploh nihče ne more predpisovati nečesa, česar delavci v družbenem delu ne sprejemajo.

Na vprašanje, kaj pravi na to, da so prav med zasledenjem „Rdečega prapora“ tudi največji državni organi sprejemali nekatere odločitve mimo delavca, da se je nekaj podobnega dogajalo tudi ob sprejemanju letošnjih prispevnih stopenj iz osebnega dohodka v republikah in tudi v ribniški občini pa tudi drugod, je odgovoril:

„Vse to je res. Veliko odločitev je še vedno sprejetih mimo delavca, se pravi po nesamoupravni poti. Take težnje bodo gotovo tudi še v bodoče. V svoji razpravi na srečanju v Kragujevcu sem med drugim dejal, da je delegatski sistem zaživel, vendar še ni tak, kot bi želeli. Vsak delavec – samoupravljalec mora biti vsak dan seznanjen z našim družbenim in političnim življenjem, z dogajanjem doma in v svetu, hkrati pa tudi odgovorno sodelovati pri odločanju. Odločitev od zgoraj naj bo čim manj.

Zavedati se moramo, da je vsak svoje sreče kovač in da bo imel le tisto, kar bo ustvaril sam v sodelovanju z družbo, se pravi z nami vsemi.“

J. PRIMC

Dvojna plača nekaterim premalo

Ob izplačilnem dnevu prejšnji teden je „Dolenjki“ grozila prekinitve dela – Najbolj glasni v skladišču, Tekstilu in Trebnjem – Zavračali kuverte z 20 in več tisočaki

Danes, teden dni kasneje, lahko mnogo bolj realno, predvsem pa celovito ocenjujemo vzroke, ki so prejšnji teden novomeškemu trgovskemu podjetju Dolenjka grozili s prekinitvijo dela. Nizki osebni dohodki, nesorazmerja med izplačili in še kaj naj bi baje tako revoltilarji delavce v nekaterih delih tega kolektiva, da so ponekod hoteli zapustiti delovna mesta, spet druge so grozili s prekinitvijo dela, nekatere delavke pa sploh niso hotele dvigniti kuvert z osebnim dohodkom.

Ze uvodoma lahko zapišemo, da je bila reakcija nekaj deset delavcev, predvsem tistih v Dolenjkinem skladišču in v Bršljanu, blagovnici v Trebnjem in novomeškem Tekstilu, milo rečeno, neodgovorna in nezrela. Dolenjka, ki posluje v sozdu Emona, je lansko leto navzlic nekaterim težavam zaključila z dobrim poslovnim rezultatom. To so najbolj občutili tudi delavci. Vrednost točke je med letom narasla od 40 na 50 din, poleg tega jim je dogovor ob zaključnem računju dovoljeval še izplačilo ostanke dohodka v višini enega povprečnega osebnega dohodka na delavca. Na zborih delavcev so takšno odločitev enoglasno podprli v vseh enotah, poleg tega so se dogovorili, da del dohodka, ki ga v osnovi izplačilo za osebni dohodek prinaša uspeh

PREDNJAČITA SEVNICA IN BREŽICE

Pri strokovni službi skupnosti za zaposlovanje za Posavje so zadovoljni s sprejemanjem samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov za zaposlovanje. Na skupščini občinske skupnosti za zaposlovanje so v ponedeljek v Sevnici navedli in razveseljivo podatke. Prvotno je v tej občini pristopilo k sporazumu 90,5 odstotka zaposlenih in v družbenem delu, v brežiški občini pa 90 odstotkov. Za krško občino znaša ta podatek 72 odstotkov.

Referendum uspel

Tudi v tozdru Gozdarstvo Jelenov Žleb v Ribnici je končno uspel referendum za združitev v SOZD Združeno KGP Kočevje. Za združitev je glasovalo 94 članov kolektiva ali 71,29 odst., ostali pa so bili proti, oz. jih zaradi zadržanosti in drugih vzrokov ni bilo na glasovanje.

Po ocenah so za uspeh referenduma zaslužni predvsem vodilni delavci tega tozdra Vekoslav Zavolovšek, Janez Lapajnc, Mirko Oražem in Alojz Češarček, ki so razlagali v kolektivu, zakaj je združitev koristna in potrebna, pa tudi osnovna organizacija sindikata in osnovna organizacija ZK tega tozdra ter občinska vodstva družbenopolitičnih organizacij, predvsem sindikata.

Zdaj, ko je po okoli 10 letih prizadevanj referendum uspel tudi v tem tozdru, je možno nadaljnje dohodkovno povzgojanje v reproverigah. J. P.

tozda, namenijo za solidarnostno delitev delavcem, ki za takšno delitev ne dosegajo rezultatov (podeželjske in manj „atraktivne“ trgovine, kjer ni takšnega prometa).

Sicer pa pogledimo, kaj so v vsem tem povedali nekateri za to najbolj poklicani v Dolenjki:

Lojze Urbanč, direktor DO: „Jasno je, da se šlo za izzive in nezadovoljstvo posameznikov, ki so bili v preteklosti navajeni večjih osebnih dohodkov in delitev ob koncu leta, pozabljajo pa, da smo letos že med letom dvignili vrednost točke, poleg tega pa nas omejujejo tudi dogovori in resolucija. Zanimivo, da so bili najbolj glasni tisti, ki so dobili največ, seveda z izjemo delavcev v skladišču. Tam smo nejasnosti tudi hitro pojasnili, težje pa je bilo drugod. No, navzlic temu smo še istega dne po sestankih v posameznih enotah stvari in navidezne nesporazume pojasnili, na sindikatu in partiji pa je sedaj, da o teh dogodkih povesta svoje.“

Franc Bohte, vodja skladišča v Bršljanu: „Nič ni tistega dne kazalo, da se bodo stvari tako zaobrile. Konec koncev je povprečni osebni dohodek našega delavca v skladišču 10.230 din, k temu pa je treba pristoiti še dnevnih 100 din terenskega dodatka. Tokrat pa so delavci z delitvijo prejeli med 16 in 17.000 din. Menim, da je delavce k takšnim grožnjam nekdo nagovoril.“

Milka Lončar, predsednica OO sindikata v tozdru Engro: „Nekaj posameznikov pri nas je navajeno ob zaključnih računih prejemati tudi dvojne ali trojne plače, zato letos niso bili pripravljani sprizniti se „samo“ s stoprocentno delitvijo. Takšne moramo kar najostreje obsoditi, saj podirajo vzdušje v kolektivih. Da se nihče ni počutil resnično ogroženega, pa kaže tudi to, da se nobeden ni obrnil po pomoč na sindikat.“

Vinko Pušnik, predsednik DS tozdra: „Nedvomno bosta morala sindikat in partija dogodke prejšnji teden najostreje obsoditi. Če grozi s prekinitvami dela ne kvalificirani delavci s preko 10 tisoč dinarji povprečnega osebnega dohodka ali prodajalka v tekstilni trgovini, ki zasluži povprečno blizu 13 tisoč dinarjev, kaj bodo potem porekli tisti v drugih delovnih organizacijah, ki imajo še nižje plače?“

Nedvomno, da dogodki prejšnji teden v Novem mestu in Trebnjem zaslužijo obsodbo. Mogoče tudi kaj več. Kajti če uslužbenka blagovnice v Trebnjem iz protesta ni pripravljena vzeti 28 tisoč din osebnega dohodka, češ da je to premalo za zahteve današnjega življenja, je to

zagotovilo vredno globljega premisleka. B. BUDJA

Priznane tečejo

Na seji predsedstva Skupnosti vojaškega šolstva NOV in POS, ki je bila v torek, 15. marca, v Ljubljani, so se pogovorili o pripravah na osrednjo proslavo 40-letnice ustanovitve treh dolenjskih divizij in 15. brigade ter začetka delovanja oficirske šole.

Osrednja proslava naj bi bila v nedeljo, 3. julija, na posebnem prireditvenem prostoru ob Kolpi. V metliški občini dela več komisij za proslavo, vanje pa so vključeni tudi člani odbora skupnosti vojaškega šolstva Slovenije. Pripravljajo podelitev plaket in srebrnih priznanj posameznikom, ki so z delovanjem na tem področju veliko prispevali h krepitvi in ohranjanju vezi z NOB. Priznanja bodo podelili tudi zmagovalcem športnih in drugih tekmovanj, povezanih z izročili vojaškega šolstva.

Na seji so sprejeli tudi besedilo za spominsko obeležje, ki ga bodo odkrili v Metliki na prostoru pred poslopjem, kjer je delovala oficirska šola Glavnega štaba Slovenije, in besedilo za obeležje, ki ga bodo postavili v Ambrusu v spomin na delovanje podoficirske šole VII. korpusa. B. BLENKUS

Med kmetičami v prihodnje več mladih?

Kmetovalke iz metliške občine združene v sekciji – Pomoč Kmetijske zadruge

Pred osmimi leti je v okviru metliške Kmetijske zadruge začela z delom sekcija kmetijskih proizvajalk, ki šteje danes okrog 280 članic iz vse občine. V letošnjem delovnem načrtu, ki ga je po predlogih kmetič pripravil 10-članski odbor, so našla prostor predvsem strokovna predavanja in strokovni izleti, zaradi velikega odziva na kuharski tečaj v preteklem letu pa so leto-tega letos opustili.

„Pogoj za vključitev kmetovalk v našo sekcijo je, da prodajajo kmetijske izdelke preko zadruga. Največ članic prodaja mleko in gozdarje, zato so tudi predavanja, ki jih pripravljajo delavci naše zadruga po vsebini temu primerna. Letos bo tekla beseda o čistoči pri molži, reji pitancev, o vinogradništvu, upamo pa, da bomo lahko pripravili tudi zdravniška predavanja.“ je povedala Mimica Starc, ki je že od vsega začetka mentorica sekcije. O kmetijstvu v ostalih predelih domovine izvedo na strokovnih izletih, ki se jih vsako leto udeležijo okrog 150 članic. Najbolj množično shod članic in tudi drugih kmetič v občini pa

Mimica Starc

pomeni srečanje ob 8. marcu, ki ga organizirajo družbenopolitične organizacije v Kmetijski zadrugi. Letos se ga je udeležilo 400 žena.

V sekciji so v glavnem starejše kmetovalke, kar je razumljivo, saj se mlade večinoma zaposlujejo. Da bi se odločile za ta poklic, bi jih morali pritegniti že v osnovni šoli. Na metliški osemletki je že narejen korak naprej, saj nekaj let v sodelovanju s Kmetijsko zadrugo deluje kmetijski krožek, a je doslej vključeval le fante. Prav to pa pomeni izziv sekciji kmetijskih proizvajalk, da bi v svoje načrte vključile tudi delo z učenkami, ki pozneje ne bi iskale zaposlitve v združenem delu, ampak bi ostale na kmetiji. M. BEZEK

A. Z.

V Sevnici le „izsiljeni sestanki“

Zlasti v Lisci so pogovori po zapletih utrdili samoupravo – Zakaj v Stillesu?

11. marca so se v Sevnici začele naglo širiti vesti o prekinitvi dela v Lisci in Stillesu. Na nesklepni seji občinskega sindikalnega sveta, ki je bila v ponedeljek, 15. marca, so govorili podobno kot dan po dogodkih v Lisci na seji občinskega komiteja ZK – o izsiljenih sestankih.

Zaplet v Lisci so skušali vsestransko osvetliti najprej na sindikalni konferenci, ki je bila v Lisci 16. marca. Ugotovili so, da je predvsem v šivalnici res prišlo do nepredvidenega sestanka na pobudo „od

spodaj“. Februarske plačilne kuverte so bile resda tanjše, očitno pa je povzročilo še več nejevolje gradivo o reorganizaciji. Na sindikalni konferenci so to na široko in utemeljeno razjasnili.

Kljub težavam Lisca uspešno posluje in izvažja. V svetu vladna huda konkurenca, saj so šle, denimo, v Zvezi republik Nemčiji na boben tri uveljavljene tvrdke, med njimi ena, stara celo 102 leti. Lisca se tam uspešno bori za tržišče, tokrat neposredno s pridobivanjem trgovski hiš. Izpad tujih firm je lani za

7. TEKMOVANJE KOVINARJEV

Črnomajski občinski sindikalni svet pripravlja skupaj z osnovnimi organizacijami 7. tradicionalno tekmovanje kovinarjev, ki bo 22. aprila v delovnih organizacijah Belt, Iskra, Kovinar, Gorenje in Integral. Rok za prijavo na tekmovanje je do 28. marca, predvidevajo pa, da se ga bo udeležilo okrog 50 delavcev. Letos so povabili k sodelovanju tudi Obrtno združenje. Društvo šoferjev in avtomobilstvo ter kovinarje iz metliške občine. Najboljši se bodo udeležili 7. republika tekmovanja na Jesenicah.

Lisca pomenil skozi vse leto kar za 200 delavcev manj dela; to jih je prizadelo dvakratno, saj so bili tudi ob devize. Zaostreni položaj zato zahteva organizacijsko prilagoditev doma in od tod predlog o reorganizaciji. Na sindikalni konferenci so prizadeto razpravljali tudi o zajamčenem osebnem dohodku. Očitno bodo morali delavci sami s pomočjo sindikata ločiti delavca od nedelavca. Odkrito so spregovorili o nalogah sindikata, ki je ob teh dogodkih očitno naredil izpit. Sekretar občinskega sindikalnega sveta Sašo Ječič mu je izrekel vse priznanje.

V Stillesu je na izplačilni dan tudi prišlo do nenapovedanega sestanka s oddelku montaže in delu strojnega oddelka. Nekateri delavci si niso znali razložiti izplačilnih listov. Res je imel tudi zanje februar manj dni, bistvo nesporazuma pa je bil v tem, da nekateri niso prav izpolnili novih časovnih čekov. Tako naj bi nekaterim bolj površnim izpolnjevalcem (takah je bilo 25 do 30) na koncu meseca manjkalo tudi 14 do 16 ur. Računalnik je ravnal po svoje in jim pripisal opravičen neplačan izostanek. S tem so bili tudi ob 5-odstotni gibljivih del. Po poldrugourni razpravi so zadevo pojasnili in odšli na delo.

Tudi ob teh dogodkih v Sevnici se je izkazalo, da je mogoče ob dobrem družbenopolitičnem delu in informiranju marsikaj razjasniti in s tem ljudi pomiriti.

ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE KNJIGE – V občinski matični knjižnici v Brežicah bo do 29. marca odprta razstava Marxovih del. Ogledujejo si jo udeleženci raznih posvetov in skupine šolske mladine. Najbolj zavzeto listajo po knjigah mladi obiskovalci. (Foto: J. Teppey)

ZDRAVILIŠČE KOT GALERIJA – Prijetno popestritev za goste zdravilišča v Dolenjskih Toplicah je pripravila Jožica Medle (desno), članica likovne skupine Vlado Lamut iz Novoga mesta. Od ponedeljka razstavlja v dvorani zdraviliškega doma 12 akvarelov z motivi Krke, gradov in dolenjske pokrajine. (Foto: J. Pavlin)

MODNA REVIIJA BETI – Z zelo uspešno sobotno prireditvijo v motelu Roganac v Dugi Resi so se začele modne revije Beti, na katerih ta največja belokranjska delovna organizacija predstavlja modele iz kolekcije pomlad-poletje 83. Revije bodo še v Metliki, Črnomlju, Semiču in še kje. (Foto: Bartelj)

TUDI ŽIVALI ČUTIBO – Na sevniški veterinarski postaji radi pomagajo tudi domačim živalim. Muca na sliki je imela tolikšno rano pod vratom, da si je sama ne bi mogla izlizati. Veterinar ji je ob drugem obisku spretno odstranil cvetko, sive pa bo pobral ob tretjem obisku. (Foto: A. Zeleznik)

ENERGETSKE TEŽAVE DOLENJSKE PREDSTAVLJENE ODGOVORNIM

18. marca so Krkino tovarno steklene volne v Bršljinu obiskali Jakob Piskerčnik, predsednik republiškega komiteja za energiko, Herman Rigolnik, predsednik republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo, ter tov. Krajnik, podpredsednik Gospodarske zbornice SRS. Po ogledu tovarne, ki je pred tedni začela pošiljati na trg prve proizvode, so goste z energetskimi težavami Dolenjske, predvsem z oskrbo elektrike in plina, seznanili predstavniki medobčinskih in občinskih družbenopolitičnih organizacij ter Gospodarske zbornice za Dolenjsko. Še posebej so gostom predstavili devizno problematiko nove tovarne, ki v prvem letu poslovanja nikakor ne bo mogla izhajati s predvidenim 56-odstotnim razpolaganjem z devizami za nabavo repromateriala in rezervnih delov.

Sejmišča

NOVO MESTO: V ponedeljek so šli pujski izjemno dobro v prodajo. Na prodaj jih je bilo 190, prodanih pa 172. Od 8. do 10. tednov stari prašički so veljali do 5.000 din, starejši pa 6.000 do 6.500 din.

BREŽICE: Na sobotnem sejmu so prodajalci ponujali 514 pujskov in 12 nad tri mesece starih prašičev. Prodali so jih 471; prvi so bili po 200 dinarjev, drugi pa po 140 dinarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Pohiteti s herbicidom

Trdoživi, nadležni pleveli začno kulturni rastlini, poljščini, že takoj po setvi streči po življenju. Vname se pravi boj za obstanek, za hrano in vodo, za prostor in svetlobo. Če poljščini ne bi pomagali, bi prej ali slej podleгла, saj je zlahka in zato občutljivejša. Njena moč je usmejena predvsem v rodnost, pri tem ji je treba pomagati z gnojenjem, varstvom pred boleznimi in škodljivci in seveda pred pleveli.

Plevela je treba zatirati čimprej. Pri ozimih je priporočljivo škropiti s herbicidi že jeseni, zlasti proti enoletnim širokolistnim plevelom in travam, ki se vse bolj množijo. Največkrat pa poljedelci kemično zatirajo plevel spomladi, ko toplo vreme spodbudi rast. Na srečo v žitu skorajda ne poznamo plevela, ki ga ne bi bilo mogoče s takim ali drugačnim pripravkom ali večjo koncentracijo ugnati v kozji rog.

Kmetijski inštitut iz Ljubljane nam je za letošnji poslal naslednje priporočilo, pri čemer upamo, da je upošteval tudi, katere herbicide je ob pomanjkanju deviz in slabši oskrbi sploh mogoče dobiti v trgovini.

Semenske travnate plevela, tudi srakoprec, je mogoče v pšenici ali ječmenju uspešno obvladati z dicuranom, v količini 3 do 4 litre na hektar. Škropiti je treba takoj, ko mine nevarnost zmrzovanja. Širokolistne plevela in zelo nevaren smolenec zatrate aniten DS (2,5 do 3 l na ha). Ta učinkuje v pšenici, ječmenju in rži, medtem ko je monotel DP (4 do 5 l na 1 ha) priporočljiv samo za pšenico. Uporabljati jih je treba tedaj, ko se žito razrašča, najnižje dnevne temperature pa se več ne spustijo pod 5° Celzija. Če v posevku ni smolence, zadošča tudi deherban A ali herbocid (1,5 do 2,5 l na 1 ha).

Ker vse bolj primanjkuje delovnih moči, vse več pa naredijo stroji, je poraba herbicidov vse večja. Vendar ob normalni uporabi poznejši učinek zaenkrat še ne pušča škodljivih posledic.

Inz. M. L.

Prvi novoterm že med kupci

Krkina tovarna steklene volne je februarja že dala na trg vrsto izolacijskih materialov pod skupnim imenom novoterm, kvaliteta prvih izdelkov pa celo presega pričakovanja.

Kot so 15. marca v tovarni steklene volne v Bršljinu sporočili na novinarski konferenci, poizkusna proizvodnja, ki je stekla januarja, presega pričakovanja. Letos računajo že na 600 milijonov dinarjev celotnega prihodka in na 1,8 milijona dolarjev izvoza.

Naložba v nekdanjo tovarno stekla Inis je novomeško tovarno Krka veljala 1,18 milijarde dinarjev, nova tovarna, v kateri so uporabili že zgrajeno infrastrukturo, pa je bila zgrajena v letu in pol. Sele po dveh letih se bo proizvodnja prvič ustavila, dotlej pa bo neprekinjeno gorla poč.

Proizvodnja steklene volne oziroma izolacijskih materialov iz te snovi je zasnovana pretežno na domačem kremenčevem pesku, ki ga dobivajo od Kremena na Mokrem polju. Tehnologija je švedska. Ko je Krka začela to investicijo, je bilo še 6 takih interesentov v državi, toda doslej še nikomur ni uspelo postaviti tovarno in začeti proizvodnjo; tako je Krka prva in edina na jugoslovanskem trgu s tovrstnimi materiali.

Konec letošnjega leta bo tovarna zaposlovala 203 ljudi, ki bodo delali neprekinjeno v štirih izmenah. Že v letu poizkusne proizvodnje bo šlo 35 odst. proizvodov v izvoz, in sicer na bližnja konvertibilna tržišča: v Avstrijo, Nemčijo, Italijo in Švico, prodaja pa bo potekala skupno z ljubljansko Termiko, ki je zaradi popostritve izbora podobnih lastnih izdelkov prispevala k naložbi 30 odst. sredstev. Med sovlagatelji sta bila še SGP Pionir in SGP Grosuplje.

Naložba v tovarno steklene volne je bila tudi v republiškem investicijskem programu zaradi močne usmeritve v izvoz in zaradi velikih prihrankov energije doma uvrščena med prednostne. Medtem ko drugod po svetu že vrsto let izolaciji vseh vrst gradenj posvečajo vso skrb, se je Jugoslavija glede tega pozno „zbudila“. Tako je ugotovljeno, da za ogrevanje enega kubičnega metra stanovanja v mrzli Švedski porabijo le 17 kilokalorij na uro, v Nemčiji 20, v Jugoslaviji pa 70 do 100 kilokalorij.

Če bi celotna proizvodnja Krkine tovarne steklene volne v enem letu ostala na domačem trgu, bi privarčevali v enem letu 279 milijonov kilokalorij, to pa je za 9 milijonov dolarjev surove nafte. Seveda, je usmeritev v izvoz nujna zaradi pridobitve deviz, ki so Krki še kako potrebne.

Prve izdelke iz steklene volne z napako je moč kupiti že v tovarniški prodajalni, ki jo vodi Opekarna Zalag. Med zasebnimi graditelji je že tolikšno zanimanje, da čakajo v vrsti.

R. BACER

Cena ne bo ovira

Okoli odkupne cene krompirja je bilo vedno veliko besedovanja. Povedati je bila sprejeta precej pozno, pa še nizka se je zdelo dolenjskim kmetom, ki ga v glavnem pridelujejo za mirensko Kolinsko. Navzlic tanzanju kmetov in tudi odkrito izrečenim kritikam, da na račun sladkorne pese pri nas nižamo ceno krompirju, je bilo te poljščine vedno dovolj tako za vsakdanjo porabo, kot za predelavo.

Kako bo letos s sajenjem krompirja, koliko ga bomo pridelali, je bržkone še velika neznanica. Zato pa smo letos v Sloveniji pohiteli z določanjem odkupne cene. Kmetje bodo dobili od mirenske Tovarne za predelavo krompirja – prav ta

tovarna je najbolj stalen odjemalec in tudi dober plačnik – po 7,20 dinarja za kilogram. To je le za okoli 25 par več kot lani, kar je glede na precej povečane stroške pridelave dokaj majhna podražitev.

Seveda se ob tem takoj porodi vprašanje, ali se v tovarni, Kmetijski zadrugi Trebnje ter pri kmetih zaradi te cene pojavljajo kakšne posebne skrbi. In resnici na ljubo povsod priznavajo, da je cena dokaj nizka, saj Kolinska letos plačuje krompir že po deset in več dinarjev, pa še tu je vprašanje, ali ga bodo dobili v zadostnih količinah. Čeprav so seveda zainteresirani, da bi bila cena krompirja čim nižja, menijo, da pri tej ceni ne bodo mogli dobiti dovolj surovine. Tudi v Kmetijski zadrugi Trebnje menijo, da je cena za krompir glede na stroške pridelave prenizka. Toda vsi so si edini, da je do jeseni še daleč in v tem času se utedne popraviti tudi cena krompirja.

Kmet Ludvik Oven iz Stehanje vasi, ki ponavadi odda po 25 ton krompirja, že ve za novo ceno. Toda kljub ceni, ki je po njegovi oceni vsaj za 80 par prenizka, to ne bo vplivalo nanj tako, da bi posadil manj krompirja. Tudi on meni, da se pri nas kljub še tako trdnim dogovorom marsikaj lahko še spremeni. Večkrat tudi na boljše, kar kažejo tudi cene krompirja, ki jih kmetje dosegajo v jeseni.

J. S.

TRETIJČ DENAR NAZAJ

Služba družbenega knjigovodstva v Novem mestu letos že tretjič poračunava stroške z združenim delom. Tako bodo marca letos vrnili delovnim organizacijam 3,689 milijonov dinarjev. Tega denarja pa posameznim delovnim organizacijam ne bodo nakazovali, marveč bodo naredili poračun za redni dotok sredstev v februarju in marcu 1983. Izračunano je, da je SDK lani za raznovrstne stroške dobila 11 odst. več sredstev kot leta 1981, kar pa je bilo plačanega več, bodo vrnili.

Odlična vinska letina

Visoke ocene za najboljša belokranjska vina, ki bodo na pokušnjo na bližnji prireditvi v Metliki

V začetku prejšnjega tedna je prva komisija, ki jo je vodil inž. Bajuk, sestavljali pa so jo belokranjski vinogradniki, od 278 vzorcev belokranjskih vin, „spustila“ naprej 240 vzorcev, ki so jih vinogradniki pripravili za razstavo belokranjskih vin, ki bo letos prvič v Metliki in bo potekala pod naslovom Vinska vgrada v Beli krajini. Izločitev kažejo, da je bila lanska letina zelo kvalitetna, saj se nobeno leto doslej ni bilo tako malo izločenih vin.

V petek, 18. marca, pa je bila glavna degustacija, na kateri je strokovna komisija pod vodstvom prof. Mirana Veseliča ocenila vina. Med belokranjskimi belimi sortnimi vini je najvišjo oceno, 17,6 točke, prisodila

vzorcu Metličana Otmarja Sturma. Med belokranjskimi belimi vini je najvišjo oceno dobilo vino Slava Nemančiča iz Metlike – 16,9 točke. Najboljši laški rizling je pridelal Jože Jakljevič iz Grabrova – 17,1 točke. Visoko oceno, 17,4 točke, je komisija prisodila rosoju Vinske kleti, ki je pridelala tudi najboljšo metliško črnino, Kmetijska zadruga iz Metlike oziroma njen tozr Vinska klet ima tudi najboljšo sortno črno vino (17,5 točke), medtem ko je najvišjo oceno za belokranjsko rdečo vino dobil vzorec Stanka Turka iz Jelševnika pri Črnomlju – 16,8 točke. Vsa ta vina pa tudi druga bodo na voljo za pokušnjo tudi na razstavi vin v Metliki.

A. B.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

„Bom trte sadil“

je nadaljevanje pesmi naše vinogradniške rubrike.

Cepnav družba nima sredstev za kreditiranje obnove večjih vinogradniških površin, pridni vinogradniki in ljubitelji z lastnim denarjem vsako leto obnavljajo in zasajajo nove parcele z žlahtno trto. To vidimo ob obhodu gorice po Dolenjskem, v Beli krajini, na Bizeljskem in v Posavju. Na Bizeljskem bodo vinogradniki letos zasadili znatno več novih vinogradov, saj so morali mnogo vinogradov zaradi lanske toče posekati, ker so bile trte popolnoma uničene. Poleg manjših parcel, ki bodo na novo posajene s trto, pa vsak vinogradnik, ki se za vinograd le malo zanima, ne bo trpel v vinogradu praznih mest, zemeljal pa bo tudi nerodovitne trte.

Posebne komisije občinskih skupščin pregledujejo vinograde in vinogradnikom, ki imajo med žlahtno trto še samorodnice, izdajajo odločbe o poseku samorodnic. Tako bodo tudi ti vinogradniki sadili žlahtno trto ter zamenjali manjvredno z bolj kvalitetno žlahtno trto.

Tako bo kljub izostanku finančne pomoči družbe pri obnovi vinogradov še vedno znatno število vinogradnikov, ki bodo z lastnimi sredstvi sadili trte. In mnogi med njimi nehoti sprašujejo

kaj naj sadijo in kje naj trte kupijo

Na Dolenjskem je in ostane glavni tip vina dolenjski cviček, za katerega je osnovna sorta žemetna črnina. Trsničarji – kooperanti KZ TOZD Hmeljnik Novo mesto so lani pridelali skupno 122.000 trt cepljenk, od tega 68.000 za rdeča vina, med katerimi je 63 odstotkov trt žametovke. Tako je to osnovno sorto za cviček možno nabaviti pri KZ TOZD Hmeljnik v Novem mestu in kooperantih trsničarjih te delovne organizacije v Šentjerneju, Podbočju, Radečah in na Malkovcu. Poleg tega imajo trte ceplenke trsnega izbora Dolenjske, Bizeljskega in Bele krajine, med temi tudi sorto žametovko, še delovne organizacije KZ Metlika, Agro-kombinat Krško in Slovina-TOZD Bizeljsko Brežice.

Vinogradniki pa morajo vedeti, da žametovka, ki je med sortami slovenskega trsnega izbora najbolj rodovitna, zaradi poznega zorenja grozdja ni primerna sorta za manj ugodne vinograške lege in za kraje na robu vinograškega območja.

Belo dolenjsko vino

se poleg cvička vse bolj uveljavlja. To velja zlasti za vinogradnike nekdanjega novomeškoro-mokronoškega vinorodnega okolišja, to je za kraje severno-zahodno od Novega mesta do Save. Vinogradniki, ki samorodnice nadomeščajo z žlahtno trto, sadijo pretežno le bele sorte za bela vina.

Med sortami za bela vina prevladujeta laški rizling in kraljevina. Od 54.000 pridelanih trt za bela vina (44 odst. vsega pridelka trt) imajo kooperanti KZ TOZD Hmeljnik na voljo 66 odst. (35.800) trt teh dveh osnovnih sort za bela vina. Sledi sorta rumeni plavec (20 odst. ali 11.300 trt). Na žlahtnino, ranfol (štajersko belino) in ostale bele sorte odpade 14 odst. trt za bela vina. Poleg KZ TOZD Hmeljnik in trsničarjev te TOZD imajo trte za bela vina še ostale, prej omenjene delovne organizacije.

Ob tej priložitosti vinogradnike opozarjam,

naj ne kupujejo macka v vreči

To pomeni, naj se vinogradniki odpovedo nakupu trt dvomljivega porekla, ker take trte kljub raznim zagotovilom glede sort ne ustrezajo našim podnebnim prilikam, vino teh sort pa ne okusa naših potrošnikov. Ni nobene potrebe kupovati trte dvomljivega izvora, saj je pri domačih, že navedenih pridelavcih trt na voljo dovolj ustreznih trt.

TIT DOBERŠEK

Kako je lani posloval Dolenjski list

Dohodek lista (ob veliki inflaciji) večji le za 8 odst. — Sofinanciranje znašalo namesto predvidenih 20 le 14 odst. — Ustanoviteljice lista OK SZDL nakazale kar 1.646.000 dinarjev manj od predvidenega zneska

TOZD Časopis Dolenjski list je v letu 1982 posloval uspešno, vendar precej slabše kot leto poprej. To nam kažejo zlasti podatki, da smo povečali celotni prihodek za 19 odstotkov, dohodek pa komanj za 8 odstotkov.

V TOZD smo dosegli 34.302.959 din celotnih prihodkov. Od tega nam je prinesla naročnina 12.726.165 din, kolportaza 798.298 din, Skupščinski Dolenjski list 1.018.159 din, sofinanciranje s strani občinskih konferenc SZDL 4.039.375 din, komercialna dejavnost 13.369.031 din, novinarski servis 1.565.335 din in založba 786.596 din. Samo časopis je imel

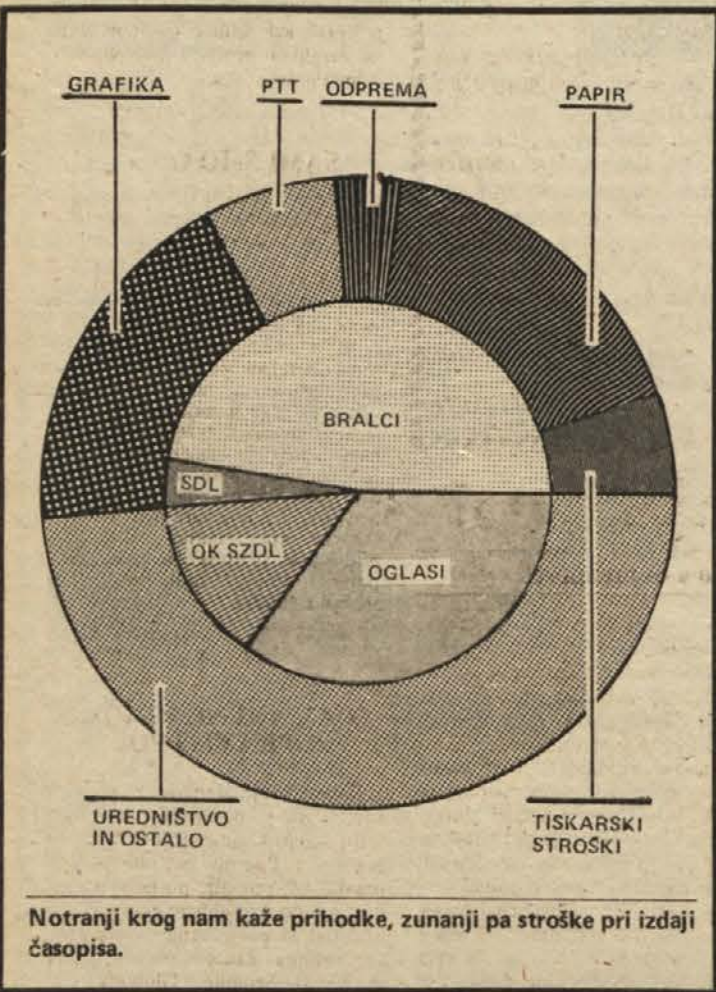
29.223.000 din prihodkov. Cena enega izvoda je znašala 20.02 din. To ceno smo pokrili takole: 8.71 din (ali 44 odstotkov) smo prejeli od naročnine, 0.55 din od kolportaze, 0.70 din od SDL, 2.77 din (ali 14 odstotkov) od sofinanciranja OK SZDL in 7.29 din (ali 35 odstotkov) od oglasov. Vidimo torej, da je delež naročnine in oglasov najpomembnejši vir prihodkov, saj je družbena pomoč

skromna. Pripomnimo lahko, da OK SZDL niso v celoti izpolnile svojih obveznosti, saj so nakazale kar 1.646.000 din manj, kot je bilo predvideno.

Zaposlenih je bilo 15 novinarjev in 10 drugih delavcev. Izdali smo 52 števil Dolenjskega lista, 24 Prilog in 3 številke Dolenjskih razgledov, kar je dalo skupno 1.340 strani. Povprečna naklada je znašala 28.623 izvodov, od tega je okrog 90 odstotkov stalnih naročnikov. Iz navedenih števil je razvidno, da stane posamezen izvod več, kot znaša naročnina oz. cena v prosti prodaji, tudi

če upoštevamo sofinanciranje OK SZDL. Ker so se med tem časom že podražile nekatere storitve, pričakujemo pa še nadaljnji znaten porast cen papirja, smo bili prisiljeni tudi mi povečati naročnino, kakor so to storili vsi časopisi v Sloveniji. Le tako bomo lahko zagotovili normalno izhajanje časopisa v dosedanjem obsegu.

Seveda si želimo, da še naprej ostanete naši naročniki in bralci, mi pa se bomo trudili, da bi Dolenjski list s pestrejšo in aktualnejšo vsebino postal še bolj privlačen in zanimiv. KSENJA KHALIL

70 let dr. Franca Hočevarja

Te dni praznuje življenjski jubilej, 70. rojstni dan, dr. Franc Hočevar, predvojni revolucionar, prvoborec, prvi komandant partizanskega tabora Gravina, vojni politični komisar 3. prekomorske in 1. tankovske brigade ter izvrševalec številnih visokih družbenopolitičnih dolžnosti v povojnem času.

Rodil se je 16. marca 1913 v Ljubljani (njegov oče je bil učitelj v Novem mestu). Dokončal je gimnazijo, pravno fakulteto in si pridobil doktorat prava. Član KPJ je postal leta 1932. Takoj ob okupaciji je začel delati za NOB. Julija je postal sekretar okrožnega odbora OF za Novo mesto in za Belo krajino. 30. marca naslednje leto so ga fašisti internirali v Paglieto v Italiji. Po kapitulaciji je stopil v NOV ter bil med glavnimi organizatorji prekomorskih brigad in drugih enot. Postal je komandant partizanskega tabora Gravina in opravljal dolžnosti političnega komisarja v več prekomorskih enotah, s 3. prekomorsko brigado pa se je vrnil v domovino in sodeloval pri obrambi otoka Visa, kjer je bil nastanjen rhovni štab NOVJ s Titom; ter pri osvoboditvi Brača in Krčule. Kot politični komisar 1. tankovske brigade je Hočevar sodeloval v bojih za osvoboditev Dalmacije, otokov in Hercegovine, nato pa s 4. armado v bojih vse od Like do Sloveškega primorja, Istre in Trsta ter Celovca.

Po vojni je bil vodja diplomatske misije v Avstriji in Trstu, javni tožilec SRS, predsednik vrhovnega sodišča SRS, ambasador v Romuniji in na Poljskem, javni tožilec SFRJ ter podpredsednik IS SRS. Ob tem je opravljal še vrsto drugih dolžnosti.

Za zasluge v predvojnem revolucionarnem gibanju, za udeležbo v NOB in v povojni graditvi je bil odlikovan s številnimi odlikovanji. Je tudi nosilec partizanske spomenice 1941.

mandant je zbral vse oficirje in res so pri enem našli tja denar. To vse je zavlekel zaslisevanje in medtem je prišel na kraj general Cerutti, ki ni bil fašist, ampak pristaš generala Badoglia. On je rešil Mico, da ni bila ustreljena, ampak odpeljana v zapor in kasneje pred vojaškim sodiščem obsojena na 10 let zopora.

Po italijanskih dokumentih je bil ob tem dogodku ubit še en partizan, katerega imena ni mogoče ugotoviti. Samo Jožetu Levstiku-Vidu je uspelo pobežniti in se pritižiti v gozdu, kjer so ga Italijani dolgo zaman iskali. To doživetje, zlasti strahotne trenutke negotovosti, ki jih je ob tem preživel, je tov. Vid kasneje lepo opisal prav v Dolenjskem listu.

Smrt treh članov novomeškega okrožnega komiteja je bila hud udarec za osvobodilno organizacijo, toda junastvo, ki so ga pokazali partizani, je globoko odjeknilo med prebivalstvom in celo med Italijani.

Poglejmo si sedaj življenje teh treh, tovarišev, ki niso bili samo junaki revolucije, ampak tudi ljudje najlepših človeških lastnosti.

NARODNI HEROJ JOŽE SLAK-SILVO

se je rodil 24. avgusta 1902 v Gornjem vrhu pri Dobrniču kot

Narodni heroj Jože Slak-Silvo, član OK KPS Novo mesto, komisar. Novomeške čete, ki je padel 26. februarja 1943 v Dolenji Straži.

četrti v družini, ki je imela deset otrok. Bil je bister kmečki otrok in njegov stric, župnik na Brdu pri

Lukovici, ga je vzel k sebi v šolo. Kasneje mu je tudi pomagal, da je prišel v trgovsko šolo v Ljubljano.

Jože se je zaposlil pri Zadrudni zvezi v Ljubljani. Njegov občutek za poštenost in pravičnost ga je privedel najprej v Krekovo mladino in med krščanske socialiste, kmalu pa tudi k sodelovanju s komunisti. Sam se je nenehno izobraževal in začel pisati v zadrudni in delavski tisk. Postal je urednik Delavskega mladinskega lista in delavske „Zveze“, bil je urednik glasila Krekove mladine „Mladi plamen“, pisal pa je tudi razne okrožnice in letake. Bil je med ustanovitelji združenja „Ekonomska enota“, ki je imela nalogo zalagati svoje člane z naprednimi knjigami in časopisi, s pevskimi, odrskimi in športnimi potrebščinami. Kasneje se je ENKA uveljavila zlasti kot založba za legalno izdajanje marksistične literature. Pri njej je med drugim izšlo Kardejevo „Potovanje skozi čas“. Leta 1932 so Jožetu odpovedali službo revizorja pri Zadrudni zvezi, toda to ga ni ustavilo v njegovem političnem delovanju. Medtem je že postal komunist in leta 1933 član pokrajinskega komiteja SKOJ. Novembra 1934 je bil aretiran in pred sodiščem za zaščito države v Beogradu obsojen na eno leto robije, ki jo je prestajal v Mitrovici. V zaporu je pridno študiral in se izoblikoval v prepričanega marksista, revolucionarja. Ohranjeni so deli njegovega dnevnika, ki ga je pisal v zaporu, in tudi nekaj njegovih pesmi.

Ko se je Jože vrnil iz zapora, je delal kot novinar pri Delavskem obzorniku in pri Slovenski zemlji, toda povsod so ga na zahtevo policije hitro vrgli iz službe. Zato je sklenil, da se vrne na svoj dom v Dobrniču, kjer si je z bratovo pomočjo nameraval zgraditi mlino in žage ustvariti neodvisno existenco.

Od leta 1938 je živel v Dobrniču in od tam požrtvovalno deloval po vsej Dolenjski. To je bil čas, ko je bil fašizem že na pohodu po Evropi in ko so znotraj Jugoslavije njegovi pomenovalci s koncentracijskimi taborišči in drugimi oblikami nasilja začeli uvajati fašistične metode.

(Nadaljevanje prihodnjic)

MLADI DOLJENJCI

SPREJEM KURIRČKOVE POŠTE

Kurirčkova pošta je prišla v Brežice 9. marca. Ob 11. uri smo jo sprejeli pred šolo, kjer smo pripravili kratak kulturni program. Nastopili so recitatorji, pevski zbor, folklorna in ritmična skupina. Med številnimi gosti je bila tudi nekdanja partizanska učiteljica tov. Zorčičeva, ki je obudila spomine na težke vojne dni in na številne kurirje-pionirje, ki so hrabro opravljali svoje naloge.

Člani novin. krožka OŠ bratov Ribarjev, Brežice

POMLAD KLIČE

S pomladjo se je začelo delo na vrtu in tudi na polju. Kmetje že orjejo in branajo. Starejši ljudje se sprehajajo in nabirajo cvetje, nekateri pa posedajo na klopih in zadovoljno mežikajo soncu. Toplota je privabila ljudi iz hiš. Vsi smo radi na svežem zraku.

N. BAGARI in S. NOVAK OŠ XIV. div., Senovo

KURIRČKOVA TORBICA PRI NAS

V sredo, 2. marca, so naši pionirji — kurirji sprejeli od kopirniških kurirčkovo torbico. Kljub zasedi so jo varno prinesli v šolo. Na prireditvi je predsednica pionirskega odbora prebrala pismo, ki ga nosijo od odbora do odbora, ter tisto, ki smo ga priložili mi in v njem objubljamo, da bomo postali dobri samoupravljavci. Torbico je prebral naprej borec Petan.

P. NOVAK in M. GLAS OŠ XIV. div., Senovo

ZIMA SE POSLAVLJA

Zjutraj sem se zgodaj zbudila. Odsila sem k oknu, na katerem ni bilo več ledenih rož. Toplo sonce je že kukalo izza gradu. Na livadi pod oknom so cvetele trobentice in zvončki, ki so naznanjali bližajočo se pomlad. V bližnjem grmu je žgoel kos, na jablani so se oglašale sinice. Vse mi je govorilo, da je v deželi pomlad.

MAJA VILČNIK OŠ Sevnica

DOMSKI PRAZNIK

17. marca pred 60 leti se je rodila narodna herojinja Majda Silc, po kateri se imenuje naš dom. Na ta dan pripravimo vsako leto tradicionalno srečanje s soborci 10. SNOUB Ljubljanske, v kateri se je borila Majda Silc. Mladi kulturniki so za domski praznik pripravili igro M. Zupanciča „Hiša na robu mesta“ pod vodstvom I. Mestnikove. Prvič so se predstavili domski karateisti, nastopile pa so tudi pevke. Po predstavi je sledil zanimiv pogovor z borci. Najaktivnejši učenci so prejeli priznanja in knjižne nagrade. Podeljenih je bilo 28 priznanj in 7 nagrad.

JANJA MOČAN Dom za učence M. Silc Novo mesto

OGLED NOVOTEKSA

V okviru pouka gospodinjstva smo si učenci 7. razreda 11. marca ogledali novomeško delovno organizacijo Novoteks. Videli smo, kako teče ves proces od vlakna do obleke. Ogledali smo si posamezne oddelke. Ponekod delo ni prijetno; veliko je hrupa, vroče je in zrak je slab. Ob ogledu Novoteksa smo zvedeli veliko novih stvari. V spomin na obisk smo dobili dve sliki. Eno smo obesili v razredu, eno pa v zbornici. Dobili smo tudi knjigo, ki jo bomo pri uri gospodinjstva prebrali in tako dopolnili naše znanje o tkaninah.

BARBARA ZORAN OŠ Smarjeta

POMLADNI SPREHOD

Bil je lep, sončen dan, ko sem odšla v gozd. Bilo je prijetno hoditi po šumečem listju. Našla sem klanček, poln zlatih trobentic. Na rogovili drevesa se je sprehajal kos in prekrasno žgoel. Nabrala sem šopek vijolic, trobentic in zvončkov. Pohitela sem domov, da bi mamici čimprej izročila dehteči šopek.

POLONA SEŠKO OŠ Sevnica

ZANIMIVA PRIREDITEV

V nedeljo, 20. marca, je gostovala v Mirni peči vokalno-instrumentalna skupina Mladi iz kazensko-pobojševalnega doma Dob pri Mirni. Z dobro pripravljenim programom so navdušili starejše in mlajše poslušalce. Po končanem programu so jih povabili na ples. Malostevilni obiskovalci so bili zadovoljni.

ELKO OBREKAR

moj otrok je drugačen

Razvrščanje otrok z motnjami

Postopek razvrščanja ni enostaven in je določen z zakonodajo. Osnovni zakon glede določitve prizadetosti in kasnejšega usposabljanja motenih otrok je zakon o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Podrobneje pa postopek o razvrščanju določa pravilnik o razvrščanju in razvidu otrok, mladostnikov in mlajših polnoletnih oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Vzgojnovarstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene ali socialne organizacije, v katerih je otrok v varstvu, se izobražuje, zdravi ali je v oskrbi, so dolžne poslati pristojnemu organu občinske skupnosti socialnega skrbstva podatke o otroku, pri katerem opažajo znake telesne ali duševne motnje. To obvestilo lahko dajo tudi otrokovi starši, njegov skrbnik ali rejnik.

Razvrščanje teh otrok je postopek, pri katerem skupina strokovnjakov otroka vsestransko pregleđa in izda izvid in mnenje, v katerem v skladu s pravilnikom določijo otrokovo motnjo in predlagajo najprimernejšo obliko usposabljanja.

Po pravilniku se razvrščajo otroci z naslednjimi motnjami:

1. duševno manj razviti (prizadeti) otroci: lažje duševno prizadeti, zmerno duševno prizadeti, težje duševno prizadeti, težko duševno prizadeti;
2. slušno prizadeti otroci: gluhi, naglušni;
3. otroci z motnjami glasu in govora;
4. otroci z motnjami vida; slepi, slabovidni;
5. otroci z drugimi telesnimi motnjami (telesni invalidi);
6. vedenjsko in osebnostno moteni otroci;
7. otroci z več motnjami hkrati (kombinirane motenosti);
8. včasih se razvrstijo tudi otroci na meji normalnih sposobnosti in drugi otroci normalne inteligence, pri katerih gre za specifične naravnostni (težje oblike specifičnih motenosti).

Za večino gornjih kategorij je po pravilniku točno določena stopnja prizadetosti ali stopnja izgube funkcije določenega organa (npr. vid, sluh). Za vse kategorije motenj pa velja to, da se otrok razvrsti in napoti na usposabljanje pod posebnimi pogoji le v tem primeru, da vzgoja, izobraževanje ali usposabljanje pod rednimi pogoji ni mogoče in primer potrebuje defektološko — specialno pedagoško usposabljanje.

Prijavljanje, razvrščanje in napotitev na ustrezno usposabljanje vseh vrst motenih otrok, mladostnikov in mlajših polnoletnih oseb je po zakonu obvezno.

VLADIMIR BITENC, defektolog

BOGDAN OSOLNIK

Spomini na ljudi in dogodke pred 40 leti

Letos bo preteklo 40 let od mnogih pomembnih dogodkov, ki so se odigrali v letu 1943, prelomnem letu našega osvobodilnega boja in revolucije. Spomin na te dogodke ne živi samo z velikimi praznovanji. Se bolj pomembno je, da obletnice izkoristimo zato, da vse leto obnavljamo in dopolnjujemo revolucionarno izročilo in da z njim bogatimo še posebej zavest mladih ne samo, da bi pravilno razumeli preteklost, ampak da bi se tudi danes in v bodoče učili na njenih izkušnjah. Ne gre torej samo za seznanjanje z zgodovino, ampak predvsem za ohranjanje tistih spoznanj in naukov preteklosti, ki imajo svoj pomen tudi za sedanjost in bodočnost.

Se posebno smo dolžni ohranjati spomin na ljudi, ki so boju za svobodo dali svojo mladost in svoja življenja. Kakšni ljudje so bili to, ali so bili rojeni za junake, ali so to postali šele takrat ko so svoje sile in sposobnosti posvetili boju za obstanek slovenskega naroda? Kakšne človeške lastnosti so bile osnova odnosov med revolucionarji in borci za svobodo? Na ta in podobna vprašanja nam daje odgovor izročilo osvobodilnega boja in revolucije, ki ga ohranjamo ne samo iz hvaležnosti do tistih, ki jih ni več, ampak predvsem zato, da bi njihove vrednote in vrline osmišljale tudi naše sedanje življenje in nas spodbujale k vsemu, kar je še bolj človeškega, dobrega in naprednega.

26. FEBRUAR 1943

dan smrti treh članov okrožnega komiteja KPS Novo mesto: Jožeta Slaka, Maksa Strmečkega in Jožeta Povšeta.

26. februarja 1943, ko se je noč prevesila v jutro, je pri Dolenji Straži padla v italijansko zasedo skupina aktivistov novomeškega okrožja, v kateri so bili štiri člani Okrožnega komiteja KPS: Jože Slak-Silvo, Mako Strmečki-Rok, Jože Povše-Podhostnik, Jože Levstik-Vid in članica Okrožnega odbora OF Mica Ambrožič.

Iz italijanskih dokumentov je razvidno, da so bili izdani in da so jih Italijani čakali skriti v bližnjih hišah. Ko so se partizani približali cesti Novo mesto — Straža, so jih silovito napadli z vseh strani. Prvi je padel Jože Povše, ki je vodil skupino. Slak je bil ranjen, in ko so se mu približevali sovražniki, da bi ga živega ujeli,

je sam sprožil bombo pod seboj, da ga je razneslo. Maksa Strmečkega in Mico pa so ujeli. Maks je bil ranjen v spodnji del obraza. Italijanom ni hotel odgovorjati, čeprav so ga pričeli nečloveško mučiti. Rekel je le, da je partizan — komunist in da je to vse, kar bo povedal. Se tisto jutro so ga ustrelili pred pokopališčem v Vavti vasi. Italijanski komandir je ukazal, naj izkopljejo dva groba, ker so tudi Mico nameravali ustreliti. Rešilo jo je le njeno junaško vedenje. Ko so jo v Straži italijanski oficirji topli in zaslisevali, jim je kljubovalno zabrusila v obraz: „Kakšna je čast italijanske vojske! Pretepate neoboroženo žensko, kradete, eden od vaših je vzel vse moj denar!“ Mica je namreč imela pri sebi blagajniško knjižico Novomeškega okrožnega odbora in več kot 20.000 lir, ki jih je eden od zaslisevalcev spravljal v svoj žep. Nastala je zmeda in preverjanje. Ko-

Nizke stanarine in samouprava

Nekaj misli sekretarja samoupravne stanovanjske skupnosti Kočevje Dušana Oražma ob pismu stanovalcev — Za mnenje smo povprašali še sekretarja ZK Petra Šobarja

V prejšnji številki našega lista smo objavili skrajšano pismo „stanovalcev stanovanjskega bloka iz Cankarjeve ulice v Kočevju“ in nekatera mnenja o njem. Kot smo kasneje zvedeli, je bila kopija tega pisma odpisana še nekaterim republiškim organom. V začetku minulega tedna smo obiskali še nekatera, da bi s svoje strani osvetlili glavno misel iz tega pisma, ki je ta, da imajo stanovalci majhen vpliv na gospodarjenje s stanarini.

Pri sekretarju Samoupravne stanovanjske skupnosti (SSS) Kočevje inž. Dušanu Oražmu smo, na kratko povedano, zvedeli, da „nizke stanarine počno hišno samoupravo.“ Tako bi se ob načrtovanem 30-odstotnem zvišanju stanarin letos zbralo v občini skupno 22.780.000 din, od tega pa je treba po zveznih predpisih odvesti za amortizacijo in zavarovanje stanovanjskih stavb kar 17,8 milijonov ali 78 odst. vseh stanarin. To pomeni, da ostane za odločanje v občini (samoupravljajoče) le 22 odst. stanarin. Od tega ostane 10 odst. stanarin hišam in o njihovi porabi odloča izključno hišna samouprava. Ob zaključku minulega leta je ostalo hišam od tega denarja na žiro računih 4,7 milijona dinarjev in ta denar zaradi inflacije izgublja vrednost.

Od preostalih 12 odst. stanarine gre 7 odst. za stroške upravljanja stanovanj. Za 2.300 stanovanj imajo pri SSS zaposlenih 6 delavcev, za kar porabijo na leto 1,5 milijona. Sekretar Oražem nam je zatrdil, da bi po normativih lahko zaposlili 8 ljudi in porabili za to 4 milijone

dinarjev. Denar (stanarin) privarčujejo, ker zaslužijo pri raznih drugih dejavnostih.

Povedal je tudi podatke o stanarinih v občinah v Sloveniji v letu 1981, in sicer za stanovanje 60 kv. m, ocenjeno s 120 (takratnimi) točkami. Najdražja mesečna stanarina je bila v občini Grosuplje, kjer je znašala 1.262 din, Kočevje pa je bilo s 780 din na 47. mestu. (Ostale občine z našega območja so bile razvrščene tako: 2. Trebnje, 7. Ribnica, 19. Krško, 28. Brežice, 37. Sevnica, 38. Metlika, 44. Črnomelj in 48. Novo mesto.)

Sekretar Dušan Oražem je poudaril, da je strokovna služba njihove SSS med najboljšimi v republiki in tudi med največjimi, isto velja za samoupravljanje. Izmed tistih delegatov zbora uporabnikov, ki zastopajo krajevne skupnosti, je na sejah dobra ali celo odlična udeležba iz KS Kočevje, Rudnik, Kostel in Poljanska dolina; slaba, oz. je sploh ni, pa iz KS Ivan Omerza Livold, Draga, Osilnica, Struge in Stara cerkev. Delegacije zbora uporabnikov SSS iz krajevnih skupnosti se ponekod redno sestajajo, za drugod pa nimajo podatkov. Tovarišem pri SSS ni znano, če so sveti stanovalec pri krajevnih skupnostih izvoljeni, niti ne, kako delujejo zbori stanovalcev stanovanjskih hiš.

Stanovanjska skupnost je svoj del nalog po mnenju tovariša Oražma odlično opravila. Ne zanima pa jih, kako so in če sploh so svoj del nalog opravile krajevne skupnosti in če so ustanovljeni zbori stanovalcev v posameznih hišah, oz. če tam, kjer so ustanovljeni, sploh delajo. Samouprava „zgoraj“, pri SSS, je torej izpeljana; „spodaj“, v krajevnih skupnostih in stanovanjskih stavbah, pa naj jo uredijo tisti, ki so to dolžni opraviti.

SAMOUPRAVA JE IN JE NI

Za mnenje o tem, kako deluje v občini Kočevje samouprava na stanovanjskem področju, smo vprašali tudi sekretarja predsedstva občinskega komiteja ZK Kočevje Petra Šobarja. Povedal je, da je ZK o tem razpravljala med drugim tudi pred približno dvema letoma, ko so bili v obravnavi sporazum o prehodu na ekonomske stanarine in nekateri drugi dokumenti s stanovanjskega področja. Sporazum ni bil sprejet, ker hišna samouprava takrat ni delala. Tudi nekatera izhodišča niso bila dobro pretčhtana.

KRAJEVNI PRAZNIK

V soboto, 19. marca, smo imeli v kulturnem domu proslavo v počastitev krajevnega praznika, ki ga praznujemo v spomin na odhod prvih Mirnopečanov v partizane. Priveditve smo se udeležili učenci, krajan in bivši borce. Govoril je prekaljeni borec Jože Saje — Iztok. Po končani priveditvi smo pionirji spraševali borce in ti so radi odgovarjali in pripovedovali o dogodkih med vojno.

ANDREJA OBREKAR
OŠ Mirna peč

Razbiti omarici na rob

Razmišljanje o reklamah za filme v Črnomlju — Primernejše omarice in večji panoji bi bili korak naprej

Prazna omarica za filmsko reklamo v Ulici S. Rozmarna v Črnomlju me navaja k razmišljanju o obveščanju o filmskih predstavah, ki bi moralo poleg informativnosti vsebovati tudi vzgojni element. Delavci črnomljskega kinematografa so sklenili, da omarice ne bodo več uporabljali za oglaševanje filmskih programov, ker so neznani zlikovci že večkrat razbili šipo na nji. Naj bo vzrok za razbijanje vandalizem ali morda protest zoper slab filmski program, je končno vseeno, saj ne eno in ne drugo ne odvezuje od obveščanja.

Splošno vzeto je reklamiranje filmov na nizki ravni. Pri tem je sama oblika neprehtana. Oma-

rice bi morale biti vsaj toliko velike, da bi se v njih videl cel plakat, ne pa da se včasih lahko razbere le naslov filma in še nekaj igralcev. Omarice bi lahko bile tudi bolj lične.

Posebej pogrešam v Črnomlju reklame za pomembnejše filme. Dalo bi se narediti nekaj večjih panojev, ki bi reklamirali filme ob prometnicah.

Mislim, da bi morali odgovorni v kinematografu sistematično pristopiti k reklamam ne samo kot elementu obveščanja, temveč tudi kot elementu za doseganje boljšega poslovnega uspeha kinematografa.

M. ČATOVIČ
Črnomelj

Z znanjem do dobrega vina

Pohvala za vinarsko predavanje inž. Darka Marjetiča

V okviru programa letošnje razstave posavskih vin v Kostanjevici je v nedeljo, 13. marca, predaval Darko Marjetič, dipl. inž., strokovni in organizacijski vodja predelave grozdja in nege vina pri krškem Agrokombinatu.

Zanimivo, jedrnatno in jasno je tolmačil stroge kriterije ocenjevanja vin, za katero je značilno, da je prišlo na razstavo le tri četrtnine zbranih vzorcev, samo dobro vino, sicer pa je tudi smisel razstav v drugih dejavnostih gospodarstva razstavljati najbolje in najlepše. Tudi obiskovalci razstave se zanimajo le za najbolj ocenjena, vzorna vina.

Med vzroki za izločanje vzorcev je bila na prvem mestu slaba posoda, čemur pa naj se ne čudimo, saj so vinogradniki ob dobri letini napolnili tudi tisto posodo, ki je ostala prazna ob trgatvi v letu 1981, ko smo imeli malo grozdja. Zato so tudi navzoči največ in zainteresirano poslušali podrobnosti o hranjenju in ovinjanju posode, o parjenju, uporabi sode, žvepla in drugih pri-

pomočkov. Obravnavano je bilo zdravljenje ciklencoske posode, parafiniranje, žvepljenje in drugo.

Iz tolmačenja o vinarstvu lahko povzamemo kot zaključek, da je vinska posoda v dobri kleti temelj uspešnosti nege vina, nega sama pa odvisna od znanja in prakse.

Med nadaljnimi vzroki za izločanje vin za razstavo so bile tudi manjše, v praksi morda nezaznavne napake ali tipičnosti za posamezne vrste vin. Čutila, oči, vonj in okus dvanajstčlanske, strokovno preoči močne komisije so zaznala, kaj je slabše, dobro in vzorno.

V splošnem lahko rečemo, da so bila v predavanju obravnavana mnoga dela, ki spadajo celo v umetnost priprave dobrega vina, in da dobrega kletarja ali vinarja lahko primerjamo z dobro kuharico. Iz enakega materiala, grozdja, nastane lahko dobro vino ali pa tudi ne. Prav gotovo ni naključje, da so leto za letom najbolj ocenjena vina pretežno iz istih kleti, od istih proizvajalcev.

ALOJZ PIRC

Osrednje vprašanje pri pismu stanovalcev Cankarjeve je v tem, kdo odloča o porabi stanarine. V načelu naj bi stanovalci ne odločali le o tistem delu stanarine, ki gre za amortizacijo, se pravi za enostavno reprodukcijo. O vsej ostali stanarini pa se stanovalci sami dogovore, kako jo bodo porabili. Seveda morajo pri tem upoštevati, da bodo gospodarili tako, da bodo stanovanja vzdržala določeno število let. Del sredstev si pridržijo za tekoče vzdrževanje. Del jih lahko združujejo, če se strinjajo s programom vzdrževalnih oz. obnovitvenih (večjih) del v okviru svoje skupnosti.

V načelu gre samoupravljanje v zboru uporabnikov SSS v sistem delu, ko se odloča o stanarinih, po dveh poteh:

— Lastniki stanovanj volijo svoje delegate, po katerih odločajo o enostavni reprodukciji.

— Stanovalci preko svoje hišne samouprave in svetov stanovalcev pri KS volijo svoje delegate, ki se dogovarjajo in odločajo o tem, kako bodo najbolje gospodarili s samoupravno združenim delom stanarin.

Prva samouprava (lastnikov stanovanj) je dobro speljana, druga (stanovalcev) pa še ne in jo je treba še organizirati in izpeljati. To pa bo nekoliko težko, ker so stanovanjsko samoupravo začeli graditi spodaj, na občinski ravni namesto zgoraj, pri hišni samoupravi. Do težav prihaja, ker tako izpeljane samouprave stanovalci niso sprejeli za svojo.

JOŽE PRIMC

Kdo je odgovoren za nesnago?

Zanikrna železniška postaja v Šentrupertu

Ko pridem na železniško postajo Šentrupert pri Rakovniku, me preseneča neurejenost. Lijak za vodo je razbit, sanitarije so umazane, posvod leže čunje in druga umazanija.

Za tako stanje železniške postaje se ne zmenijo niti krajanji niti krajevna skupnost, pa tudi železnica nič ne ukrene. Zato predlagam, da poiščemo človeka, ki je odgovoren za tako podobo postaje.

Zanikrne so videti tudi avtobusne postaje, povsod je polno papirja in drugih odpadkov, nekateri opravljajo na njih malo in veliko potrebo. Kako je mogoče, da se krajanji vedejo tako do skupne lastnine?

Vas Rakovnik ima že nekaj časa v načrtu speljavo kanalizacije. Toda v 10 letih, kolikor časa se o tem govori, ni bilo nič narejenega. Vsa kanalizacija je speljana v potok Busenk, ki vse bolj zamočvirja, polti pa, ko voda upade, tudi zdravstveno ogroža krajane. Ob vsem tem so tiho tako v vodstvu krajevne skupnosti Šentrupert, v Vodni skupnosti Novo mesto, nič pa ne ukrenejo niti inšpekcijske službe.

MILAN GRAČAN

SPOSOJENO TRNJE

— Te dni so cene pod velikim pritiskom. Komaj zdržijo konkurenco dnevnih temperatur.

(Iz Politike ekspres)

PRETEPEL TRAKTOR

Na dan 40. mučeničkov, 11. marca, je imel svoj mučeniški dan tudi traktor vinogradnika iz okolice Sevnice. Zaradi stalnega prepira, ki se kar naprej obnavlja med dvema vinogradnikoma zaradi poti, je eden postavil svoj traktor poprek čez pot ter odšel. Ko se je vrnil, je bil traktor na drugem mestu, saj ga je sosed premaknil, da je lahko šel po poti. To je lastnika traktorja tako razjezilo, da je začel neusmiljeno udrihati po traktorju z železno palico, nato pa obdolžil sosedu, da je traktor poškodoval. Tako je traktor postal žrtev prepira, čeprav bi se spor lahko poravnal brez zvite pločevine.

FRANC ŠEŠKO
Sevnica

OBA IZSELJENA — Zlatoporočnica Pavla in Maks Vodeb iz Dolenje vasi pri Krškem sta skusila veliko hudega, saj so ju Nemci s štirimi otroki vred med zadnjo vojno izselili v taborišče Breslau. Maks je bil dober čevljar. Po vrnitvi iz taborišča je nadaljeval obrt, toda kaj prida zaslužka ni bilo, saj ljudje niso imeli denarja in so najpogosteje plačevali kar v naturi. Mati Pavla je navkljub obilici dela z živino in gospodinjstvom veliko pripomogla, da so štirje sinovi in hčerka prišli do svojega kruha. Oče in najmlajši sin Roman sta si sama zgradila novo hišo. (Foto: P. Pere)

Zlatoporočencema televizor

Lep jubilej zakoncev Novak iz Grčaric pri Ribnici

Zlato poroko sta pred kratkim praznovala zakonca Matilda in Franc Novak iz Grčaric pri Ribnici. Poročila sta se leta 1933 v Glažuti, kjer sta takrat živela in delala. V zakonu so se jima rodili štiri otroci, imata pa še 9 vnukov in pravnuka.

Oče France, ki je pet let starejši od žene, se je rodil 11. avgusta 1903. Za časa stare Jugoslavije je živel v vasi Šlavin pri Postojni. Ti kraji so sodili takrat pod Italijo. Ko je fašizem vse bolj dvigal glavo in preganjal Slovence, je Franc Novak podobno kot mnogo drugih zbežal

v Jugoslavijo. Delal je kot kovač, kurjač in nato kot gozdni delavec.

Ob začetku vojne sta se zakonca vključila v narodno-osvobodilno gibanje. Franc je bil pogosto zaprt in tudi interniran. Med vojno je bil ranjen in je 50-odstotni invalid.

Zlata poroka je bila priložnost, da so se vsi najbližji zbrali pri njima na svečanosti. Ob tej priložnosti so ju prijetno presenetili z darili, med drugim so ju obdarili z barvnim televizorjem.

MILAN GLAVONJIC

ZLATA POROKA V GRČARICAH — Zakonca Matilda in Franc Novak iz Grčaric sta pred kratkim praznovala zlato poroko. Franc bo letos star 80 let, njegova žena pa je pet let mlajša.

Marjan Vivoda

Nonadoma je v Beogradu preminil Marjan Vivoda, nosilec partizanske spomenice 1941 in vršilec številnih odgovornih dolžnosti v federaciji. Dolenjskim aktivistom bo ostal v spominu predvsem kot organizator OF v Novem mestu.

Marjan Vivoda se je rodil 1909. leta v Ljubljani, kjer je diplomiral na pravni fakulteti, služboval pa je nato v rojstnem mestu in pri novo-mestem okrožnem sodišču. Ves čas je sodeloval z naprednimi izobraženci, bil preganjan in zaradi napredne politične dejavnosti večkrat zaprt in brez službe. V Novem mestu se je takoj povezal z naprednimi ljudmi in že ob razpadu Jugoslavije začel zbirati orožje ter organizirati odbore OF. Bil je član okrožnega odbora OF Novo mesto. Leta 1942 so ga odgnali v internacijo, kjer je Vivoda deloval naprej. Po kapitulaciji Italije se je takoj vrnil v Slovenijo in se 1943. leta vključil v naše partizanske enote. Vodstvo osvobodilnega gibanja mu je poverilo številne odgovorne naloge. Po osvoboditvi je odšel v Beograd, kjer je prav tako opravljal številne naloge.

Za svoje delo je prejel več visokih odlikovanj, med njimi red za vojaške zasluge z zlatimi in srebrnimi venci in enotnosti z zlatim vencem in red zasluge za narod z zlato zvezdo.

Ana Komočar

V Ottawi je sredi februarja nenadoma umrla 84 let stara Ana Komočar, rojena Jurkas. Zadnjih 18 let življenja je preživela med Slovenci v Kanadi, med katerimi je znala buditi ljubezen do stare domovine. Več-

krat se je namreč vračala v Slovenijo na obisk in vsakokrat se je vrnila z novimi pripovedmi, slikami in zanimivostmi iz domovine, o katerih je znala odlično in zanimivo pripovedovati.

Ana Komočar ni imela lahkega življenja. Osem let stara je z mlajšim bratom ostala pri stari mami, medtem ko so se roditelji in drugi člani družine izselili v Ameriko. Izučila se je za šiviljo in si s tem poklicem služila kruh zaso in za dvanajstero otrok. Poznali so jo daleč okoli kot dobro šiviljo in ustrežljivo žensko, ki je rada pomagala. Marsikomu je sečila poročno in smrtno obleko. Ob delu je rada brala in v zadnjem času ji je bil ljub gost iz domovine Dolenjski list.

V spominu jo bomo ohranili kot požrtvovalno, pošteno in vztrajno žensko.

NAJSTAREJŠA KNJIGA JE IZ 1520

Učenci, ki delujejo v zemljepisnem in zgodovinskem krožku, so se lotili zahtevne naloge. Prijavili so se na razpis „Najstarejša knjiga v domačem kraju“. Za pomoč so prosili vse učence naše šole. Uspeh ni izostal in tako so v vitrini na hodniku že na ogled stare knjige. Najstarejša je iz leta 1520, to je v latinščini spisana knjiga z versko vsebino, izhaja pa iz smilheleskega župnišča. Med starimi knjigami je še več verskih, zelo zanimiva pa je knjiga z recepti iz leta 1863.

ALENKA SEVER
OŠ Milka Šobar — Nataša
Novo mesto

pisma in odmevi

MLADINCI SVETUJEJO OSMOŠOLCEM

Kam po osnovni šoli? Učencem se ni lahko odločiti, zato so veseli vsakršne pomoči. Mladinska organizacija iz Koprivnice že več let na pomlad pripravi srečanje osmošolcev in mladincev, ki že obiskujejo srednje šole. Mladinci bodočim vrstnikom posredujejo izkušnje glede vključevanja v novo okolje, seznanijo jih z vsem, kar je treba vedeti o srednjem usmerjenem izobraževanju. Letos smo ugotovili, da bi bila srečanja še koristnejša, ako bi prikazali kak film o poklicih ali pa na razgovor povabili tudi ljudi iz delovnih organizacij.

BRANKO VODENIK
Vel. Kamen

SAMI SMO OSTALI

Domovi so pusti in prazni v našem zakonem kraju, v njem so ostali le ostareli, mladina pa je odšla. Ko bi pred desetletjem zgradili kakšen industrijski obrat, bi mladi ostali doma in obkoljske vasice bi bile danes polne življenja, polja bi bila obdelana. Tako pa samo bremo v časopisih, da se prizadevamo za razvoj kmetijstva; veliko pa je že zamujenega.

Zdaj imamo še težavo več. Prej so naši sinovi in hčere radi prišli spomlad na pomoč pri najnujnejših delih. A kako bo zdaj, ko ni dovolj bencina in ljudje varčujejo z boni? Ostareli smo vedno z veseljem pričakovali te obiske ne samo zaradi pomoči, temveč tudi, ker smo se srečali z vnučki.

MARIJA VOLF
Radenci ob Kolpi

PIŠECANI NE MOREJO POPRAVITI POTI

Pomanjkanje denarja za pišečki kamnolom je povzročilo zastoj pri vzdrževanju krajevnih poti. Tako na primer v Pišečah ne morejo opraviti niti posledic po lanskem neurju s točo, ker nimajo gramoza. Na material za posipavanje cest iz tega kamnoloma čakajo tudi krajevne skupnosti Strojice, Globoko, Bizeljško in Kapele.

POPRAVEK

V zadnji številki Dolenjskega lista je prišlo v prispevku „Veliko načrtov, a malo denarja“ do pomanjkljivosti. Retrospektivno razstavo slikarja Mihaela Kambača pripravlja v sklopu svoje diplomske naloge umetnostna zgodovinarica Andreja Branceč. Belokranjski muzej ji bo v svojem razstavnem prostoru nudil prostor, potrebno tehnično pomoč, kolikor bodo dovoljevala sredstva in bo to potrebno, pa tudi pomoč pri izdaji zloženke. Torej gre za avtorsko razstavo in si Belokranjski muzej ne lasti posebnih zaslug.

Prof. ZVONKO RUS
ravnatelj BM

TELEVIZIJSKI SPORED

25. III. petek

1
8.55 TV V SOLI: Koledar, Ruščina, Odmor, Poštni nabiralnik, Hrvatski potopisci, Poročila
10.35 TV V SOLI: Zgodovina, Risanka, Stara Planina, Knjižna zbirka Modra ptica, Risanka, Tretje stoletje, Vedeži, nevedeži
17.20 POROČILA
17.25 FESTIVAL PLESNIH ORKESTROV JRT V RADENCIH: PLESNI ORKESTER RTV ZAGREB
17.55 ARABELA, zadnja oddaja iz češkoslovaške nadaljevanke za otroke

18.25 OBZORNİK
18.40 ZLATKO UGLJEN, sarajevska dokumentarna reportaža
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 J. Dietl: BOLNISNICA NA KONCU MESTA, oddaja iz češkoslovaške nadaljevanke
21.05 ZRČALO TEDNA, pregled političnih in drugih dogodkov
21.25 NOČNI KINO: PLAVOLASA VENERA, ameriški film
Nekdaj uspešna pevka Nemka je poročena z ameriškim znanstvenikom. Živita zelo revno, mož pa je nevarno bolan in bi se lahko uspešno zdravil le v Evropi. Ne preostane jima drugega, ko da ona spet začne peti, da bi zaslužila za zdravljenje

potrebni denar. Končno mož oputuje prek Oceana, ona pa spozna zapeljivega bogataša, ki se trudi, da bi jo omrežil... Po scenariju Julesa Furthana je film 1932 posnel Josef von Sternberg, glavne vloge pa igrajo Marlene Dietrich, Herbert Marshall, Cary Grant in Dickie Moore.
22.50 POROČILA

26. III. sobota

1
8.15 POROČILA
8.20 ZVERINICE IZ REZIJE: PSI, MACKE IN MIŠI
8.40 CIBAN, DOBER DAN: OBLAKI, SONCE, DEŽ IN VETER
8.55 SMOGOVCI, oddaja iz zagrebške nadaljevanke za otroke
9.25 ARABELA
9.55 VESOLJE: ENCIKLOPEDIJA GALAKTIKE, poljudnoznanstvena oddaja
10.55 ODHOD ŠTAFETE MLADOSTI, prenos iz Zadra

12.05 SMUČARSKI SKOKI NA 70-METRSKI SKAKALNICI, prenos iz Planice
13.30 POROČILA
13.35 RISANKA
13.55 VELEŽ: SARAJEVO, prenos nogometne tekme
15.45 ŽELJZNICAR: DINAMO (Bukarešta), prenos rokometne tekme
17.00 PRENOS KOŠARKARSKIH TEKME
18.30 GALAKTIKA, oddaja iz ameriške nadaljevanke
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 NAŠE 23. SREČANJE
21.35 TIMON, jugoslovanski film

Film, ki ga je režiral Tomislav Radić, je pripoved o igralcu čigar poklicno in zasebno življenje se na moč spremeni po uspešni premieri Shakespearovga Timona. Igrajo Boris Buzančić, Vanja Drach, Krno Valentić, Zlatko Crnković, Saša Viole, Helena Buljan, Ivo Serdar in drugi.
23.05 POROČILA

27. III. nedelja

1
8.20 POROČILA
8.25 ŽIVZAV, otroška matineja
9.10 ALPSKA SAGA, oddaja iz avstrijske nadaljevanke
10.40 625, oddaja za stik z gledalci
11.05 SMUČARSKI SKOKI NA 90-METRSKI SKAKALNICI, prenos iz Planice
14.45 POROČILA
14.50 PRISLUHNI MOŠTINI, oddaja za slušno prizadete gledalce
15.25 GOSPOD DEEDS GRE V

MESTO, ameriški film
Pesnik s podeželja nenadoma obogati kot dedič in se odpravi v New York. V mestu precej postane slaven, o njem piše neka novinarka. Sorodniki pa niso zadovoljni s pesnikovim početjem, ker razdaja denar za dobrodelne namene. Moža proglasijo za norega.
17.15 NAŠ KRAJ: MEZICA
17.30 SPORTNA POROČILA
17.45 MODROSTNI ZOB, oddaja za mlade
18.55 NE PREZRITE, kulturna oddaja
19.10 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK
20.00 MRTVI SE NE VRAČAJO
21.00 ŠPORTNI PREGLED
21.30 ZLATI GRICI HRVAŠKEGA ZAGORJA, dokumentarna oddaja
21.50 POROČILA
2
14.30 Finalni dvoboji na državnem prvenstvu v namiznem tenisu (prenos iz Sarajeva) - 17.00 Metaloplastika: CSKA (Moskva) - 18.30 Televizijski esej - 19.10 Turistični vodič - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zagrebški sejem jazza 82 - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Ura z Agatho Christie

28. III. ponedeljek

1
8.35 TV V SOLI: Koledar, Pogovor s književnikom, Madžarsčina, Odmor, Pismi in zgodbe za vas, Dragutin Tadijanović, Poročila
10.35 TV V SOLI: Dokumentarni film, Risanka, Zemljepis, Mali program, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute
17.20 POROČILA
17.25 SMOGOVCI, oddaja iz zagrebške nadaljevanke za otroke

17.55 SODOBNA MEDICINA: SPOLNE BOLEZNI NISO ZARTE, izobraževalna oddaja
18.25 OBZORNİK
18.45 PODIUM: IGRALEC BRANIMIR LEČIĆ
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 Ivan Pregelj: BERACI IN VEST, predstava Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice
21.05 MEDNARODNA OBZORJA
*Na začetku marca je bil v Dubrovniku posvet o sodelovanju sredozemskih držav pri očiščevanju

morja - in o tej problematiki bo tekla beseda tudi v oddaji, ki jo bo tvoril še prispevek o razmerah na področju komunikacij.
22.15 POROČILA
2
17.25 Dnevnik - 17.45 Baš Celik (lutkovna oddaja) - 18.00 Igračkanja - 18.15 Pomlad, zdravje, tek - 18.45 Arioso (operna glasba) - 19.00 Športna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Znanost - 20.45 Zagrebška panorama - 21.05 Bolnišnica na koncu mesta - 22.00 Festival italijanske zabavne glasbe v Veroni

29. III. torek

1
9.05 TV V SOLI: Koledar, Vstaja na Hrvatskem, Odmor, Dnevnik 10, Od Subotice do Novega Sada, Poročila
10.35 TV V SOLI: Prirodopis, Risanka, Velikani svetovne književnosti, Mali program, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minute
16.25 ŠOLSKA TV: Poklici v po-

morstvu, Brez računalnika ne gre, Premikanje ledenikov
17.30 POROČILA
17.35 ZVERINICE IZ REZIJE: TRIJE BOTRI, PRIJATELJI
17.55 NACIONALNI FOLKLORNI ANSAMBEL VENEZUELE: DANZAS MARACABIO
18.25 ZASAVSKI OBZORNİK
18.40 MALI SVET
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 MLADOST KARLA MARXA, oddaja iz vzhodnonemške nadaljevanke

21.05 ŠPORTNA ZIMSKA SEZONA 1982/83
Drevišnjo aktualno oddajo bo pripravilo športno uredništvo, govor pa bo o dosežkih slovenskih športnikov v vseh zimskih športih.
... POROČILA
2
15.55 Dnevnik - 16.15 Mi in televizija - 16.45 Prenos košarkarske tekme - 18.15 Čas knjige - 18.45 Glasbeni klub 83 - 19.30 Dnevnik - 20.00 Folk parada - 20.45 Otroci za bodočo žico - 21.35 Zagrebška panorama

30. III. sreda

1
9.25 TV V SOLI: Koledar, Odmor, Pomlad, Književnost v NOB, Poročila
10.35 TV V SOLI: Ekologija, Risanka, Koeka, kockica, Mali program, Risanka, Zdrav duh v zdravem telesu, Zadnje minute
... JUGOSLAVIJA: ROMUNIJA, prenos nogometne tekme
17.30 POROČILA
17.35 CIBAN, DOBER DAN: HEJ, NA SNEG

17.50 PRIJATELJI GLASBE: SREČANJE V IVANČU IN LEPOGLAVI
18.25 KOROŠKI OBZORNİK
18.40 MOSTOVI, oddaja za italijansko in madžarsko narodnostno skupnost
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 FILM TEDNA: AZIZA, tunizijsko-alžirski film
Družina naslovne junakinje se iz starega preseli v novo predmestno naselje. Spremembe najtežje prenaša Aziza: skuša se prilagoditi novim razmeram, zlagoma odrasča in se

osamosvaja, pri tem pa ne gre vse lahko. Film je posnel Abdellatif Ben Ammar, igrajo pa Yasmine Khat, Raouf Ben Amor, Dalila Rames, Mohamed Zinet in drugi.
21.40 KULTURNE DIAGONALE
22.25 POROČILA
2
17.25 Dnevnik - 17.45 Arabela - 18.15 Kultura govora - 18.40 Ali ste vedeli? - 18.45 Festival obdobjevskih dežel (NDR) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Kino oko: Posebna vzgoja (jugoslovanski film) in pogovor o nastitju mladih

31. III. četrtek

1
9.05 TV V SOLI: Koledar, Plazilci in ptice, Odmor, Delo v šolskem vrtu, Matematika, Poročila
10.35 TV V SOLI: Kemija, Risanka, OZN, POROČILA, Risanka, Poklici, Zadnje minute
16.15 ŠOLSKA TV: Poklici v pomorstvu, Brez računalnika ne gre, Premikanje ledenikov

17.20 POROČILA
17.25 VESOLJE: KDO GOVORI V IMENU ZEMLJE?, zadnja oddaja iz poljudnoznanstvene namizanke
18.25 PODRAVSKI OBZORNİK
18.40 ČAS, KI ŽIVI: KRI POD GORO OLJKO, dokumentarna oddaja
19.10-RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TEDNA:
21.00 FRANCJA ŠANSONU
Na sporedu bo prva od šestih oddaj, ki bodo prikazala Francijo, njene pesmi in pevce od konca druge svetovne vojne do zdajšnjosti.

V prvi oddaji bodo peli E. Piaf, Y. Montand, J. Greco, C. Trenet, beseda pa bo tekla tudi o J. Prevertu, B. Vianu, J. P. Sartru in S. de Beauvoir.
21.25 DOLGO ISKANJE: 330 MILIJONOV BOGOV, angleška dokumentarna oddaja
22.25 POROČILA
2
17.25 Dnevnik - 17.45 Nekega poljeta - 18.15 Sodobni dosežki v medicini - 18.45 Šolska naloga - 19.30 Dnevnik - 20.00 Festival malih in eksperimentalnih odrov v Sarajevu - 21.40 Zagrebška panorama

Dom sedaj je pust in prazen, ker tebe, dragi Stane, v njem več ni, prej vsem si bil tako prijazen, sedaj zmanj te čakamo, a tebe od nikoder ni.

ZAHVALA

V cvetu mladosti nas je tragično zapustil naš ljubljani sin, brat in nečak

STANE KOLENČ

rojen 18. junija 1961 s Trstenika pri Mirni

Z žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, mladincem, prijateljem in znancem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, poklonili toliko lepega cvetja ter našega ljubega Staneta tako številno spremili do njegovega preranega doma. Naša topla zahvala velja kolektivu Novoles, TOZD IGK Račje selo, IMV Novo mesto, gasilec, godbi, govornikom, pevcem in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Neutolajžljivi: ata, mama, sestri Jožica in Nataša, brat Branko in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V najlepših letih svojega življenja nas je zapustil naš sin, brat, stric

JOŽE RUS

Slovenska vas pri Stari cerkvi

Nenadoma je prenehalo biti njegovo srce, ki je znalo tako ljubiti svoje najbližje, prijatelje, in se je znalo samo razdajati. Zato je ta nenadna izguba še toliko bolj boleča. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, prijateljem, njegovim sodelavcem, znancem in vsem, ki so sočustvovali z nami in pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala GD Stara cerkev in drugim gasilec, vsem DO, ki so darovali vence in cvetje, posebno pa tozdu Pugled, vsem pevcem, godbenikom, župniku in vsem govornikom. Zahvaljujemo se dr. Krautu iz ZD Kočevje, dr. Iliji Škariču in osebju nevrološke klinike KC v Ljubljani. Posebna zahvala tovarišem Mrvarju, Končiji, Stanetu Činklju, družinam Miklič in Struna ter ostalim, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje.

Žalujoči: vsi njegovi Slovenska vas, 4. marca 1983

ZAHVALA

Po dolgi boleznii nas je v 74. letu za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

MATIJA KOBE

Vukovci 4 pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, vsem, ki ste sočustvovali z nami v teh težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga spremili na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, oddelek za poškodbe, za vso skrb in nego, organizaciji ZZB, godbi, govornikom za poslovilne besede in tovarni Belt za podarjene vence. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in dedka

FRANCA OMERZUJA

iz Sevnice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in se v tako velikem številu poslovili od pokojnega. Iskrena hvala gasilskemu društvu in predsedniku društva Antonu Korenu za lep govor, pevcem, godbi in duhovniku za opravljeni obred in nadvse ganljiv govor. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: žena Štefka, sinovi Boris, Erik, Dušan, brat Tine z družino, sestra Mici s sinom Lojzotom, Tončka z možem, Angelca z družino, Anica z družino, Rezka z družino Sevnica, 10. marca 1983

ZAHVALA

Ob smrti naše dobre mame, babice, prababice in tete

NEŽE ŠLOGAR

roj. Princ iz Žužemberka 66

se iz sreča zahvaljujemo skrbnemu zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, ki ji je v dneh strašne stiske stalo ob strani z vso človeško in strokovno odgovornostjo. Zahvalimo se prijateljem, znancem in sosedom za nesebično pomoč, žužemberškim pevcem, pogrebem in vsem, ki ste pokojno spremili na zadnjo pot, nam pa izrekli besede sožitja. Hvala darovalcem vencev in cvetja, delovnim skupnostim tovarne Iskra v Žužemberku, delovni skupnosti novomeške bolnišnice in Zdravstvenega centra v Novem mestu, delovni skupnosti osnovne šole Jože Gorjup iz Kostanjevice, delovni skupnosti Galerije Božidar Jakac iz Kostanjevice, duhovniku za spremstvo ter vsem drugim, ki so kakorkoli pripomogli k lažšanju njenih poslednjih ur. Vsem, prav vsem smo dolžni svojo iskreno hvaležnost.

Žalujoči: sin Janez, hčerke Marija, Anica, Magda in Marta z družinami ter ostalo sorodstvo Žužemberk, Kostanjevica, Novo mesto, Knežja vas, Zalisec, Volčje jame, Ljubljana, Pueblo, Deuver, Cleveland, marca 1983

Uglaševalec treh zborov

„Če bi imeli pevsko zvezo, bi laže rešili prenekatori problem na področju zborovskega petja,“ ugotavlja Tone Fink, ki vodi pevske zборе

Se pred dobrima dvema desetletjema je v novomeški občini deloval en sam pevski zbor, zdaj pa jih je že blizu dvajset, če seveda ne upoštevamo otroških in mladinskih zborov, ki delujejo na šolah. Vsekakor je moč reči, da je od vseh ljubiteljskih dejavnosti zborovsko petje najbolj razširjeno in množično, kar tudi pomeni, da si je pevska kultura že dokaj dobro utrla pot med krajanje.

„Na splošno so zbori številčno premajhni, glasovno precej šibki, da je dostikrat že to huda ovira za njihovo napredovanje. Tu pa je še vrsta drugih reči, ki vsaka po svoje motijo napredek zborovskega petja. Ni povezave med zbori, zelo prav bi prišla pevška zveza, kakršno imajo Posavci, hudo manjka tudi pevovodja, da o neurejenem nagajevanju slednjih sploh ne govorim,“ ugotavlja slavist Tone Fink, pevovodja treh pevskih zborov: v Dolenjskih Toplicah, Šmihelu in na Slatniku.

Topliški zbor, ki deluje v okviru Kulturnega društva Maksa Henigmanna, vodi Fink najdlje. „Razmere za zbor niso rožnate,“ pravi, „če se ne bi znašel, bi težko shajal. Društvo ni tako premožno, da bi ga lahko izdatneje podprlo, zato je dotacija Novolesa, od koder je tudi nekaj pevcev, več kot dobrodošla. Zbor se Novolesu oddoljuje z nastopi na njegovih proslavah in drugih prireditvah. Vaje so v topliški šoli; ki je razumela težave zborov. Trenutno je udeležba na vajah nekoliko slabša, saj morajo nekateri pevci izostati zaradi večizmenskega dela. Slabši del glasov predstavljajo tenorji, iz tega razloga smo se že lani odločili, da bomo vključili ženske in ustanovili še mešani zbor. Tako v Dolenjskih Toplicah že delujeta dva zborov: mešani s 40 člani in moški s 23. Večjo perspektivo ima vsakakor mešani zbor, tudi zato, ker je z večjim številom glasov laže delati.“ Šmihelskemu moškemu zboru, ki deluje v okviru gasilskega

društva, pravijo kar gasilski. Pod Finkovo taktirko je zbor, ki šteje 21 glasov, v zadnjem času precej napredoval. Na lanski občinski reviji ga je prof. Miro Kokol dobro ocenil.

Od lani imajo zbor tudi na Slatniku. Od vsega začetka ga vodi Tone Fink. Pevovodja ugotavlja: „Mešani zbor, v katerem je veliko mladih, bi z resnim delom lahko kmalu napredoval in nastopal še kje drugje, ne samo v domači krajevni skupnosti, za kar so ga predvsem ustanovili. Prvo preizkušnjo ima že za sabo.“

Tone Fink

Vsi trije zbori naj bi letos nastopili na občinski reviji, ki je že razpisana, topliški in šmihelski pa tudi na tradicionalnem šentviškem pevskem taboru. Poleg tega bodo izmenjali gostovanja z zbori, s katerimi sodelujejo. Šmihelski bo odšel v goste k istoimenskemu onstran Karavank, slatniški k stopiškem, medtem ko se bodo Topličani s Frankolovčani še dogovorili, kdo naj bi koga obiskal.

• Sodelujeta tudi topliški in šmihelski moški zbor. Decembra je v Dolenjskih Toplicah nastopil šmihelski zbor, v soboto, 26. marca, pa bodo Topličani obiskovali. Na skupnem koncertu v Šmihelu bo domači zbor zapel osem, gostujoči zbor pa kake štiri pesmi, štiri pesmi pa bosta zapela združena zborov.

I. Z.

„TAKI STE, TAKI SMO“

11. marca se je v Trebnjem spet predstavila dramska skupina KUD Pavel Golia. Mladi igralci so pod režijskim vodstvom Zvonke Falkner naštvudirali igro „Taki ste, taki smo“ Toneta Partijčiča. Zanimivo je, da je mladim igralcem, ki doslej niso v tolikšnem številu sodelovali v društvu, uspelo privabiti na svojo predstavo veliko število gledalcev, tako da je bil trebanjski kulturni dom do zadnjega kotička poln. Z igro so gostovali v Mokronogu, pripravljajo pa se, da obiščejo še druge kraje v občini.

ADLEŠIČANI GOSTUJEJO PO BELI KRAJINI

Člani dramske skupine iz Adlešičev, ki (poleg pevškega zborov, tamburašev in folklorne skupine) deluje v okviru domačega kulturno-umetniškega društva, so v letošnji zimni naštvudirali sodobno dramo „Brezijansko polje“. Od premiere, ki je bila sredi februarja, je 18 igralcev gostovalo malodane po vsej Beli krajini. Nazadnje, konec preteklega tedna, so navdušili krajanje Starega trga ob Kolpi.

Jezikovna malomarnost

93. sporočilo Jezikovnega raziščišča: tudi občinsko glasilo opravlja vlogo učitelja slovenščine, zato ni vseeno, kakšna besedila objavlja

V Našem časopisu je bilo v delegatski prilogi za enomesečno javno razpravo objavljeno tudi takole besedilo:

„S skupnim medobčinskimi projektom obdelati celotno barje in opredeliti njihovo vlogo: a) naravovarstvena značaja, b) vodnogospodarskega značaja, c) naselitvenega značaja. Ne glede na razvoj nadaljnjih stopenj planskega procesa pa bo verjetno za vsako usmeritev potrebno že v sedanjem srednjoročnem obdobju a) zmanjševati trend stihijne poselitve, še zlasti na ravninskem delu občine, b) varovati potencialne kmetijske površine, ki imajo realno možnost za razvoj kmetijskih dejavnosti (živinoreja).“

Tako pisanje priča o malomarnem odnosu piscev, urednikov in korektorjev do bralcev. Če že pisec ne zna dobro slovensko, mora vsaj urednik oskrbeti razumljiv in pravilen „prevod“, preden besedilo objavi, bodisi da ga sam predela ali pa za to dobi lektorja ali korektorja. Občinsko glasilo namreč prihaja v vse hiše in naj bi prišlo pred oči vsem občanom. S tem opravlja tudi vlogo učitelja slovenščine.

Ampak kakšno mora biti razočaranje občanov, ko vidijo natisnjeno tako tveženje! In kakšna škoda: Znanja in pouka potrebni mladi bralci se iz takih skrotovidenih objav v tisku navzamejo samo potuho. Treba je prečkati samo tistih nekaj let, ki jih v šoli še morajo s slovnico in pravopisom, potem pa bodo lahko tudi sami svobodno pisali, kakor jim bosta dala srce in duša: in bodo barje vikali („barje in... njihovo vlogo“), se poživljali na pravopis, razumljivost in slog. si zatikali za klobuk tuje značke (trend, stihijen, projekt, potencialen, planski, realen, proces) – vse zato, da tako prikrije jezikovno revščino pod njimi.

Občinsko glasilo bi lahko pisalo lepše: „Potreben nam je skupen medobčinski načrt za obdelavo vsega barja. Pri tem bo treba upoštevati varstvo narave, vodno gospodarstvo in naseljevanje; že v srednjoročnem obdobju pa omejevati neurejeno zazidavo (zlasti na ravninskem delu občine) in varovati površine, uporabne za razvoj kmetijskih dejavnosti (živinoreja).“

DRUGA PREMIERA V SEMIČU

V okviru Kulturno-umetniškega društva Jože Mihelčič iz Semiča delujeta dve dramski skupini. Prva, pod vodstvom režiserja Alojza Kočevarja, že nekaj časa v tej sezoni razveseljuje Belokranjce z veseligrjo „Kulturna prireditev v Crni mlaki“. Preteklo nedeljo je imela pred domačim občinstvom premiero tudi druga skupina. Predstavila se je s komedijo „Direktorjev rojstni dan“ poljskega avtorja, ki pa jo je režiserka Sonja Vidmar priredila za današnji čas in domače razmere.

Zgovorne fotografije

V Brežicah razstava prvih barvnih posnetkov ljudi

Razstava prvih barvnih posnetkov ljudi in krajev na ozemlju današnje Jugoslavije tik pred prvo svetovno vojno je za Brežice izjemen dogodek. S svojim zgoščenim, živahnim sporočilom razgrinja pred gledalcem nešteto dragih izsekov iz vsakdanjega življenja v Crni gori, Srbiji, na Kosovu, v Makedoniji, Bosni in na Hrvaškem.

Odlično izdelane in po motiviki izredno pestre fotografije so bogata paša za oči gledalcev, za etnologe in zgodovinarje pa prava poslastica. Posnetki so tudi kompozicijske mojstrovine. Prikazujejo izredno živahno prepletanje različnih kultur v tem sorazmerno majhnem geografskem prostoru.

Vseh 164 razstavljenih fotografij je iz zbirke Alberta Kahna v Parizu, ki hrani 500 posnetkov iz Jugoslavije. Razstavo je posredoval Francoski kulturni center v Ljubljani ob sodelovanju Slovenskega etnografskega muzeja. Do zdaj je obšla le večja jugoslovanska mesta.

Albert Kahn (1860 do 1940) je bil francoski bankir in odličen fotograf, ki je s svojo zbirko ohranil

CRNOMELJ: V SOBOTO TRETJI GLASBENI VEČER

V okviru 6. belokranjskega glasbenega abonmaja so se večeraj v Crnomlju predstavili učenci črnomajške glasbene šole ter domača gošba na pihala. V soboto pa bosta na tretjem večeru ob 20. uri v kulturnem domu nastopila belokranjski lovski pevski zbor (pod vodstvom Braneta Podgornika) ter folklorna skupina Ivan Navratil iz Metlike.

Ugodna klima za „preklinjevalce začetka“

Pred izidom je pesniški zbornik mladih Metličanov – Kako bo po „izteku“ te generacije?

Mladi metliški pesniški rod, zbran v literarnem klubu pri osnovni organizaciji ZSMS, ima v načrtu: izdajo literarnih knjižic, pripravo literarnih večerov, predavanj, srečanj literatov in podobno. Zdjaj imajo pripravljen za tisk pesniški zbornik z naslovom: „Tako se kolne začetek“. Svoje pesmi bodo v njem objavili Rudolf Vlasič, Duška Vraničar, Jani Bevk, Goran Jarnjevič, Dušan Bečej, Marija Šimec, Matjaž Rus in Maja Weiss.

Kdor bo kupil knjižico – izšla bo v dvesto petdeset izvodih – bo lahko prebral v njej 41 pesmi, moderno ubranih. Vendar o vsebini, nagibih in sporočilnosti poezije „preklinjevalcev začetka“ morda ob izidu, zdaj je čas podčrtati neutrudno delo metliške pesniške skupine, delo, ki je že preraslo kalup krajevne ozkosti predvsem po obsegu, številčnosti in odzivnosti. Toliko literarnih ustvarjalcev Metlika še ni imela v svoji zgodovini in skoraj neverjetno je, da bo po „izteku“ te generacije še kdaj tako.

Vzroke je iskati v ugodni klimi in možnostih za delo, kar pa so si mladi ustvarili sami: imajo prostore, denar in strpno razumevanje odraslih, ki so ravniki na ljubo, v preteklosti kaj radi v kavi zadušili vsakršno iz okvirov bežečo mladinsko dejavnost.

Ob „preklinjevalcih začetka“ zapišimo še, da imajo za izdajanje pesniških knjižic in drugega tiskanega gradiva poseben sklad. Del sredstev v tem skladu je tudi od prodaje Bevkovega „Potopljena sonca“. Gre torej tudi za medsebojno solidarnost med „preklinjevalci začetka“, kar daje tej skupini še dodatno simpatičnost.

T. GAŠPERIC

Sejem, ki je več ko to

Prvi priložnostni knjižni sejem je novomeška knjigarna Mladinske knjige pripravila lani v Šentjerneju, podobna prireditev pa bo od 6. do 8. aprila v Dolenjskih Toplicah – Gre tudi za vzgojo mladih

Cene knjig so najmanj za en korak pred siceršnjo draginjo, kupcev ni na pretek, zato so knjigarnarji sami odpravljajo k njim. Pri tem so v novomeški knjigarni Mladinske knjige precej iznajdljivi: pred njimi je že 6. dolenjski knjižni sejem, s knjigami pogosto prihajajo med delavce šentjernejske Iskre pa novomeške tovarne zdravil, v več ozihi imajo poverjenike za prodajo knjig, s te-

matško ubrano ponudbo se pojavljajo na različnih razstavnih prireditvah, ne nazadnje pa v sklop njihove prodajne mreže sodi tudi priložnostni prodajni sejem; prvega so imeli lani v Šentjerneju, zdaj pa tak sejem pripravljajo v Dolenjskih Toplicah.

V tamkajšnji osnovni šoli bo od 6. do 8. aprila mogoče izbirati med blizu 400 naslovi knjig, kolikor znaša domala celotna ponudba novomeške knjigarne. Drugi dan sejemske prireditve bo proslava, na kateri bodo šolarji predstavili novo pesniško zbirko Severina Šaliha, ta pa bo prizadevnim mladim bralcem podelil bralne značke.

Izkušnja iz Šentjerneja uči, da glavni smoter takega sejma se zdaleč ni samo čim večja prodaja (četudi 110 tisoč dinarjev, kolikor je tedaj iztržila Mladinska knjiga, ni zanesljivo), ampak hkrati tudi približevanje knjige mladim in odraslim. Dandanes, ko šolarji na klopi dobijo tako rekoč vse, je sejem ko nalašč za pravi nakup; da pa mladež ne bi bila prepuščena sami sebi, so v Šentjerneju pripravili pogovor o knjigi med starši in učitelji, in oboji so potem mlade usmerjali k primer- nim knjigam.

D. R.

SPREHOD PO GALERIJ – Posnetek je s petkove otvoritve razstave „Naši kraji in ljudje 1912 – 1913“ v Posavskem muzeju v Brežicah. Pred ogledom fotografij je direktor francoskega kulturnega centra v Ljubljani Jean Claude Cancel ob predvajanju barvnih diapozitivov govoril o Kahnovi zbirki v Parizu in tehniki prvih barvnih fotografij. (Foto: Jožica Teppey)

Pojejo na jesen življenja

Jutri bo koncert ob petletnici delovanja pevškega zborov krških upokojujencev – V gosteh dva zborov

„V začetku našega delovanja spomladi 1978, smo se dogovorili, da bomo peli pesmi borbe in dela, narodne pesmi. S takim programom se bo zbor predstavil na koncertu jutri, 25. marca, ob 19. uri v veliki dvorani Delavskega doma Edvarda Kardelja v Krškem,“ je povedal predsednik krškega društva upokojujencev Dušan Stupar.

Pred petimi leti so začeli vaditi skromno, brez glasbila, v klubski sobi doma upokojujencev v Krškem. Vztrajni in prizadevni pevci so nato dobili prijetno domovanje v pevski sobi Delavskega doma, kjer redno vadijo dvakrat na teden. Sestava pevcev je zelo raznolika, med njimi so začetniki, pa tudi taki, ki so že prej nastopali v pevskih zborih. So delavci, kmetje, intelektualci in gospodinjice, ki so na jesen življenja trdno odločeni s pesmijo plemenitiiti sebe in druge.

Ko je zahrbtna bolezen spravila v prerani grob prvega zborovodja krških pevcev Janeza Zupančiča, je

jeseni 1980 zbor za nekaj mesecev utihnil. Zupančičevo pionirsko delo uspešno nadaljuje Adolf Moškon.

Zbor se je pojavljal na spominskih prireditvah, nastopal je na revijah Posavske pevške zveze, na področnih in republiških revijah pevskih zborov društev upokojujencev ter na koncertih s pevskima zboroma senovskega društva upokojujencev in zdolskega Kulturno-umetniškega društva Rudi Rožanc. Oba mešana zborov bosta gosta na jutrišnjem koncertnem večeru v Krškem.

P. P.

Zadovoljila le dva zborov

Revija otroških in mladinskih pevskih zborov trebanjske občine je nakazala pot do pevške kulture

Revija otroških in mladinskih pevskih zborov trebanjske občine, ki je bila pretekli teden v občinskem središču, sicer ni bila na kdove kako visoki ravni, zato pa bo pomenila kazipot, po katerem naj bi se pevška kultura, ki se v zadnjem času vse bolj krepi, razvijala naprej.

Tajnik trebanjske kulturne skupnosti Stane Peček, ki tudi sam vodi pevsko zborov, je v oceni po koncu revije dejal, da sta kolikor toliko dobro kakovost pokazala samo dva zborov. Mladinski pevski zbor s trebanjske osnovne šole Jožeta Slaka – Silva in otroški pevski zbor osnovne šole Zapadnodolenjskega odreda z Mirne. Vsi ostali so se lotevali takega glasbenega materiala, ki mu niso bili kos. Tako je, denimo, pevski zbor z osnovne šole dr. Petra Držaja iz Velikega Gabra pel sicer preprost kanon Viva la musica, vendar ga ni podal tako, da bi ne motil glasbeno šolanih ušes. Pevski zbori se lotovajo tudi večglasja, kar je narobe, saj mnogi ne obvladajo niti enoglasja. Sploh pa ni dobro, da pevski zbori ne vključujejo v svoje programe več ljudskih pesmi.

Vse to je posledica omalovažujočega odnosa do glasbene umetnosti, saj so po mnogih šolah učili petje učitelji, ki so pač imeli čas. Razme-

kultura in izobraževanje

Spet Razmerja

So plod mladih Metličanov, ki se še ne bojijo za ugled in stolčke

Ne flancirajo samo, kot bi človek mislil in ugotovil na prvi pogled. Ne zidajo gradov v oblaku, kot je pri nas ustaljena praksa. Ne bolčijo v prazno ali v kozarec celo.

Ustvarjajo, se pravi, polno-krvno živijo. Zadeva jih vsakdan, ti naši problemčki, pa če so še tako občinsko zaplankani. Pogledajo čez plot, nemalokrat daljnosežno, z jeto v mladeniški dušici. Z revolutom v mislih, z željo po spreminjanju že preveč zasmrjenega in ustaljenega. Premaknili bi radi skalo, na kateri z gotovostjo sedijo birokrati in drugi ljudje, zaititi z lastnim salom zadovoljstva nad (ne) doseženim. Ob tem se zde sebi nemočni in ni torej nič čudnega, če se slabost spremeni v razočaranje, le-to v umik v narazumljivost.

So pa vredni pomisle. Tako uredniški odbor (Jani Bevk, Matjaž Rus, Ivi Kukman, Rudolf Vlasič, Jože Bukovič, Bojan in Janez Vrančar, Goran Jarnjevič) in drugi pisci Razmerij. Izdajajo jih z denarjem, zasluženi v kinu, disku, v zabavišču mladih, ki bi ga nekateri najraje zapečatili ta trenutek, to sekundico. Pri tem jih ne bi zapekla malomeščanska vest, niti pomislili ne bi na storjeno škodo, na daljnosežnost postopka.

Ze peto številko „Razmerij“ je izdal literarni klub osnovne organizacije ZSMS Metlika. Vse izdaje so bile fotokopirane, pri peti številki pa postane človek še posebej pozoren na likovno opremo Ivija Kukmana. Razmerja, izšla so v sto dvajsetih izvodih, so sveža, prodajajo jih mladinci sami, po njih pa posegajo tako stari kot mladi. Starejši iz gole radovednosti, da se potem lahko zgražajo nad nekaj vulgarnimi izrazi, mladi pa zato, ker jim je vsebina (verjetno) dokaj blizu.

O Razmerjih v glavnem dobro. Ze zato, ker izhajajo, ze zato, ker so klic (krik?) mladih. In ti so navadno (še) neobremenjeni s strahom po izgubi ugleda in stolčka. Zato sejejo s svojo besedo dlje od zafoteljenega kraja, z Razmerji bi morali skleniti pozitivno razmerje.

TONI GAŠPERIC

DREVI SPET PREDSTAVA FILMSKEGA GLEDALIŠČA

V okviru filmskega gledališča bo drevi ob 19.30 v novomeškem kinu JLA na sporedu ena najbolj pretresljivih filmskih dram zadnjih let, „Človek slon“. Program za filmsko gledališče je izbran do konca maja, predstave bodo še naprej ob četrtkih, a ne vselej ob istem času, tega ne dovoljuje zasedenost dvorane. Začetek predstav bo pravočasno najavljen v reklamni omari kina Krka in v domu JLA. Za redne obiskovalce filmskega gledališča je brezplačno na voljo tudi filmski listič, na katerem je mogoče najti podatke, zakaj je posamezni film tako dober, da si zasluži predvajanje v filmskem gledališču.

PODELILI BODO PRIZNANJA

V trebanjski občini bodo letos že tretjič podelili priznanja občinske Zveze kulturnih organizacij. Podelili jih bodo jutri, 25. marca, ko bo v Trebnjem v domu kulture revija trebanjskih pevskih zborov. Prejeli jih bodo: Folklorna skupina Mok... Lojze Jarc, Mimi Kolar, Nandica Krnc, Slavka Kukman in Rezka Majer.

J. S.

Lani je kriminal razširil lovke

Kar za domala 400 je lani naraslo število kaznivih dejanj po Dolenjskem – Največ tatvin in vlomov

Če smo se predlanskim ob podatkih novomeške UNZ, ki so kazali kar precejšen upad kaznivih dejanj na območju črnomaljske, metliške, trebanjske in novomeške občine, potihoma upali na zmanjšanje kriminalitete, potem smo lahko ob lanskem obračunu novomeške UNZ tolikanj bolj zaskrbljeni. Kajti v letu 1982 je bilo obravnavanih kar 1.866 kaznivih dejanj, to pa je domala 400 več kot leto poprej. Ob tem naj še omenimo, da je temu primerno narasla tudi neraziskanost, saj je prikritih ostalo 626 dejanj.

V Črnomlju so se lani srečali s 406 kaznivimi dejanji, v Metliki jih je bilo 147, Novem mestu 1.060, medtem ko so največji porast zabeležili v Trebnjem, kjer je število kaznivih dejanj od predlanskih 129 poskočilo na 253.

Podrobnejši pregled začnimo najprej z razveseljivo ugotovitvijo, da je

število podanih ovadb zoper gospodarska kazniva dejanja lani upadlo, saj so jih zabeležili „vsuga“ 159, zato pa naraščajo nekatere oblike tovrstnega kriminala. Tako je bilo lani več primerov nevestnega gospodarjenja, zlorab položaja pravice odgovornih oseb, ponveb, zatajitev, predvsem pa gozdnih tatvin. Ob tem omenimo, da je bilo lani veliko dela na menjenega odkrivanju gospodarskih, deviznih in carinskih prestopkov. Najbolj so porasle devizne kršitve, predvsem na račun „zasebnih“ menjav tujih valut, medtem ko gre carinske prestopke pripisati nedovoljnemu uvozu blaga.

Daleč največ lanskih kaznivih dejanj pa gre pripisati splošni kriminaliteti, še posebej premoženjskim deliktom, ki jih je bilo kar 1.351. V primerjavi s predlanskim letom je ta številka večja za 26 odst. Zanimivo je, da so delavci UNZ imeli lani opravka z večjo organizirano skupi-

no, ki je s prodajo deviz najemala posojila po bankah in pri tem svedela mastno zaslužila. Osumljenci, ki so

jih prijeli na novomeškem območju, so bili le del široko organizirane mreže, ki je bila razpeta na Sloveniji in Hrvaški.

Tudi kaznivih dejanj zoper življenje in telo je bilo lani za 36 odst. več. Od 210 tovrstnih kaznivih dejanj pa sta ostali neraziskani vsega 2, kar kaže na res dobro opravljeno delo.

• Posebno poglavje je kriminaliteta med mladostniki, ki so lani storili 244 kaznivih dejanj. Zlasti je zaskrbljujoče, da so kar 33 dejanj storili otroci, obravnavanih pa jih je bilo 84. Največ gre za kraje in goljufije, medtem ko imajo starejši mladostniki na vesti tudi krvne prestopke, kot posilstva, pretepe, nekaj pa je bilo tudi ropov, ponarejanja listin in nasilniškega obnašanja.

Za konec pregleda splošne kriminalitete še pogled med kazniva dejanja, ki so jih storili Romi. Novomeška UNZ, ki o tem vodi posebno evidenco, je lani obravnavala 210 kaznivih dejanj, ki so jih storili 404 Romi, kar je za 63 odst. več kot leto poprej. Čeprav je bil v zadnjih letih prav reševanju romskih problemov v novomeški občini posvečen velik poudarek, pravih rezultatov žal ni.

B. BUDJA

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Novomeščan Božo Mervar je prejšnji teden ugotovil, da je nekdo obiskal njegovo zidnico na Ljubnu. Vlom sam po sebi ne bi bil nič posebnega, ko se ne bi izkazalo, da je vlomilec to storil le za ubogih 20 dekgamov kave. Tudi vlomilci so kofetarji.

• Črnomaljski miličniki so prejšnji teden pridržali trojko Ivana P. iz Drenovca ter Šaliha Z. in Anlo K. iz Kanižarice, ker so v rudniškem bifeju med popivanjem razgrajali in razbijali steklenice. Na koncu so se že toliko opogumili, da so pričeli goste bifeja obmetavati kar s pivskimi steklenicami. „Obstrelevanje“ so prekinili moške v modrem.

• Iz lope Jožeta Gracarja v Praprotnici pri Mokronogu je neznani tat prejšnji teden odnesel menjalnik in diferencial osobnega avta. Vsekakor mnogo ceneje in priročneje, kot pa če bi moral po rezervne dele v sosednjo Italijo.

• Povšetovi na Uršnih selih so prejšnji teden ugotovili, da je njihovo klet obiskal mesojedi zmikavt. Iz hladilne skrinje je namreč izginilo 12 kilogramov mesa in 4 krače. Žalost za izgubljenimi dobrotami je neizmerna.

• Da ni vselej dobro preveč vneto lopatati po vrtu, je v soboto dokazal Sentjercječčan Aleksander L. Z. orodjem je namreč zadel na mino minometalca. So taki, ki se bodo tole notico izrezali in jo potem v opravičilo kazali ženam.

SPOSOJENO TRNJE

– Po uvedbi depozita je televizija za mnoge edino okno v svet.

(Iz Novega tednika)

dežurni poročajo

RAZBIJAL IN RAZGRAJAL – Novomeški miličniki so 15. marca pridržali do izteznitve 27-letnega Toma Grdica, ki je razgrajal v gostišču Rotovž, poleg tega pa razbijal tudi steklenico.

ODNESEL JEKLENO CEV – 15. marca so v črnomaljskem Gorenju tozdr Kompressorji ugotovili, da je nekdo obiskal njihovo skladišče in jim odnesel jekleno cev, vredno 1.500 din.

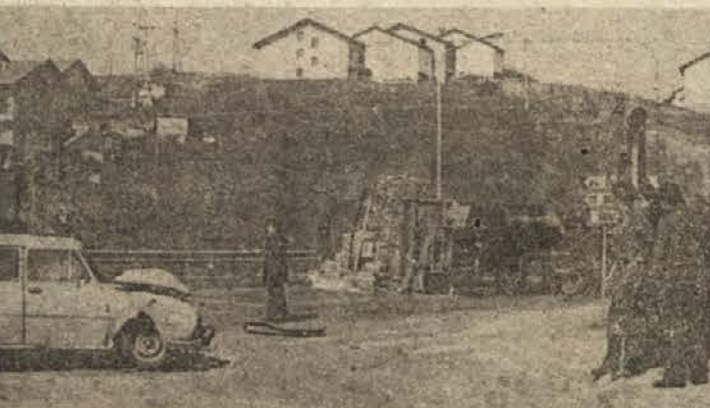
VLOMILI V HIŠO – Med 12. in 16. marcem je nekdo vlomil v hišo Vilme Luzar v Gabrju. V stanovanju je bilo vse razmetano, vendar, kot kaže, nič ne manjka. Za vlomilcem še poizvedujejo.

OB 100 LITROV NAFTE – 18. marca je Darko Kozlevčar parkirjal tovornjak Avtoprevoza na Stefanu. Ko se je čez dobro turo vrnil, je opazil, da mu je medtem zmanjkalo 100 litrov nafte.

IZ KUHINJE ODNESEL DENAR – Pri Purebrovih na Lazah je bil prejšnji teden tat. Iz kuhinje je namreč odnesel 3 tisočake.

KAR ZA 1,5 MILIJONA ŠKODE

Ljubljčan Franc Škobert se je 20. marca popoldne peljal z osebnim avtom od Zagreba proti Ljubljani. Pri Veliki vasi je prehitel Integralov avtobus, takrat pa je nasproti pripeljal drug avto. Na mokri cesti je Škoberteta zaneslo, oplazil je avtobus in se zaril v vsek. Potniki in voznik so jo srečno odnesli, zato pa je bilo škoda za 150 starih milijonov.

V KRZIŠČE MIMO RDEČE LUČI – To si je v četrtek „privoščil“ Janez Boltes iz Črmošnjic, ko je z osebnim avtom zavozil mimo semaforja v krzišče v Zabji vasi. Trčil je v tovornjak, ki ga je z Metlike pripeljal Janez Brajer iz Trbine pri Mirni. Posledice trčenja so dobro vidne, dodajmo le, da sta jo voznik in sopotnik dokaj srečno odnesla, škoda na vozilih pa je bilo za 130.000 din. (Foto: Budja)

VANDALIZEM PRI SPOMENIKU NOB

Zaenkrat še neznan storilec se je v noči na nedeljo sprivil nad spomenik padlim borcem NOB v Bučni vasi. Spomenika je snel venec in cvetje, poleg tega pa je razmetal stebrička. Ime neznanega storilca še ni znano, ko pa bo preiskava končana, bomo o njej podrobneje poročali.

USODEN PADEC

Franc Živec iz Pangre grma je 9. marca peljal traktor po kolovozu od domače vasi proti Joštovu. Med vožnjo po klancu navzgor pa se je od traktorja odpel voz, zdrknil čez kamnito ograjo in se prevrnil. Na vozu je bil tudi 84-letni Mihael Živec, ki je med prevračanjem padel in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga v novomeško bolnišnico, kjer pa je poškodbam čez tri dni podlegel.

PODLEGLA POŠKODBAM

Iz novomeške bolnišnice so 15. marca sporočili, da je 13. marca zjutraj za posledicami prometne nezgode v Svibniku umrl 72-letni Anton Štrbenc iz Jelševnika.

Za posledicami delovne nezgode pa je 13. marca v novomeški bolnišnici umrl Stanislav Kolenc, delavec IKG z Račjega sela.

UKRADENO SENO IN HLODOVINA

Črnomaljec Janez Schweigher je 14. marca ugotovil, da mu je nekdo s travnika pri Črnomlju menil nič, tebi nič odpeljal seno, ki ga je imel spravljene v stogih.

Podobno presenečeni so bili dva dni kasneje gozdarji, saj jim je nekdo ponoči iz nakladišča GG ob cesti Preloka-Gorenici odpeljal kar pet kubikov hlobovine.

Prispelo „pismo sreče“

Ali boš zadel 50 tisoč dolarjev ali pa boš ob življenje

Kot kaže, nenavadno „pismo sreče“ ni obšlo tudi Novega mesta, saj se je v nekaj poštinih nabiralnikih znašla prejšnji teden kuverta, ki je v sebi nosila sporočilo plehkosti, domišljije, za nekatere pa grožnje, ki strežejo celo po življenju. Predoglo bi bilo, ko bi objavljali vsebino pisma, konec koncev si tega tudi ne zasluži, vendar poglejmo nekaj najzanimivejših stavkov:

„Pismo je prišlo iz Holandije in je že devetih na poti okoli sveta... V roku 96 ur je treba 20 kopij tega pisma poslati naprej... Če to storite, vas čaka sreča. Neki visoki oficir je potem, ko je odposlal pismo, po štirih dneh zadel 10.000 dolarjev. Bene Bad je na drugačen način dobil 50.000 dolarjev, medtem ko jih je Sali (?) prav toliko izgubil, ker je prekinil kolo sreče in verjel v magično moč pisma... Uslužbenec Kariessa K. je prejel pismo sreče in pozabil nanj, toda že po nekaj dneh je ostal brez posla. Dorin Gorbka ni verjela v nenavadno moč pisma in ga je vrgla v koš. Umrla je devet dan po prejemu...“

Takšnih sporočil in groženj nosi pismo še nekaj. Verjetno je precej takih, ki se bodo kislemu okusu sestavljalka samo prezirljivo nasmehnil in na popisan košček papirja hitro pozabili, je pa zagotovo tudi nekaj takih, ki jim je vsebina pisma dovolj prepričljiva. Če odmislimo stroške, ki bi jih imel pošiljatelj s poštnino na 20 različnih naslovov, mu gorje, če bi na pismo slučajno pozabil. Saj se revež pod vtisom nesrečne smrti Dorin Gorbke še na cesto ne bi upal! Mar ne bi bilo bolje, ko bi za svojo in srečo vseh skrbeli nekoliko drugače?

Upamo le, da se zaradi teh očitkov in magične moči pisma nesreča sedaj ne bo zvalila nad naš list.

B. B.

TEHNIČNI PREGLEDI VOZIL KMALU TUDI V ČRNOMLJU?

V Črnomlju že dlje časa razmišljajo, da bi odprli delavnico za tehnične preglede vozil. Ta problem je postal zadnje čase zaradi pomanjkanja goriva še toliko bolj pereč, saj morajo Belokranjci voziti vozila na tehnične preglede v Novo mesto, kar pomeni velik strošek in izgubo časa. Na to so opozorili vozniki tudi na nedavni konferenci AMD Bela krajina. Podpredsednik črnomaljskega izvršnega sveta Jože Mrzljak je ob tem dejal, da bo izvršni svet v sodelovanju z AMD skušal obnoviti sporazum o odprtju delavnice, za pomoč pa bo prosil tudi delovne organizacije – uporabnice.

VLOMILI V HIŠO

Jure Rukavina iz Osrečja pri Škocjanu je v soboto ugotovil, da mu je nekdo vlomil v hišo. Odnesel je 12 ročajev za izdelavo grabelj, več klobčičev vrvi in okvir slike.

Davek požiganju trave raste iz tedna v teden

Število požarov po Dolenjskem vse večje

Vse kaže, da bodo spomladanski požari, ki jih zakrivlja nepredvidnost, posledje redni gosti časopisa. Med številnimi ognji prejšnji teden na Dolenjskem omenjamo dva požara.

16. marca je zagorelo v Gori nad Semičem, kjer se je ogenj s travnika razširil na bližnjo parcelo Ljudmile Mušič iz Semiča. Zgorelo je nekaj sadnih dreves, širjenje požara pa so preprečili bližnji vaščani. Istega dne pa je prišlo do požara na košenicah pri Rožnem dolu. Ogenj je povsem uničil kakšna 2 hektara z grmičevjem poraslega travnika, ki je deloma v zasebni, delno pa v družbeni lasti. Požar so pogasili občani in gozdni delavci, vseeno pa je povzročil za preko 20 tisočakov škoda. Žal poročila delavcev UNZ ne omenjajo izrečenih ukrepov proti nepredvidnim požigalcem.

Ob zaključku redakcije smo prejeli tudi poročilo o požaru nad Kaščo, kjer je ogenj Anici Bahor iz Semiča naredil za več tisočakov škoda.

Pregledovali luči, našli pa tudi kavo

Tri ure akcije v spremstvu miličnikov – Veliko dela

Dobre tri ure je bilo potrebno prejšnjih teden, da se pričamo, kako malo pravzaprav poznajo dolenski vozniki pomen prižganih luči na avtomobilu. Če izzamemo že trdo temo, se je le malokomu zdelo vredno prižgati luči ob somraku. Nič čudnega torej, če je bilo za trojko v modrih uniformah, Andreja Šenica, Fani Mencin in Milana Kranjca, tistega dne veliko dela. Čeprav je šlo zgolj za preventivno akcijo, tudi brez kazni ni šlo. Pa še nekaj: za pestrost večera so poskrbeli zdomci, ki so prestrašenih obrazov čakali, kaj bodo miličniki naredili s kilogrami najdene kave. Toda pojdmno raje po vrsti.

Ustavljeni je bilo 75 vozil, od katerih je bilo več deset vozil opozorjenih zaradi neprižganih luči. Mimo tega je modra posadka v Gotni vasi, Ločni in Zabji vasi ugotovila tudi 20 večjih pomanjklivosti na svetlobnih telesih (gorela le ena luč, pokvarjeni smerniki itd.). Ob vsem tem je bilo na vozilih še 12 drugih, tako očitnih tehničnih pomanjklivosti, da se navzlic preventivni vsebini akcije predlogu za uvedbo postopka ni dalo odreči. Mimo tega je tahograf tovornjaku kazal prehitro vožnjo, najti pa je bilo tudi neregistrirana vozila. Prav ob slednjem povejmo, kaj pravi za tovrstne kršitve zakon. Sodnik lahko voznika, ki ga na cesti zalogito z neregistriranim avtom ali neprižganimi lučmi, kaznuje s

Voznik na posnetku je bil eden redkih, ki je imel ob mraku prižgane luči, vendar je, žal, svetila le leva luč. Tokrat je bil deležen le tovariškega opomina.

Iz vreč in potovalk se je skotalilo kar precej zavitkov kave, vendar je bilo preprečevanje, da je namenjena le domačim, tako prepričljivo, da so tudi miličniki popustili.

kaznijo do 3.000 din ali zaporom do 30 dni, če pa je s takim vozilom spravljal druge v neposredno nevarnost, pa s plačilom do 4.000 din ali zaporom do 60 dni. Da ukrepa odvzema vozniškega dovoljenja ne omenjamo.

Na „zasedo“ ob vnožju Gorjancev pa sta „naletela“ tudi avtomobila zdomcev. Miličniki so se tokrat bolj posvetili vsebini avtomobilov. Upravičeno. Na

B. B.

Andrej Šenica

Fani Mencin

Milan Kranjc

KRONIKA NESREČ

VOZIL PO LEVI – 14. marca popoldne je prišlo v Poljanah do prometne nesreče, ki jo je z vožnjo po levi strani ceste zakrivil Ljubljčan Jože Golob. Ta je peljal tovornjak od Žužemberka do Zagradca, v Poljanah pa trčil v osební avto Romana Hacinu iz Preserja. V trčenju se je poškodoval sopotnik v osebnem avtu Janez Malešič iz Kamnika in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmotne škoda je za 300.000 din.

motorjem od Kvasice proti domu. Med vožnjo je padel z motorja in se hudo ranil, tako da so ga morali odpeljati na zdravljenje v Novo mesto.

NA MOTORJU BREZ IZPITA – 20-letni Franc Setnikar iz Vrhtrebnjega se je 16. marca peljal na kolesu z motorjem od Trebnjega proti Dolnji Nemški vasi. Med vožnjo je srečal prijatelja, zato je motorno kolo obrnil in pohitel za njim. Pri tem je zavozil na rob ceste, izgubil ravnotežje in padel. Končal je v novomeški bolnišnici, na motorju pa je za 5 tisočakov škoda.

PADEL S KOLESU – 25-letni Alojz Turk s Tanče gore se je 15. marca zvečer peljal na kolesu z

Zmaga je odprla vrata II. lige

Novomeščani dosegli v soboto odlično zmago v Domžalah — Helios — Novoles 98 : 101 (51 : 50) — Tudi mladi so se izkazali — Do konca prvenstva oslabiljeni

Novomeški košarkarji so izpolnili cilj, ki so si ga zastavili pred pričetkom prvenstva: vrnitev v II. zvezno ligo. Po izredno razburljivem srečanju so si namreč v soboto v Domžalah priigrali odlično zmago za vstop v II. zvezno ligo. Z veliko borbenostjo so nadigrali Domžalčane, ki jim niti pomoč polne dvorane ni pomagala, poleg tega pa sta bila sodnika s svojim kriterijem bolj naklonjena domačinom.

HELIOS-NOVOLES 89:101 (51:50) — Plantan, Seničar, Munih, Lalič in Bajc naj bi bili tisti, ki bi morali po dogovoru pred tekmo že v samem začetku razbiti obrambo gostov in Novomeščanom prinesli odlično prednost. Toda trema pred odločilnim srečanjem je tokrat naredila svoje, poleg tega je agresivna igra predvsem po zaslugi neenotnega kriterija sodnikov prinesla novolesovcem veliko osebnih napak.

Trener Kovačević je poskušal s menjavami, v igro sta vstopila Cerkovnik in Peljhan, vendar se je slednji že po 30 sekundah igre poškodoval in so ga z rešilcem prepeljali v ljubljanski Klinični center. Ves prvi polčas je tako minil v majhni premoči domačinov, ki so ta del zaključili s košem prednosti.

Odločilne pa so bile prve minute drugega polčasa. Novomeščani so zaigrali zbrance, predvsem pa natančneje. Po zaslugi izredne serije mladega Bajca z 10 zaporednimi koši so razbili domačine in niti očitna naklonjenost sodnikov domačinom ni pomagala. Zapišimo le, da je moralo v drugem polčasu iz igre zaradi pet osebnih napak 5 gostujočih igralcev, tako da so zadnje tri

minute za Novomeščane igrali Plantan, Rihar, Bratož, Pintar in Munih. Prav slednji je v odločilnih trenutkih vladal pod obema košema, Plantan pa je s svojo izkušnostjo pridodal mladosti potrebno umirjenost. Najboljši? Težko je po tako odločilnem srečanju, v katerem je vsak zanesljivo dal vse od sebe, izbirati najboljšega. Pa vendar so Plantan, Bajc in Cerkovnik v celoti upravičili zaupanje in odločilno prispevali k dragoceni zmagi.

Novoles: Rihar 3, Cerkovnik 18, Bratož 2, Munih 19, Bajc 21, Lalič 11, Balažič 3, Plantan 23. Novomeščani bodo sklepni del prvenstva odigrali okrnjeni, saj so ostali brez poškodovanega Peljhana, poleg tega gresta Balažič in Plantan 6. aprila k vojakom. Toda razpored zadnjih tekem je takšen, da Novomeščani navzlic temu ne bi smeli več izgubiti prvega mesta. Tako igrajo v soboto doma proti zadnje uvrščeni ekipi Cerknice.

DEKLETA PROSTA — Novomeščanke so srečanje 19. kola v SKL odigrale že vnaprej, tako da jih čaka naslednja tekma doma proti Mariboru. Po tem kolu ostajajo z 8 točkami na 11. predzadnjem mestu.

Pričenja se boj za prvo ligo

V soboto se za Inles prične odločilni spomladanski del prvenstva v II. rokometni ligi — Zmaga spodobudna

V soboto se prične spomladanski, za ribniške rokometne odločilni del prvenstva v II. zvezni ligi-sever. Kot je znano, je Inlesova ekipa po jesenskih bojih s 17 točkami na prvem mestu, z le eno več od drugouvrščenega Istraturista. Nobena skrivnost ni, da Ribničani letos startajo na prvo mesto, ki se jim je tako nesrečno izmuznilo že lansko leto, in s tem seveda na uvrstitev v I. B ligo.

Po besedah trenerja „lesarjev“ Jožeta Šilca, je ekipa pripravljala obdobje odlično izkoristila za igranje večjega števila močnih prijateljskih tekem, ki so potrdile dobro formo.

„Za v soboto imamo eno najtežjih srečanj spomladanskega dela prvenstva, saj nam prihaja v goste ekipa Moslavine iz Kutine, ki nas je lani presenetila z zmago. Imamo torej dovolj razlogov za revanšo, zategadelj bomo zaigrali na edino karto, ki vodi k prvemu mestu — zmagi,“ pravi Jože Šilc.

Omenimo ob tem, da ima Inles v tem delu prvenstva izredno ugoden razpored srečanj, poleg tega eno srečanje več na domačem igrišču. Verjetno jih najtežja naloga čaka že v 3. kolu, ko potujejo v Split. Če bi se tudi iz tega gostovanja vrnil neporaženi, bi bilo nadaljevanje mnogo jasnjeje.

„Najteže je braniti prvo mesto. Že večkrat smo bili v položaju, da pridemo kam više, tokrat pa priložnosti preprosto ne smemo izpustiti. Konec koncev bi bila to največja nagrada za ta rod rokometarjev, ki je ribniškemu rokometu poklonil najboljša leta. Gre pa tudi za to, da dobi dolenjski šport po dolgih sušnih letih predstavnika v prvoligaški konkurenci.“

Trener Šilc ima zagotovo prav, kajti priložnosti, kotso jih imeli lani in kot jo imajo letos, se ne rojevajo dvakrat zapored. Istraturist, Moslavina, Split in Šoštanj bodo Ribničanom najostrajši konkurenti. Enega se lahko rešijo že v soboto.

M. GLAVONJIC

ŽE NOVI ČLANI II. LIGE? — Verjetno so si košarkarji novomeškega Novolesa z zmago v soboto v Domžalah že zagotovili naslov in povratek v drugoligaško društvo. Le kakšno izjemno presenečenje in velika neresnost lahko spremenita vrh lestvice. Stojijo od leve: Cerkovnik, Munih, Bajc, Pintar, Lalič, Balažič, Slavko Kovačević, čepijo: Zupančič, Rihar, Plantan Kramar, Peljhan, Bratož, Primc in Seničar.

Priznanja ob 60-letnici

V soboto je bila jubilejna skupščina NK Elan

V novomeškem domu JLA je bila v soboto jubilejna skupščina NK Elan, posvečena 60-letnici kluba, ki je bila hkrati zaradi varčevanja osrednji dogodek ob častiljivi obletnici.

Po uvodnih poročilih predsednika kluba Bajuka, predsednika strokovne komisije Pavlina in blagajniškem poročilu je delo in težave kluba najbolj predstavila razprava sodelujočih. Kot rdeča nit se je vsekoli vlekle pomankanje denarja pa slaba kadrovska zasedba, da slabega igrišča, neprimernih stlačilnic in ostalih prostorov ne omenjamo. Skupščina je pokazala tudi, da ima klub preveliko stalnih navijačev, zato tudi članarina ne prinaša tistega denarja, ki bi ga lahko. Toliko o delovnem delu skupščine.

Svečani del je minil v podeljevanju plaket in priznanj. Posebna priznanja in plakete so dobili še

živeči člani predvojnega kluba Jože Medić, ki je bil tudi soustanovitelj kluba, Roman Doljak, Boris Andrijač, posmrtno priznanje pa je dobil tudi Jože Mrzлак.

Omenimo naj še, da je skupščina sprejela nekatere spremembe statuta in izvolila nov, 17-članski upravni odbor, ki ga bo vodil Boštjan Japelj. Zapišimo ob koncu željo vseh udeležencev sobotne skupščine: da bi namreč nogomet v Novem mestu le dobil mesto, ki mu po popularnosti in bogati tradiciji tudi gre.

J. RUSTJA IN B. VESEL PRVAKA DOLENJSKE

Na kegljiščih Loka in Vodnjak se je pred dnevi končalo dolenjsko kegljaško prvenstvo v dvojicah. Zmagala sta Janez Rustja in Božo Vesel s 3.390 podrtimi keglji, sledijo pa: Goleš in Bartolj 3.331, I. Vesel in Blažič 3.323 itd. Trije pari so se uvrstili na republiško prvenstvo, ki bo 21. in 22. maja v Ajdovščini in Kamniku. Pri ženskah sta naslov osvojili Dalmatinka in Poljakova pred parom Flisar-Weber in dvojico Šoško-Skerlj. Republiško prvenstvo bo 4. in 5. junija na kegljišču Maksa Perca v Ljubljani.

N. G.

Začetek v Žlebu

Belokranjski motokros slavi letos 10-letnico

Belokranjski motokros slavi te dni desetletnico. Maja 1973 je AMD Bela krajina pripravilo prvo tekmovalno progo za motokros v Žlebu pri Kanizari in organiziralo prvo tekmo v razredu do 50 kubikov. Še septembra istega leta je bilo v Beli krajini že drugo tekmovalno, nakar vse do danes ni minilo leto, ko Belokranjčani ne bi bili organizatorji kakšne velike prireditve.

Ze 1. maja naslednjega leta je bila nared nova proga pri Dragovanji vasi, kjer so gostovali najboljši slovenski motokrosisti v razredu do 50 ccm in kjer je bilo prvič državno prvenstvo za motorje do 125 kubikov. Isto leto, 8. septembra, je bila proga pri Dragovanji vasi vpisana tudi v koledar FIM, saj so bili Belokranjci organizatorji prve mednarodne dirke za nagrado Bele krajine. Ta tekma je bila vpisana v koledar FIM pod številko 3/392/74. Od takrat pa do danes je bilo na belokranjskih progah za 18 dirk, vse pa je vodil predsednik AMD Bela krajina Alojz Gabrovec.

Prvomajska dirka leta 1979 pa je že stekla na današnji progi v Brezju pri Črmošnjicah. Vzrok, zakaj so se organizatorji odločili za novo lokacijo, je bilo več, predvsem pa nova cesta, ki je odprla nove možnosti za razvoj turizma in športa v tem delu Bele krajine. Številna priznanja AMZ Jugoslavije pričajo, da so organizatorji vselej dobro opravili svojo nalogo. Upamo, da bo tako tudi letošnjega 1. maja, ko bo tekmovaljevo posvečeno praznovanju desetletnice. Brezje bo namreč imelo v gostih najboljših tekmovalcev v razredu do 125 ccm iz Avstrije, Italije in Jugoslavije. Vendar več o prireditvi kdaj drugič.

B. B.

ČE HOČEŠ TRENIRATI... Takole so morali v soboto poprijeti za krampe, lopate in grablje novomeški atleti, če seveda želijo trenirati. Stezo in vse ostale naprave (da o stlačilnicah ne govorimo) na novomeškem stadionu je zima povsem onesposobila in res skrajni čas je, da se nekdo (vemo, kdo!) zamisli nad razmerami, v katerih delajo novomeški atleti. (Foto: Budja)

Metličanke presenetile

Prvenstvo dolenjskih ŠSD v novomeški športni dvorani

V novomeški športni dvorani je bil pred dnevi medobčinski rokometni turnir ŠSD, ki so se ga udeležile ekipe iz Trebnjega, Črnomlja in Metlike.

Rezultati (pionirji): Metlika — Črnomelj 7:9; Trebnje — Metlika 23:15; Črnomelj — Trebnje 13:21; vrstni red: Trebnje 4, Črnomelj 2, Metlika 0; (plonirke): Metlika — Črnomelj 12:7; Trebnje — Metlika 6:17; Črnomelj — Trebnje 7:10; vrstni red: Metlika 4, Trebnje 2, Črnomelj 0.

Tekme sta sodila Erjavec in Okleščen, najbolj pa so presenetile mlade Metličanke. Ekipi, ki jo vodi Jože Omerzel, je to velika spodbuda za naprej, saj se učenke (mimo-grede, vse so odličnjakinje) z roko-

metom ukvarjajo vsega leto dni. Nastopile so v soboto in nedeljo tekmovalje dolenjskih kegljačev. Pri moških vodita Božo in Igor Vesel, finale 16 najboljših pa bo na kegljišču Čož v Ivančni gorici. Med ženskami vodijo Dalmacija, Veber in Šoško, zmagovalka pa bo znana že v nedeljo.

N. G.

DOLGA VAS: POPRAVLJEN REKORD SKAKALNICE

Pred dnevi je KS Dolga vas pripravila medobčinsko prvenstvo v smučarskih skokih na 50-metrski skakalnici. Udeležilo se ga je 60 tekmovalcev. Tekma je štela tudi za občinsko prvenstvo; med mladinci je zmagal Maček, pri članih pa Novak. V medobčinskem merilu je pri mladincih slavil Debeljak iz Ilirije, pri članih pa njegov klubski kolega Tepeš. Ta je postavil tudi nov rekord skakalnice (s 50 metri).

M. G.—6

V PONEDELJEK ROKOMETNI FINALE

V ponedeljek ob 18. uri bo v ribniški športni dvorani finale rokometnega pokala na območju Slovenije. Pomerili se bosta dve zagotovo najmočnejši ekipi, domači Inles in Kolinska Slovan iz Ljubljane. Ne glede na izid srečanja pa povejmo, da sta si že obe ekipi zagotovili mesto med 16 najboljšimi jugoslovanskimi ekipami, zrebanje parov pa bo 2. aprila v Beogradu.

Iz Udin z dvema pokaloma

Sandi Papež zmagal na mednarodni dirki v Italiji

V italijanskih Udinah je bila v nedeljo velika mednarodna kolesarska prireditve, katere se je udeležilo tudi skromno novomeško mladinsko zastopstvo. Zato pa so Novomeščani potovali domov tolikanj bolj veseli, saj sta njihov avtomobil krasila dva ogromna pokala: enega je dobil Papež za zmago v posamični konkurenci, drugega pa novomeška vrsta, ki je zmagala med ekipami.

OBCNI ZBOR SD GABRJE

V soboto ob 19. uri bo v kulturnem domu v Gabrju občini zbor tamkajšnjega športnega društva. Vabljeni tudi vsi ljubitelji smučanja pod Gorjanci!

SMUČARSKI TEKI ZA MEMORIAL MAJDE ŠILC

Pod pokroviteljstvom OO ZZB Ribnica je TVD Partizan iz Sodražice v nedeljo pripravil na Travnici gori I. smučarske teke za memorial Majde Šilc. Udeležilo se ga je 81 tekmovalcev iz Logatca, Brda, Loške doline, Kočevja, Velikih Lašč, Loškega potoka in Sodražice. Pričicibanj je zmagal Smole iz Logatca, pri pionirjih Marn iz loga, pri pionirkah Leskovševa iz Loške doline, pri članicah Sovanova iz Logatca, pri članih (A) Beber iz Brda, članih (B) Merlak iz Logatca in pri veteranih Ožbolt iz Loške doline.

M. G.—6

Karate: Škedelj med izbranci za EP

Škedelj zmagal na RP v polsrednji kategoriji

Z dobrimi uvrstitvami na regijskem tekmovalju je novomeško karate društvo Jugokaj pridobilo pravico do nastopa na republiškem prvenstvu, ki je bilo v nedeljo, 20. marca, v Ljubljani, pripravil pa ga je karate klub iz Šiške.

Tekmovalje se je udeležilo osem regij s prek 80 tekmovalci. Novomeščani so dosegli takele uvrstitve: v polsrednji kategoriji je zmagal Martin Škedelj, Tomi Hrastar je bil drugi, Zvonko Šušterič pa je v težki kategoriji osvojil 3. mesto. Vsi trije so si s tem pridobili pravico do nastopa na državnem prvenstvu v Zenici, ki bo 26. marca. Ob tem naj omenimo, da je Škedelj kandidat za državno reprezentanco, ki bo aprila nastopila na EP v Novem Sadu. Zvezni selektor ga je namreč že poklical na priprave naše najboljšje vrste.

ZADOVOLJNA — Sandi Papež in njegov trener Ivan Turk po vrnitvi iz Italije.

USPEŠNI NASTOPI ELANOVH KADETOV

Kadeti novomeškega Elana se te dni vneto pripravljajo na spomladanske ligaške nastope. Tako so gostovali v Ljubljani in s tamkajšnjim ZNK igrali neodločeni 4:4, nato pa so v Brežicah brez težav odpravili tamkajšnjo kadetsko enajsterico s 4:0.

Kmetje, a tudi športniki

Sportno društvo Butoraj eno najbolj aktivnih v Sloveniji — Letos bodo odprli nov športni objekt

V lanskoletni akciji, s katero so iskali najbolj športno krajevno skupnost v Sloveniji, je Butoraj iz črnomajške občine pristal med vaškimi krajevnimi skupnostmi na 11. mestu. Če ne bi vrednotili tudi športnih objektov, ki jih v vasi tako rekoč ni, pa bi bili le glede na športno aktivnost na 2. mestu med 300 telmujočimi skupnostmi.

Toda v Butoraju pričakujejo, da se bodo lahko že letos bolj enakovredno pomerili s svojimi tekmeči, kajti dokončati nameravajo športni objekt s površino okrog 100 kv. metrov, ki so ga tako rekoč sami zgradili. „Imeli smo pravzaprav srečo, da smo dobili ta dom,“ pripoveduje Ivan Hrustek, danes tajnik športnega društva Butoraj, sicer pa iniciator, da se je društvo sploh ustanovilo ter pred štirimi leti registriralo. „V Vinici bi moral prav na mestu, kjer je bil stari zdravstveni dom, zrasti nov, vendar niso imeli denarja za odstranitev stavbe. Zato so se naši športniki odločili, da bodo stavbo podrli, prepeljali material v domačo vas ter z njim postavili športni objekt.“ V osnovni šoli Mirana Jarca iz Črnomlja pa so jim že odstopili rabljeno športno orodje.

Ivan Hrustek: „140 športnikov je vključenih v 7 sekcij.“

sekciji za šah in namizni tenis pa vsako leto pripravita turnir ob občinskem prazniku.

B. M.

IZOLACIJE NOVOTERM

noVO STEKLENA VOLNA

DO MINERAL
Industrija naravnega in umetnega
kamna, p. o.
Ljubljana, Letališka 5

Delovna organizacija Mineral vabi k sodelovanju

1. STROJNE KLJUČAVNICARJE —3 delavce
OD cca 15.000,00 din
2. OBRATNEGA ELEKTRIČARJA —1 delavca
OD cca 15.000,00 din
3. DELAVCE ZA DELO V KAMNOLOMU-3 delavce
OD cca 12.500,00 din
4. DELAVCE ZA PRIUČITEV NA KAMNO-
SESKIH DELIH —3 delavce
OD cca 12.000,00 din

POGOJI:

- pod 1. in 2:
VKV ali KV delavec
vsaj 1 leto delovnih izkušenj
- pod 3:
starost nad 18 let
lahko NK delavec
spodobnost za delo na višini
zaželeno je vsaj leto dni delovnih izkušenj v gradbeništvu
- pod 4:

NK delavec
zaželeno je, da ima vsaj leto dni delovnih izkušenj v
gradbeništvu.

Vsa dela so za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Vse informacije lahko dobite v splošno-kadrovskem sektorju
DO MINERAL, Ljubljana, Letališka 5, ali po telefonu
443-210.
Ponudbe pošljite v 15 dneh po objavi na naslov:
DO MINERAL, Ljubljana, Letališka 5.

173/12-83

RAZVELJAVITEV SKLEPA

Na podlagi odločbe sodišča združenega dela v
Brežicah z dne 8. 3. 1983 razveljavljamo sklep
zboru uporabnikov skupščine Samoupravne stano-
vanjske skupnosti občine Krško o objavi prioritete
liste prosilcev za stanovanja, zgrajena iz sredstev
solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu v občini
Krško, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu dne 10.
3. 1983.

Predsednik zbora uporabnikov:
FRANC GRACNER, i. r.

172/12-83

Tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ Krško
objavlja dodatni razpis za štipendije:

TOZD Celuloza
1 štipendija
dipl. ing. kem. tehnologije — smer tehnologija celuloze in
papirja

TOZD Papir
2 štipendiji
ing. kem. tehnologije

TOZD Energija
1 štipendija
strojni tehnik
1 štipendija
elektrotehnik

TOZD Komerciala
1 štipendija
dipl. ekonomist

Delovna skupnost skupnih služb

1 štipendija
dipl. ing. elektrotehnike — smer elektroenergetik
1 štipendija
dipl. ing. elektrotehnike — smer industrijska elektrotehnika
1 štipendija
dipl. ing. kemijske tehnologije — smer tehnologija celuloze in
papirja

1 štipendija
dipl. ekonomist — smer analize in plan
2 štipendiji
dipl. ekonomist — smer finance

Prijave sprejema kadrovska služba DO na obrazcih za
kadrovske štipendije do 15. junija 1983.

**hidravlično vezivo za pripravo malt
za zidanje in omete.**

Nabavite ga lahko v vseh večjih
trgovinah z gradbenim materialom in
naši trgovini na drobno v Anhovem,
telefon (065) 51-030, 52-030

**SALONIT
ANHOVO**

TOZD BLAGOVNI PROMET
Kidričeva 20
65001 Nova Gorica, p. p. 68
Telefon: (065) 24-411

**SOZD REK Edvarda Kardelja Trbovlje
DO RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOVO**

razpisuje po sklepu DS z dne 7. 2. 1983 in v skladu s 7.
točko 43. člena Statuta Rudnika

LICITACIJO
za prodajo osnovnih sredstev:

1. osebni avto LADA 2103 SL
nabavljen leta 1976
prevoženih 93.000 km
registriran do 10. 12. 1983
izklicna cena 60.000,00 din
2. kombi ZASTAVA FURGON 435 F, nosilnost 530 kg
nabavljen leta 1978
prevoženih 93.500 km
registriran do 4. 2. 1984
izklicna cena 80.000,00 din

Licitacija bo dne 8. 4. 1983 ob 8. uri v avtoparku Rudnika.
Udeleženci licitacije morajo plačati pred začetkom 10 %
pologa.
V izklicnih cenah ni upoštevan prometni davek. Ogljed je
možen eno uro pred licitacijo.

171/12-83

IGM „SAVA“ KRŠKO
Komisija za delovna razmerja

sprejme v delovno razmerje

**SODELAVCA ZA OPRAVLJANJE KADROVSKIH
NALOG
IN NALOG TAJNIŠTVA SAMOUPRAVNIH
ORGANOV**

Pogoji:
višja izobrazba upravne ali organizacijsko kadrovske smeri,
tri leta ustreznih delovnih izkušenj; poskusno delo traja dva
mesece; delo je za določen čas—osem mesecev zaradi delnega
nadomeščanja začasnega odsotnega delavca; delo se opravlja s
polnim delovnim časom.
Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj
kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov IGM „Sava“
Krško, CKŽ 59.
Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 15 dneh
po poteku roka za prijavo.

179/12-83

**„SOP“
specializirano podjetje
za industrijsko opremo
Krško,**

**DELAJSKI SVET TOZD
KLEPAR Krško,
Gasilska 3**

objavlja prosta dela oz. naloge

ELEKTRIČARJA (eno delovno opravilo)

Pogoji:
Poklicna šola elektro stroke
3 leta delovnih izkušenj na področju avtomatike
delo na terenu
3-mesečno poskusno delo
Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o
izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi oglasa na naslov:
„SOP“ Krško, kadrovska služba, 68270 KRŠKO.
O rezultatih oglasa bomo kandidate obvestili v 30 dneh po
končanem zbiranju prijav.

180/12-83

**NOVOLES
TOZD SIGMAT BRESTANICA**

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. TEHNOLOG KONTROLE KAKOVOSTI (1
delavec)
2. TEHNOLOG ZA ŠTUDIJSKI ČASA (1 delavec)

Pogoji:

a) izobrazba: pod 1. in 2. — srednja strojne smeri
b) del. izkušnje: pod 1. — 5 let; pod 2. — 4 leta pri
opravljanju enakih ali sorodnih del.
Poleg pogoja izobrazbe velja alternativen pogoj „z delom
pridobljene delovne zmožnosti“.
Delo je za nedoločen čas. Stanovanj ni.
Kandidati naj svoje pismene vloge pošljejo z dokazili o
izpolnjevanju objavljenih pogojev v 15 dneh po objavi na
naslov:

NOVOLES—TOZD SIGMAT 68280 Brestanica

Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili v 30 dneh po
poteku roka za prijavo.

170/12-83

**SVET VZGOJNOVARSTVENEGA ZAVODA
BREŽICE**

razpisuje na podlagi določil samoupravnih splošnih aktov
dela in naloge

**INDIVIDUALNEGA
POSLOVODNEGA ORGANA —
RAVNATELJA VVZ**

Za ravnatelja je lahko imenovan, kdor:

- izpolnjuje splošne z zakonom o združenem delu in
družbenim dogovorom občine Brežice določene pogoje,
- izpolnjuje pogoje za opravljanje del vzgojitelja ali strokov-
nega delavca po določilih 38. in 39. člena Zakona o vzgoji
in varstvu predšolskih otrok ali izpolnjuje pogoje za
opravljanje del učitelja po določbi 96. člena Zakona o
osnovni šoli,
- ima 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 2 leti dela pri
vzgoji in varstvu predšolskih otrok,
- ima organizacijske in strokovne sposobnosti, kar dokazuje
s svojim preteklim delom,
- ima aktiven in pozitiven odnos do socialistične revolucije,
ustvarjalnosti in zavzetosti za razvijanje socialističnih
samoupravnih odnosov, družbene samozaščite in ljudske
obrambe ter do doslednega uveljavljanja načela delitve
po delu.

Dela in naloge ravnatelja VVZ razpisujemo za 4 leta.

Razpis traja 10 dni po objavi.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili na naslov: Vzgojno-
varstveni zavod Brežice, Brežice, Tomšičeva ulica 5.
Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku po
preteku razpisa.

169/12-83

**DELAJSKI KULTURNI DOM EDVARDA KAR-
DELJA
KRŠKO**

objavlja prosta dela in naloge

RAČUNOVODSKO—ADMINISTRATIVNIH DEL

za opravljanje računovodskih, administrativnih in tajniških
del (za nedoločen čas, s polnim delovnim časom). Zahteva-
mo končano 4-letno srednjo šolo ekonomske smeri in
najmanj 2 leti delovnih izkušenj.

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v
15 dneh po objavi na naslov: DELAJSKI KULTURNI DOM
EDVARDA KARDELJA, KRŠKO, Trg Matije Gubca 2.
Vse kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po končanem
zbiranju ponudb.

168/12-83

**Razpisna komisija
pri svetu osnovne šole
„Tone Seliškar“
Cerklje
ob Krki razpisuje**

dela in naloge

**RAVNATELJA OSNOVNE ŠOLE
TONE SELIŠKAR CERKLJE OB KRKI**

Pogoji:
— kandidat mora izpolnjevati pogoje iz 137. čl. ZOŠ in 511
čl. ZZZD. Dela in naloge razpisujejo za dobo 4 let.
Rok za prijavo je 8 dni od dneva objave razpisa.
Kandidate bomo o rezultatih obvestili v roku 15 dni po
izteku razpisa.
Prijave z vsemi potrebnimi dokazili pošljite na naslov:
Razpisna komisija pri svetu osnovne šole „Tone Seliškar“
Cerklje ob Krki.

178/11-83

**OPEKARNA
ZALOG p.o.
Novo mesto**

tel.: 21-403, 22-291

v sodelovanju z

opekarno ptuj

Za hitro in cenejšo gradnjo vam priporočamo:

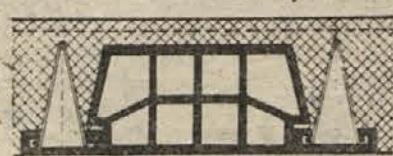
Montažne preklade

- enostavno, brez opaža, zato hitreje in ceneje,
- majhna teža, odlična izolacija,
- zagotovljena statična varnost,
- tipska proizvodnja, zato takojšnja dobava,
- primerno za premostitev okenskih in vratnih odprtih pri stanovanjskih in kmetijskih objektih ter za zakrivanje rolo omaric.

Montažni stropni nosilci

prednosti montažnega stropa:

- kvaliteten in cenen,
- lahek - teža nosilca samo 9 kg/tm,
- preizkušen na zahtevnih objektih,
- potresno varen,
- enostavna montaža brez opaža - podpiranje je potrebno samo na 1,5 do 2 m,
- spodnja površina stropa je v celoti opečna,
- odlična zvočna in toplotna izolacija,
- uporaben za gradnjo velikih in manjših objektov do razpona 6,5 metrov.

Poraba
za 1 m² stropa:
2,5 m nosilcev,
8 polnil in
0,08 m³ betona

Iz našega prodajnega programa vam nudimo tudi vse ostale gradbene materiale.

Z NOVOMESKE PORODNIŠNICE

V času od 10. do 16. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Darja Kovačič iz Orehovca - Katarino, Anica Gabrijel iz Trebnjega - Petro, Marija Senica iz Dolenjega Polja - Srečka, Frida Majcen iz Vrha - Špelo, Mira Levičar iz Krškega - Antona, Jožica Jevšvar z Mirne - Martino, Marija Špelič z Jelševca - Gabrijelo, Jožica Učman iz Velikega Cerovca - Darka, Marija Nikolin iz Stare Lipe - Bernardko, Anica Pečjak s Cvilbja - Vesno, Amalija Vitman iz Mokronoga - Matija, Tatjana Gospodarič iz Dola - Matjaža, Ivanka Zore z Mirne - Matjaža, Lučka Dreža iz Mokronoga - Tajo, Irena Zaletelj iz Artmanje vasi - Tadeja, Urška Hočevar iz Velike Loke - Natašo, Angela Perko iz Velikega Cerovca - Jožeta, Špela Makše iz Deče vasi - Tomaža, Ivanka Škedelj z Dolenjih Kamenc - Marka, Darinka Bregar iz Gornjega Vrhpolja - Mojco, Marija Bizjak iz Crnomlja - Tjašo, Anica Kerin iz Podbočja - Florjana, Lijana Gorenc iz Zaloke - dečka, Irena Kambič iz Seniča - dečka, Marjanca Vrtin iz Kočevja pri Crnomlju - dečka, Alojzija Šlogar iz Velike Poljane - deklico, Marjeta Vrančič iz Crnomlja - deklico, Marija Zupančič iz Biške vasi - deklico in Veronika Grubar iz Velikega Cerovca - deklico. Čestitamo!

VZGOJNO-IZOBRA- ZEVALNA ORGANI- ZACIJA TRE BNJE

razpisuje prosta dela in naloge za delovno skupnost skupnih služb

SAMOSTOJNEGA FINANČNEGA KNJIGOVODJA:

Pogoji:

- srednja ekonomska šola
- dve leti delovnih izkušenj v finančnem knjigovodstvu

Delo združujemo za nedoločen čas. Stanovanja ni. Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili Vzgojno-izobraževalni organizaciji Trebnje v 15 dneh po objavi. O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

175/12-83

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustil dragi mož, oče, ded in praded

ALOJZ ZALETELJ

iz Gor. Gradišča, Dol. Toplice

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih. Posebej se zahvaljujemo župniku za opravljeni obred in družinoma Markovič in Hren.

Žalujoci: žena Nežka, sin z družino, hčerka z družino in ostalo sorodstvo

KRKA IZOLACIJE

NOVOTERM

KRKA, tovarna zdravil, n. sol. o., Novo mesto

Najnovejši dosežki moderne tehnologije so omogočili nove proizvode iz steklene volne - **NOVOTERM** za izolacijo v gradbeništvu in industriji:

- neobdelana steklena volna,
- elastični filci, blazine,
- plošče, dekorativne plošče in
- cevaki

Prodaja in informacije:

KRKA IZOLACIJE, Marketing sektor, Novo mesto, Bršljin 62; tel.: 068/25-877, telex: 35713 yu krka
TERMIKA Ljubljana, Kamniška 25
tel.: 061/315-477, telex: 31263 yu termiz

Še nikoli ni bila energija tako draga, še nikoli izolacija tako pomembna!

Iskra

ISKRA - Industrija za avtomatiko
Ljubljana, n. sub. o.
TOZD Tovarna elektrospojnih vezij
Novo mesto, o. sub. o.
Ragovska c. 7a

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. VODJA FINANČNEGA ODDELKA
2. REZKALEC

z naslednjimi pogoji

- Pod 1: višja šola ekonomske smeri, 2 leti delovnih izkušenj na teh delih in nalogah
Pod 2: poklicna kovinarska šola, 2 leti delovnih izkušenj na teh delih in nalogah

Prijave pošljite v 8 dneh po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

174/12-83

gorenjetgo

GORENJE Promet - Servis

Komisija za delovna razmerja TOZD Servis in maloprodaja oglašja prosta dela in naloge:

1. SERVISERJA začetnika za BT v servisih Kranj (1), Novo mesto (2), Ljubljana (1), Maribor (1), Murska Sobota (1) in Koper (1)
2. SERVISERJA začetnika za TV v servisih Ljubljana (1) in Maribor (1)

Pogoji: pod 1:

končana elektro šola - smer jaki tok
vozniško dovoljenje B kategorije
poskusno delo 60 delovnih dni

pod 2:

končana elektro šola - smer šibki ali jaki tok
vozniško dovoljenje B kategorije
poskusno delo 60 delovnih dni

Prošnje pošljite v roku 8 dni na naslov: GORENJE, kadrovski sektor, 63320 T. Velenje.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 10 dni po sprejemu sklepa o izboru komisije za delovna razmerja.

176/12-83

RIBNICA PRAZNUJE

Od vseh velikih dogodkov in dni iz let našega narodnoosvobodilnega boja smo za praznik občine Ribnica izbrali 26. marec v spomin na dan in trenutek veličastne zmage partizanskega orožja nad italijanskim okupatorjem v Jelenovem žlebu v letu 1943.

Zgodovina je dokazala, da so velike dogodke in odločitve pogosto sprožali nenadejani in ne-načrtovani spopadi in zmage, celoten naš narodnoosvobodilni boj pa je potrdil, da zgodovino ustvarjajo in spreminjajo podoba sveta lahko le ljudske, borbene množice, trdno odločene in organizirane v svojem boju za nacionalno, socialno in ekonomsko svobodo in neodvisnost. V tem boju so se v narodu dvignili vsi Petri Klepci, kajti nismo naproday in svojo sodbo si želimo pisati sami. Velicina ljudskih akcij se meri z inspiracijo, ki jih spodbuja, je dejal Louis Pasteur. In ta inspiracija je bila ljubezen do domovine, svobode, naroda, jezika, človečnost v najboljšem pomenu besede, ki je spodbudila, razgibala, strnila v nečloveškem boju vse najboljše otroke naših narodov in narodnosti.

Jelenov žleb in 26. marec 1943. leta je pomemben, svetel del velikega mozaika osvobodilne borbe in revolucionarne poti naših narodov in narodnosti in ponosni smo, da smemo ob njem in z njim meriti svoj lastni razvoj, svojo pot, označevati na tej poti mejnike načrtovanega in doseženega. Štirideset let mineva od takrat, izročilo Jelenovega žleba, izročilo velike zmage partizanskega orožja, ene najpomembnejših zmag dotlej na slovenskih tleh, je prav tako živo kot nekoč, vsidrano globoko v nas, v našo zavest. Izročilo preteklosti, ki je spoznanje današnjega dne za naš skupni jutri.

Izročila velike borbe borcev Cankarjeve in Gubčeve brigade v gozdovih Velike gore ob breznu pri Jelenovem žlebu pred štiridesetimi leti so torej osnova našega občinskega praznovanja. Z občinskim praznikom dejansko razmiejamo naš razvoj in dosežke na vseh področjih tako v občini kot v krajevnih skupnostih. Kot vsa zadnja leta smo z doseženim v preteklem letu lahko zadovoljni. Kljub nekaterim težavam je gospodarstvo uspešno poslovalo, saj je bila manjša izguba izkazana le v tozdu Žičnica. Združeno delo je doseglo pomembne rezultate na izvoznem področju, za to leto pa so načrti vseh glavnih izvoznikov še pogumnejši. Letos se pogumneje usmerja v izvoz tudi lesna industrija, vsi

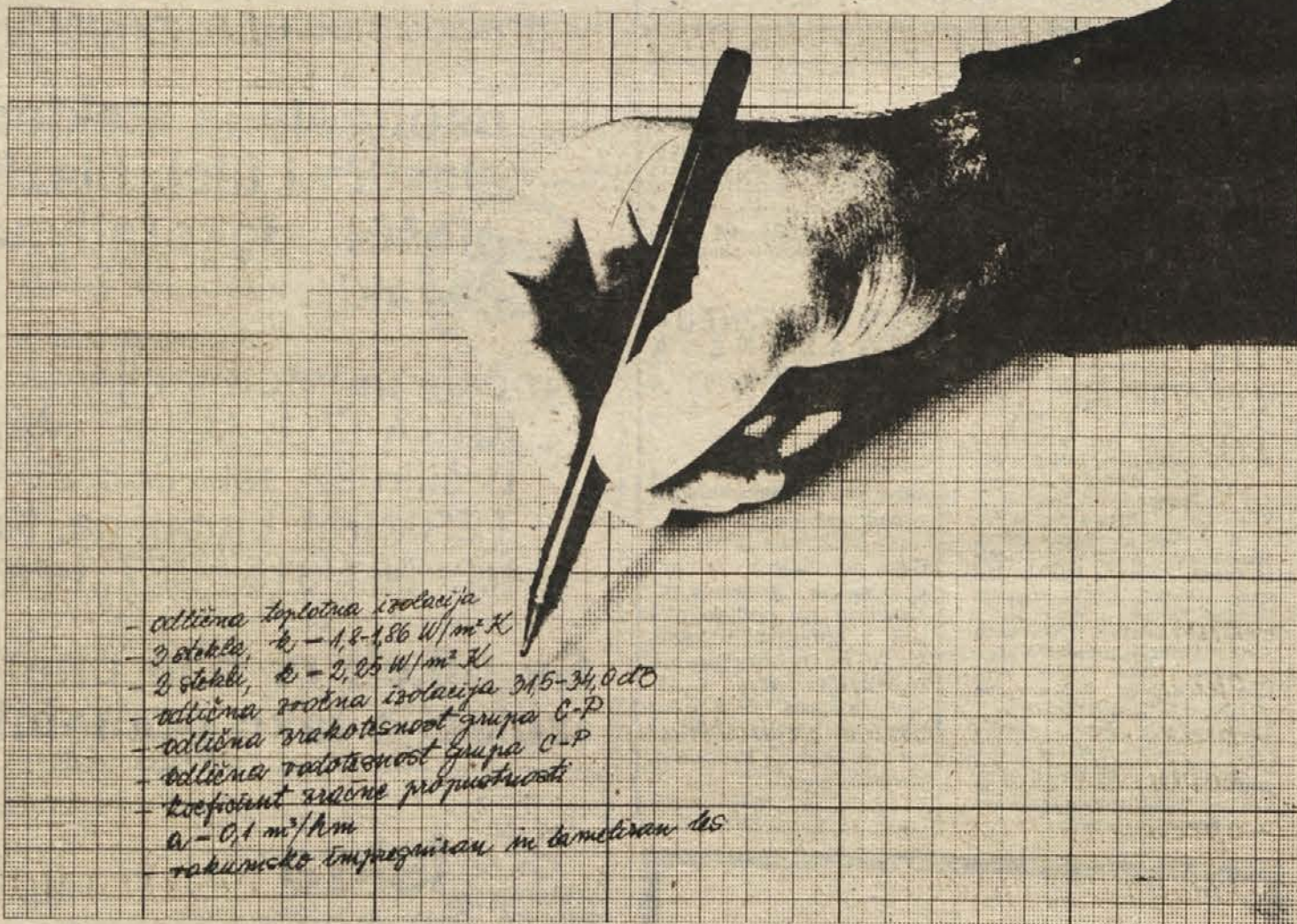
izvozniki pa poskušajo kar največ svojih izdelkov prodati na konvertibilnih trgih. Vsa naša prizadevanja bodo usmerjena v nadaljnjo krepitev združenega dela, v uresničevanje tesnejšega sodelovanja in povezovanja na področju lesne industrije in gozdarstva, v kovinski industriji, v nadaljnjo krepitev in razvoj kmetijstva in proizvodnje hrane, v razvoj in krepitev drobnega gospodarstva – obrti. Razvoj občine Ribnica sloni ves čas na enakomernem razvoju vseh krajevnih skupnosti oziroma območij in prav v tem je osnova naše občinske trdnosti. Vsa območja so v razvojnih načrtih občine enakomerno zastopana, kar je izredno pomembno tudi pri razvoju in krepitevi krajevne samouprave in celotnega sistema samoupravnega delegatskega odločanja.

Skoro dvajset let smo razvoj naše družbenopolitične skupnosti snovali na solidarnosti delovnih ljudi in občanov, na skupnem urejanju skupnih za dev. S štirimi dosedanjimi krajevnimi samopriskpevi smo v celotni občini uresničili mnogo skupnih načrtov, predvsem na področju vzgoje in izobraževanja, varstva, zdravstva ter komunale. Prav tak način skupnega urejanja skupnih potreb je v dveh desetletjih omogočil tako nagel razvoj občine oziroma vseh njenih krajev. In na tem se je tudi utrdilo spoznanje, da svoj normalen razvoj lahko razvijamo na podoben način tudi v prihodnje. Ob iztekajočem se sedanjem, četrtem samopriskpevu in občini že tečejo številne družbenopolitične aktivnosti v pripravi na nov, peti samopriskpek do leta 1988. Občinsko vodstvo in vsi delovni ljudje in občani se zavedamo težkih ekonomskih razmer v naši družbi, zavedamo pa se tudi obsega naših želja in nujnih potreb na mnogih področjih, še vedno najprej na področju vzgoje in izobraževanja ter otroškega varstva, pa tudi na komunalnem področju. Razpeti med možnostmi in potrebami se bomo morali realno odločati, pri tem pa nam bodo dobro izhodišče vse dosedanje pozitivne izkušnje. Programi akcij iz naslednjega samopriskpeva so že v pripravi in o njih se bomo vsi skupaj odločali v maju me secu. Prehojena pot, ves naš dosedanj razvoj pomeni visoko šolo solidarnosti. In solidarnost, zavest pripadnosti skupnosti naj bi bilo tudi naše vodilo v prihodnje. Tako bomo lahko dosegli še več, tako bomo lahko vsi skupaj kot doslej hitreje napredovali.

OB PRAZNIKU OBČINE RIBNICA
ČESTITAJO OBČANOM:

- Občinska konferenca SZDL
- Občinska konferenca ZSMS
- Občinska konferenca ZK
- Občinski sindikalni svet
- Občinski odbor ZZB NOV
- Skupščina občine Ribnica

varčevanje z energijo – varčevanje z denarjem

industrija stavbnega pohištva Ribnica

61310 Ribnica, Partizanska 3
telefon h. c.: (061) 861-411

telegram: Inles Ribnica
telex: 31262 yu inles

okna kombivak®

tozd proizvodnja naprav
zračne in procesne
tehnike n. sol. o.
61310 ribnica na dol.
opekarska 8
telefon: 861 154
direktor tozd 861 326
tehnični vodja 861 323

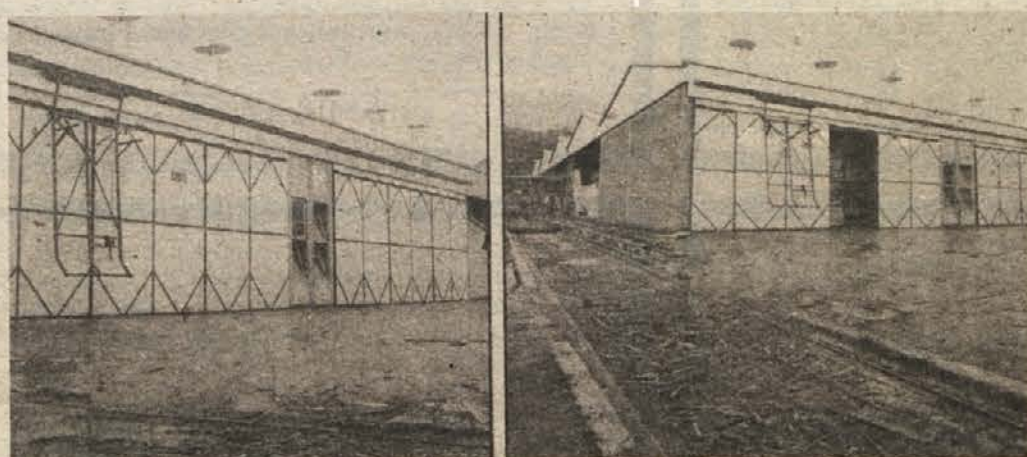
PROIZVODNI PROGRAM:

GLAVNE DEJAVNOSTI:

- Proizvodnja predsušilnic
- proizvodnja sušilnic
- proizvodnja brizgalnih sten
- proizvodnja ventilatorskih in klimatskih naprav
- proizvodnja sklopov in podsklopov
- montaža vseh lastnih proizvodov

STRANSKE DEJAVNOSTI:

- izdelava ogrodij za stroje
- izdelava ohišij elektroomaric
- izdelava stikalnih omar
- razno krivljenje pločevine

Naš proizvod - sušilnice za les, lakirana in prezračevalna tehnika

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE RIBNICA

**kmetijska zadruga
ribnica na dolenskem**

p. o., ribnica, šeškova 15

kooperacija - suha roba - transport

DONIT
TOZD PLETILNICA
SODRAŽICA

PROIZVODNI PROGRAM:
*- izdelovanje žičnih
in plastičnih mrež*

**ČESTITAMO ZA PRAZNIK
OBČINE RIBNICA**

INTEGRAL
DO EUROTRANS

61310 RIBNICA

**OB PRAZNIKU OBČINE RIBNICA
ČESTITAMO VSEM OBČANOM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
TER JIM ŽELIMO OBILO
DELOVNIH USPEHOV**

RIBNIŠKA KOVINSKA INDUSTRIJA

TOZD „RIKOSTROJ“
TOZD „RICOMAG“
TOZD „KOMUNALNA OPREMA“
TOZD „LOŠKI POTOK“
DS SKUPNIH SLUŽB

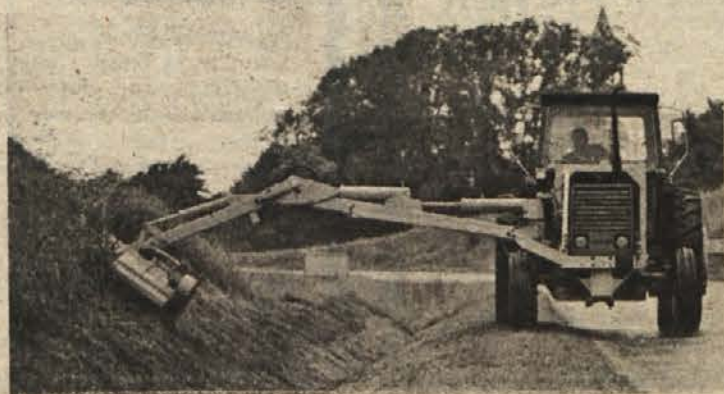
PROIZVODNI PROGRAM:

- hidravlični kamionski in traktorski nakladalci
- oprema za vzdrževanje cest
- hidravlične stiskalnice za baliranje odpadnih kovin in nekovin
- oprema za letališča
- komunalna oprema
- dvojno vibracijski valjarji

SE PRIPOROČAMO!

Občanom
občine
Ribnica
čestitamo
za praznik!

**Industrija termičnih aparatov,
žičnih tkanin in plastike p.o.**

Šeškova 17 - h. c. 861 038 - direktor 861 269 - rač.
861 144 - komerciala 861 010 - 61310 Ribnica na Dol

PROIZVODNI PROGRAM:

- proizvodnja in predelava žičnih in plastičnih tkanin
- toplovodni kotli do 55 kilovatov
- štedilniki z vgrajenim kotličkom
za etažno ogrevanje na trda goriva
- trajno žarni štedilniki
- cisterne za kurilno olje do 3.000 litrov

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE RIBNICA

Mercator

mercator rožnik
ljubljanca n. sub. o.
TOZD JELKA
ribnica
61310 Ribnica

**ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE RIBNICA
IN SE PRIPOROČAMO!**

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 51. letu za vedno zapustila draga sestra

MIMICA MUŠIČ

Otok 26, Gradac

Iskreno se zahvaljujemo sosedom Žuglovim in Sajetovim iz Otoka za vso pomoč ter župnikoma iz Metlike in Podzemlja za opravljeni obred.

Žalujoci: teta, brat Tone z ženo, brat Jože z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 74. letu zapustil dragi mož, oče in stari oče

ALOJZ KLEVIŠAR

Sela pri Ratežu 6

Iskreno se zahvaljujemo godbi, govornikom in vsem, ki ste pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja ZB Mali Slatnik.

Žalujoci: žena Jelka, hčere Cvetka in Slavka z družinama, brat Vide z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in ata

ANTONA KUHLLJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala pevcem in župniku za poslovljeni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustila naša mama, stara mama in prababica

URŠULA KLARIČ

z Jesenovega vrta pri Kočevju

Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in vence ter jo spremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja pljučnemu oddelku bolnice Novo mesto ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 64. letu nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

LADISLAV PIBERNIK

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Naša iskrena zahvala vsem za vence in cvetje ter za ustno in pisno sožalje.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustila draga stara mama, tašča, teta in prababica

JOŽEFA KASTELIC

iz Straže pri Šentrupertu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Jožetu Jakliču za dolgoletno zdravljenje, pevcem ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

FRANC ŠRIBAR

iz Starega gradu pri Podbočju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste nam priskočili na pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni gasilcem Podbočja za organizacijo pogreba, Martinu Frankoviču, Andreju Žugiču in članu GD Veliki Podlog Jožetu Packu, OO ZZB Krško, KO ZZB Podbočje, GG Brežice-obrat Kostanjevica, govornikom ZB in GD Podbočje za lepe poslovljene besede, pevcem s Senovega in vsem ostalim za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vence ter spremstvo na zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 74. letu nas je po težki bolezni zapustila naša dobra mati, babica in prababica

MARIJA KOSTRELČ

roj. Pavec
z Rateža 19

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujemo se pevcem in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: sin Tone z družino

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega moža

LUDVIKA OBLAKA

iz Podhoste 31

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem za nesebično pomoč, Lovski družini Dolenjske Toplice, GG TOZD Podturn, organizaciji ZB, Društvu upokojencev, pevcem ter župniku za opravljeni obred. Najlepša hvala vsem, ki ste mu darovali cvetje, mi izrekli sožalje ter pokojnega spremili na zadnji poti.

Žalujoca žena

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica

TEREZIJA VIDAŠ

Zapudje 16, Dragatuš

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, ki so pokojno spremili na njeni zadnji poti. Naša iskrena hvala ITASU iz Kočevja ter UKO iz Kroepe za podarjene vence in cvetje. Hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: hčerki Katarina in Anka, Marija, Pavla, Angela z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je za vedno zapustila naša mama, stara mama, prababica in teta

JOŽEFA PUST

Sred. Globodol 1 pri Mirni peči

Vsem, ki ste našo ljubo mamo imeli radi, jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje, nam izrekli sožalje, se iskreno zahvaljujemo. Hvala vaščanom za vsestransko pomoč, še posebej družini Berusovi. Pristrčna zahvala tudi duhovnikom za lepo opravljeni obred.

VSI NJENI

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC KORAČIN

iz Velikega Orehka 12

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, posebno pa sosedom, ki so nam v težkih dneh nesebično pomagali in z nami sočustvovali. Prav tako smo hvaležni dekanu za lepo opravljeni obred in poslovljene besede. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste našega dragega očeta v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku.

VSI NJEGOVI

Kje si, ljubi ati,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

V SPOMIN**SREČKA TOMAŽINA**

iz Goreljc pri Radečah

25. marca bo minilo žalostno leto, kar je kruta usoda iztrgala od nas nadvse priljubljenega moža, očeta, sina, brata in strica v starosti 41 let. V našem domu je praznina, v srcih pa globoka bolečina. Ne mine ura, dan ne noč, da pri nas v mislih bi ne bil navzoč.

V tih žalosti: žena Karolina, otroci Bojan, Kristinca, Marjetka, Franci, Boštjan, mama Pavla, brat Ado z družino in teta Tončka

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, sina, brata in strica

NANDETA ŽELEZNIKA

iz Dol. Boštjanja 100

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Še posebej hvala dr. Ani Slapšak - Gorinšek, kolektivom Stillesu, Jutranjki, Kopitarni, Boštjanskemu oktetu, sevniski pihalni godbi za žalostinke, govornikom za ganljive besede slovesa ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Angela, sin Ferdo, hčerka Melita, mama, brata in sestra z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, tete in tašče

FRANČIŠKE BASARAC

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju interne bolnice v Novem mestu, kakor tudi strelzemu osebju iz doma počitka v Metliki. Posebno zahvalo smo dolžni Peričevim, Izklančevim in Lugarovim za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih. Zahvala velja tudi tov. Grdunu za ganljive besede in župniku za lep pogrebni obred.

Žalujoci: hčerka Fanika z družino, vnuka Miro in Marica z družinama, zet Polde

Kranj, Nemčija, Balkovci

S korenčkom proti raku

Nevarnosti pred rakastimi obolenji je mogoče uiti s primerno prehrano – Živila lahko delujejo tudi kot zdravila – Presna zelenjava in sadje

Predlanskim sta oxfordska raziskovalca Richard Doll in Richard Peto v svoji študiji, ki je kasneje izšla tudi v knjižni obliki pod naslovom „Vzroki za raka“, postavila drzno trditev, da je mogoče zmanjšati število rakastih obolenj za tretjino z ustreznimi spremembami v prehrani. Navadnih prebivalstva razvitih dežel sveta. Zapisala sta tudi, da bodo prihodnje raziskave pokazale, da je hrana zelo pomemben dejavnik pri nastanku in razvoju raka na želodcu, debelem črevesju, maternici, prsih, trebušni slinavki in na mehuru. Poleg nesporno ugotovljenega povzročitelja rakastih obolenj kajenje – naj bi se torej uvrstila tudi neustrezna prehrana, vsaj kar se tiče tistih čimteljev, na katere človek lahko sam povsem vpliva in jih spreminja.

Znanstveniki že od šestdesetih let naprej raziskujejo različne vrste hrane in živil, vitamine, minerale in najrazličnejše dodatke, da bi odkrili morebitne povzročitelje raka. V največjem času pa so se raziskave usmerile tudi na raziskovanje začetnih učinkov, ki jih lahko imajo različne sestavine vsakdanje prehrane na obrambne moči telesa proti razvoju rakastih tvoril. Poglavitne raziskave, ki se zdaj v teku, so namenjene tako imenovani kemični prevenciji, se pravi raziskovanju protirakastega delovanja vitaminov A, C in E, beta karotena in selena.

Do lanskega junija je posebna komisija ameriške akademije znanosti odkrila na osnovi vseh teh številnih raziskav dovolj močne znanstvene razloge, da je v svojem poročilu zapisala, da je mogoče z ustrezno dieto zmanjšati nevarnost nastanka raka. To je bilo prvokrat, da je ta visoka znanstvena ustanova posredovala živilski industriji priporočilo, naj upošteva znanstvene ugotovitve, ki sicer še niso povsem dokončane, saj je rak še vedno dokaj skrivnostna zadeva, a jih je mogoče vzeti zares.

Znanstveniki razumejo nastanek in razvoj rakastih obolenj kot proces, ki se dogaja v dveh fazah. V prvi povzročitelj sproži nastanek tumorja, nato pa v več letih rakaste celice rastejo pod vplivom pospeševalcev. Za raziskovalce vpliva prehrane na raka je zanimiva predvsem druga stopnja, ko se rast rakastih celic lahko spodbuja ali zavre z različnimi sestavinami živil.

Raziskave v številnih predelih sveta so pokazale, da je razmeroma malo rakastih obolenj na prsih, črevesju in na prostati v tistih deželah, kjer prebivalci pojedjo veliko sadja in rastlinskih semen. Ta odkritja so po mnenju profesorja medicine okolja Walterja Trola pokazala, da je v zelenjavi in sadju več takšnih sestavin, ki zavirajo nastanek raka.

Poskusi z laboratorijskimi živalmi so potrdili takšna pričakovanja. Skupino podgan, pri katerih so ugotovili veliko stopnjo obolenosti za

rakom na mlečnih žlezah, so začeli krmiti s sojo. Že čez nekaj časa je število rakastih obolenj občutno padlo. Podobno so drugo skupino podgan mazali po koži s kancerogeno snovjo, ki običajno močno pospeši nastanek in razvoj raka kože. In tudi pri tej skupini poskusnih živali so dosegli občutno izboljšanje in zavrtje raka, ko so jih pričeli hraniti s sojinim zrnjem.

Troll meni, da bi ljudje lahko znižali nevarnost, da obole za rakom, že s tem, ko bi jedli več rastlinskih semen. Ker nekaj takšne hrane ljudje tako in tako že zaužijejo, trdi Troll, bi bilo najbrž treba le povečati količino.

Se najbolj obetavna protirakasta snov sta vitamin A in beta karoten (provitamin iz rastlin, ki se v telesu spremeni v pravi vitamin A). Te snovi je dosti v sadju in zelenjavi, kot so marelica, korenček, indijski krompir, špinat, brstnati ohrovt in zeleni ohrovt, najti pa jo je tudi v presnem mleku, jetrih in jajcih.

Raziskovalci so preverjali možnost, da vitamin A in karoten delujeta protirakasto, na bolnikih, ki so zboleli za rakom na pljučih. Ugotovili so, da je velika večina teh bolnikov uživala malo hrane z vitaminom A in karotenom.

Podobne ugotovitve so obveljale tudi za bolnike z rakom na drugih delih telesa. Zveza med uživanjem hrane, manj bogate z omejenimi snovmi, in rakom sicer še ni dokončno znanstveno dokazana, vendar pa skupine raziskovalcev v ZDA, Braziliji, Kitajski in v skandinavskih deželah ta čas obsežno raziskujejo in analizirajo množino podatkov, ki so jih v ta namen zbrali. No, tudi če znanost ne more izreči dokončne ocene, pa le velja, da je dovolj zbranih zagotovil, da uživanje zelenjave, sadja in rastlinskih semen lahko zdravju samo koristi.

Strokovnjaki pa posebej svarijo pred jemanjem velikih količin vitamina A, ki je koristen le v primernih količinah, v prevelikih pa bolj škoduje, kot koristi. V daljših časovnih obdobjih se vitamin A nabira v jetrih in postaja strupena snov, posebno za zarodke, kar bi morale upoštevati predvsem nosečnice. Sicer pa je stara modrost, da je lahko nekaj v primernih količinah zdravilo, v preveliki pa strup.

Posebej zanimivo so raziskave, ki istočasno tečejo na Japonskem in v ZDA. Raziskovalci ugotavljajo, da tisti, ki uživajo veliko surove zelenjave in sadja, manj pogosto obole za rakom na debelem črevesju. Slednja bolezen je namreč vse bolj pogosta tudi pri nas, razlogi pa so enaki kot drugje po svetu: sedeči način življenja, neprimerna prehrana in stresno življenje.

MIM (Vir: Readers Digest)

DL	ZENA ALEKSAN DRAVE LIKEGA	VRSTA LETALA	POGON	STARI SLOVAN	DL	DL	TUJE M.IME	Z VODU OBDANO KOPNO	NEK. JAP. PRESTOLNICA	
	ZELENA ZABICA				DL	MERA ZA GLASNOST MERA ZA TLAK				
	PRITOK AMURJA				UJUNA					
	PREGLEDNIK				GRMATI BOGOV					
	NORO SMUČI			Z.IME				DL	DL	
	TRUPLJO			PLURAL						
DL	TIR	KRSTA	NEG. ION ANTONIA KLUBI			JUG. IGRALEC (STEVO)	1	DL	AVTO IZ ČSSR	MOR. ROPAR
POHISTVENI ELEMENT				VRV PERUNIKA		SEGEDIN PETAR GORAV KARAVAN				
DEL TELES			SLAVNI RUS. PLESA TEČ							
SPONA			NAMAKALNA NAPRAVA							
PLESALEC KELLY			KINEMATO GRAF			LIRSKA PESEM				
OBER			DL	PRITOK VISLE		VRSTA SOCVETJA				

Rešitev prejšnje križanke

SKAT	SAAR
TOLÉRANCA	
ARENÁ	KIS
VIENÁ	BLÉD
TEDEEN	ÉROS
CRKOVINA	ZK
SAVA	REKA
ELITA	ROLER
KACAR	ELIKSIR
TIKAR	SAK
ANA	KATJA
	ADA

prgišče misli

Ljubezen je hkrati sovraštvo, življenjé je hkrati smrt.
E. KOČBEK

Človek vedno hrepeni po tistem, česar nimá.
G. SAND

Kultura človeških odnosov zahteva predvsem odkritost.
L. SUHOVIČKI

Iz gnezd pobegli ptički

Zakaj ameriški najstniki bežijo z doma – Milijonska armada ubežnikov vsako leto – Večina se kmalu vrne

Po najbolj skromnih ocenah zbeži od doma v Združenih državah Amerike vsako leto okoli milijon mladoletnikov, starih od 10 do 17 let. Sociologi zato govorijo, da je ameriški narod kot o narod po beglih otrok. Nedavno poročilo vladnega oddelka za zdravje in socialno pomoč ugotavlja, da se je povprečna starost mladih ubežnikov v zadnjih petih letih znižala za celo leto; tako je zdaj tipični mladoletni ubežnik od doma star 15 let.

Jasno je, da toliko star najstnik ni sposoben za življenje samostojno življenje, zato se rado dogaja, da se zaplete v kraje, prepredajo mamili in prostitucijo, da se preživijo. Na srečo je odstotek ubežnikov, ki se nikoli več ne vrnejo domov, razmeroma majhen, saj po nekaterih ocenah zbeži od doma le za nekaj dni kar 90 odst. vseh najstnikov. Pri tem velja poudariti, da večina zbeži k prijateljem oziroma sorodnikom.

Kljub temu je število takih najstnikov, ki izginejo, nevarno veliko. Leta 1981 je neznanu kam izginilo 50.000 najstnikov. Člani te nepreskrbljene armade na begu se skrivajo po zapuščenih stanovanjskih blokih, spijo pod klopih v parkih in ob železnih podzemskih železnice, čez dan pa se potikajo okoli.

V ZDA že nekaj let deluje 166 zatočišč za mladoletne ubežnike, a zmogljivost je borih 45.000 otrok letno, kar je za milijon vsakoletnih ubežnikov občutno premalo. V zatočiščih dobe ubežniki oskrbo in ležišče za dva tedna, največ pa za 30 dni. Za mnoge je to rešitev, saj v tem času reši svoje težave, za prenekatero pa to ni nobena rešitev. Otroci namreč bežijo od doma zaradi različnih vzrokov.

Direktor bostonskega zavetišča pravi: „Ti otroci beže od nečesa, ne pa nekam.“ In ko strokovnjaki iščejo to, pred čemer najstniški ubežniki uhajajo, se jim odkrivajo dostikrat prav žalostne reči.

Skoraj polovica otrok zbeži od doma zaradi fizičnega nasilja, pri tem pa ni izvezto tudi spolno nasilje staršev nad otroki. Nekaj je tudi otrok, ki zbeže od doma zaradi slabih razmer, ki pa ne koreninijo v odnosih staršev do otrok, marveč v zunanjih vzrokih, nezaposlenosti, revščini ipd. Nemalo je tudi takih, ki beže od doma zaradi alkoholizma staršev, oziroma podobnih zasvojenosti, ki močno načnejo sožitje v družini.

MIM (Vir: Newsweek)

Pravice šefov?

Spolne zlorabe zaposlenih žensk v državah EGS

V stari Franciji je veljal zakon „droit de cuissage“, kar bi lahko prevedli kot stegenska pravica, ne pomeni pa prav nič drugega kot pravico zemljiškega gospoda do zabave v postelji z vsako podložniško nevesto. Pri nas je bil ta fevdalni nenapisani zakon poznan kot pravica prve noči. Iz poročila o spolni diskriminaciji, ki je izšla za Evropsko gospodarsko skupnost, bi lahko sklepali, da francoski šefi še niso povsem pozabili na davne pravice fevdalnih gospodov, saj študija navaja, da je odstotek žensk, ki so se pritožile zaradi spolne zlorabe svojih nadrejenih, najvišji v Franciji.

Na drugem mestu so se znašle Britanke s 7 odst., na tretjem pa so Italijanke s 6 odst., kolikor velja tudi za Danke. Seveda to ne pomeni, da je bilo toliko odstotkov žensk posiljenih, temveč da so bile tako ali drugače pod spolnim pritiskom, oziroma brez dlake na jeziku povedano, da so bile predmet pohote svojih nadrejenih.

Študija je zajela 3.392 zaposlenih žensk, v poprečju pa je odstotek tistih, ki so bile pod kakršnim koli spolnim pritiskom, dokaj visok – 6 odst. vseh anketiranih.

Sproščene kile

Popravljen idealna teža

Že precej časa je v razvitem svetu in tudi pri nas slišati glasove strokovnjakov, ki opozarjajo pred debelostjo, češ da so ljudje z malo obilnejšim trebuhom in odvečnimi kilogrami pogosteje žrtve srčnih kapij, pogosteje obolevajo za ostalimi srčnimi in žilnimi boleznimi in so nasploh zdravstveno manj odporni. In ker je šla moda v korak in se proglasa vitko telo tudi za lepo, je razumljivo, da je postalo hujšanje in štetje grizljajev prava manija za premnoge, ki jim je v skrbi lastno zdravje ali zunanji videz. No, stvar le ni tako huda. Nekaj kilogramov čez tako imenovano idealno težo sploh ni tako važno.

Vest o tem je prišla iz statistične študije, ki so jo opravili za 25 zavarovalnic. Študija je trajala dvajset let, vanjo pa so zajeli 4,2 milijona ljudi. Na osnovi izsledkov so v zavarovalnicah sprejeli novo tabelo telesnih tež glede na velikost in jakost okostja. Na osnovi telesne teže namreč ugotavljajo stopnjo rizičnosti življenjskih zavarovancev. Na splošno je tabela popravljen tako, da se je primerna telesna teža dvignila za 5 do 7 kilogramov, pri tem pa velja, da so šli kilogrami gor predvsem za ljudi manjše rasti, ki so po statističnih podatkih sploh zdravstveno bolj odporni.

Alergičen na zakonca

Razlogi so preprosti in ne

Alergije so svojevrsna nadloga današnjih dni, še posebno pa postane zadeva težavna, ko pride do alergijskih reakcij na zakonca. Zdravniki namreč ugotavljajo, da je precej primerov alergij, ki nastanejo zaradi medsebojnega stika med poročenimi. Nič smešnega ni, če ženska postane vsa lisasta po vroči ljubezenski noči s soprogom ali če podobna tegoba zadene moža. Vendar ima ženska veliko več možnosti, da se tovrstnih težav reši, kot jih ima možki.

Zdravniki ima ponavadi kaj lahko pot do odkritja vzroka. Ugotoviti mora le, kakšen lotion po britju uporablja mož, in stvar je rešena. Največ alergij je pač na eno od redkih kozmetičnih sredstev, ki jih uporabljajo možki.

Zadeva pa se zelo zaplete, ko je treba odkriti, na kaj je alergičen zakonec. Če ni alergičen na svojo boljšo polovico že kar tako na sploh, potem je težava, kako odkriti snov, ki mu povzroča alergične težave. Ženska kozmetika je namreč neprimerno bolj bogata kot možka. Splošna rešitev je preprosta: manj umetnih snovi, manj nevarnosti! Res pa je, da so lahko alergije mnogokdaj znamenje duševnih nesoglasij. Takrat pa pomaga le odkrit pogovor.

78 Januz Trdná Črtice in povesti iz narodnega življenja

DUŠICA

Od konca je mislila, da jo je prevzelo tako le petje in godba. Ko pa sta se vsakokrat dalj pomenkovala, ko jo je začel spremljati tudi v cerkev in iz cerkve in mu ni mogla na noben način tega zabraniti, se ji je jelo dozdevati, da jo mika pač tudi in morda bolj ko vse drugo lepi pevci in godci. Govoril ji je tako prijetno in ljubezno, da mu ni več utekala, ampak ga težko in vedno teže pričakovala. Pred njenim godom je prišel zvečer pod okno, ji odpel s tihim glasom kratko pesmico in položil na okno šopek lepih cvetic.

Ančka je nekaj čutila. Ko zagleda zjutraj rožice, pogodi precej, kdo ji je prinesel dar, in spravi v skrinjo v posebno predalce, da se ne pomečkajo. Za ves svet jih ne bi bila nikomur pokazala in se z njimi pobahala. To delajo Nemke in nemskute, nikdar pa ne nedolžne hčerke nepokvarjenih Slovencev.

Usoda je podelila Ančki vse slasti prve ljubezni, kmalu potem pa tudi vse bridkosti. Nekaj dni po njenem godu sta šla zaljubljenca med goščavo proti Hribarjevi hiši. Ančko je obhajala otoplost, a ni vedela zakaj. Gledajoča dragemu možu prisrčno v oči, reče bojazljivo: „Vidiš, Gene, ne brani ti, da me spremljaš, in se pogovarjam s tabo, kaj bi tajila, tako rada, kakor z nobenim drugim človekom. Sama ne vem, od kod se mi je vzela ta predrznost. Kako brez konca sem očitala dekletom, ki so se menile s fanti. Zgovorno sem jim popisovala hude posledice take tovarišije. Zdej sem sama storila znanje. Sebe pa ne umem nič svriliti in zmerjati. Oh, Bog me ne kazni, da bi se to slabo izvršilo!“

Goreče je odgovoril Gene: „Preljuba Ančka, ne boj se nič! Kaj neki bi se ti moglo pripetiti hudega! Še ta teden pojdem k vam in te bom snubil in čez nekoliko tedno te popelem na svoj dom kot svojo premilo ženo.“ Ob teh besedah jo

objame in poljubi prvokrat. Ona mu nagne glavo na prsi. Oba obmolkneta, od zamaknjenja komaj dihata. Še zdaj trdita, da je bil ta časek najslajši njunega življenja. Papej odslej ni skrival svoje ljubezni pred znanci, povedal je brez ovinkov, da se misli z Ančko poročiti. Zdej zabrenči med mamkami in tercijalkami, kakor da bi bil dregnil v sršeno gnezdo. Še strastnejše so se dvignile nanj mestne gospodične. Trla jih je bleda nevoščljivost, da ne vidi njih, da si je izvolil mesto njih katere „kmečki gnoj“. Precej so dale vedeti Ančki, kakega potepuha bo dobila. Seveda so poudarjale najbolj njegovo zmoto s Klaro in živi nasledek te blodne ljubavi.

Papej ni ne slišal ne slutil, kaj se kuri in kuje zoper njega. Delal je pridno razne priprave za svatbo in zakon. Mimico je neizmerno razveselila novica, da dobi kmalu mamo, kajti oče ji je povedal, kako bo lepa in dobra, kake krasne darove ji bo prinesla, kako ji stregla še vse boljše od njega, z eno besedo, kako jo bo rada imela. Vsako jutro je bilo prvo vprašanje, kadar se je zbudila, če pride ta blaga mamica že danes.

Na snubitev ni hotel iti Pepelj pred nedeljo, ker druge dni kmečki ljudje ne utegnejo posedati. V nedeljo se tedaj obleče, kar najlepše more, in odrine po kosilu k Hribarju. Njegov namen je bil, da se pogodi s starši, še preden pride Ančka od nauka. Neizrečeno pa se začudi, ko jo najde doma, v veži, vso prepadeno in objokano. Ni še mogel vprašati jo, kaj se ji je neprijetnega zgodilo, ko se ustopi devica predenj in mu veli s slovesnim in jezovim glasom: „Gospod, kaj iščete pri nas? Vedite, da se zdaj poznavam. Za druge nerodnosti vaše se ne brigam, ali kako ste se predrznili, loviti mene? V mestu žaluje uboga Klara, katero ste onesrečili vi. Njen in vaš otrok se redi v vaši hiši, v tisti hiši, katero ste obetali meni. Rekla bi: Sramujte se toliko sleparije, ali možje vaše baže ne poznajo sramu. Poberite se mi izpred oči precej in za vselej. Za slovo sprejmite besedo: Fej te bodi!“

Papeja je zrušila, kakor pravimo, strela iz jasnega neba. Če bi tudi ne bil tako ves osupnil in odrevenel, bi se ne bil mogel braniti z uspehom. Kar mu je očitala, je bilo resda preostro napeto, ali deloma žalibog resnično. Okusil je zdaj grenki sad

svojega postopaštva. Preklinjajoč sebe in vse svoje življenje, je taval nazaj proti mestu, bled in omotičen, bolj podoben mrtvem kakor živemu. Njegova nesreča se je kmalu poizvedela.

Ne bom popisoval, kako zabavljivo so se mu rogale tercijalke, mamke in gospodične, kako zaničljivo so ga pogledovali postopači, kako se je revež žalostil in jezil, kesal in sramoval, jokal in preklinjal. V prvem obupu je hotel prodati domačijo in se preseliti v Ljubljano. Ali ko pove Mimici, da pojdeti iz mesta proč, napne malo sobico, se začne ihteti in vpiti: „Ne, brez mame ne grem nikamor. Pripeljite mi najprej mamo, saj mi jo že dosti dolgo obetate. Zdej vidim, da me nimate nič radi.“ Papeja so te besede bolj spakle kakor vse ljudske govornice. Hčerke ni mogel na noben drug način potolažiti, kakor da ji je za trdno obljubil, da brez mame ne pojdeti iz mesta. To je bil edini vzrok, da je ostal, sčasoma pa je nehaj tudi sam misliti na odhod. V Novem mestu, kot središču dolenskega občanja in uradništva, se dogaja toliko mikavnih novic in škandalov, da se posamezni pripetljaji kmalu pozabijo. Tudi se obrača javno mnenje kakor petelin na strehi. Ko je počil pred pustom prazen glas, da snubi Papej bogato vdovo, so govorili ljudje: „Izbral si je pametno. Papej je prebrisan fant, da mu ni v mestu nobeden kos. Ali prav bo tudi za vdovo. Imela bo moža, ki je tega imena vreden, delavnega in poštenega, da si boljšega na more želeli. Bog jima daj srečo.“ Ko je izvedel Gene te in druge dobre govornice, se je zopet sprijaznil z Novim mestom in začel po dolgem prenehljaju zahajati v krčme in v vsele družbe novomeških fantov.

Ker je Ančka črtila vsako fantovsko družčino, se Hribarjevim še sanjalo ni, da ima kako ljubezen. Djak je sicer nekaj slišal, da se meni neki čevljar pri njej ženiti. Ali ker ni prišel noben snubač, so imeli to govorjenje za navadno mestno čenčo.

Nepotrebne dolge vrste

Večina ljudi prihaja osebno v mestni urad, čeprav bi lahko marsikaj brez geneče opravili doma

Kdor vidi zadnje čase na odseku za promet v novi stavbi občinske skupščine dolge vrste čakajočih, še ne hote vpraša, ali ni možno poslovanja organizirati tako, da ljudje ne bi izgubljali časa. Kot je povedal Adolf Zupan, sekretar sekretariata za notranje zadeve, čakajo ljudje povsem po nepotrebnem.

„Čeravno smo z istim številom zaposlenih organizirali delo s strankami na 11 krajevnih uradih v občini in na odseku za promet, se doma vsi zatekajo na občinski urad, medtem ko na krajevnih uradnih skoraj ni strank. Seveda pa se vrstam ni mogoče izogniti, če hočejo prav vsi na enem mestu uveljaviti svoje pravice.“

— Kaj vse lahko občani opravijo na krajevnih uradih in zaradi česa nastajajo vrste pred okenci prometnega urada v mestu?

„Na sedežih krajevnih uradov občani lahko dobe vozniško dovoljenje za traktor, bencinske bone in lahko zamenjajo osebno izkaznico. Zadnje čase je veliko dela z izdajo voznških dovoljenj za traktor osebam, ki že imajo vozniško dovoljenje B, C in D kategorije. Že več kot 2000 takih vlog smo dobili, do konca aprila pa je še možno uveljaviti to pravico. Razen tega bodo po zadnjih informacijah bencinski boni v veljavi še za drugo trimesečje. Ob zadnji izdaji bonov so občani spet navajali v mestni urad, niso pa izkoristili možnosti doma.

Tema dvema nalogama naših delavcev se pridružuje še zamenjava osebnih izkaznic, izdanih pred 1. julijem 1981, ki morajo biti zamenjane do konca oktobra. Dolej je bila zamenjana ena tretjina osebnih izkaznic, jih je pa več kot 30.000. Kdor bo čakal zadnjega trenutka, se gneči ne bo mogel ogniti.“

— Ali mora vsak osebno priti po vozniško dovoljenje za traktor, po bencinske bone in novo osebno izkaznico?

„Samo vlogo za novo osebno izkaznico mora vsako sam vložiti, medtem pa z ustreznimi dokumenti lahko za imetnika pravice kdorkoli pride po bencinske bone in po vozniško dovoljenje za traktor.“

— Je morda že znano, kdaj in kje bodo bencinski boni za drugo trimesečje na razpolago?

„O tem bodo občani pravočasno obveščeni, na vsak način pa bo obveljala stara praksa. Bone za bencin bomo izdajali spet na vseh 11 krajevnih uradih v določenem roku, potem teden dni na prometnem odseku v mestu in nato za zamudnike samo ob sredah popoldne v prometnem odseku. Pozivamo občane, naj se glede navedenih stvari obračajo čimveč na krajevne urade in naj ne sili vsak osebno k okencu prometnega odseka v mestu, kjer nastajajo včasih dolge vrste povsem po nepotrebnem.“

R. B.

PROSTOVOLJNO ZA NOVI DOM V STOPIČAH — Kaj velja sloga in moč, vedo povedati krajanji v krajevni skupnosti Stopiče, ki so sklenili, da svoj novi dom gasilcev z večnamensko uporabo spravijo pod streho do krajevnega praznika 25. maja. Vsako soboto in nedeljo bo na gradbišču tako, kot je bilo zadnje nedeljo, ko se je zbralo več kot 50 krajanov, ki so ob dobrem vodenju zidali in betonirali hkrati. Novi dom, ki nastaja sredi krajevnega centra, bo velik 19 x 16 m, v njem pa bodo poleg prostora za gasilce še poštni in krajevni urad, prostori krajevne skupnosti in DPO Stopiče ter dvorana s 110 sedeži. (Foto: J. Pavlin)

Za vse ne bo lahko najti dela

Čeprav letošnji načrti zaposlovanja delovnih organizacij v novomeški občini presegajo resolucijsko stopnjo, bo nezaposlenost (predvsem med mladimi kadri) narasla

Načrt zaposlovanja, o katerem bo beseda tekla na jutrišnji skupščini novomeške skupnosti za zaposlovanje, predstavlja spremljajoči dokument občinske resolucije o družbenoekonomskem razvoju v letošnjem letu. Številčno opredeljuje usmeritve sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja in je tako dejanska letošnja kadrovska bilanca novomeške občine.

Načrt zaposlovanja pa ni usklajen z resolucijsko predvideno stopnjo rasti zaposlovanja, čeprav so bile prvotne napovedi delovnih organizacij dokaj blizu realnim. Delovne organizacije opravičujejo tako visoko rast zaposlovanja z načrtovano razmeroma visoko realno rastjo dohodka na delavca.

Tako letošnja kadrovska bilanca predvideva glede na resolucijsko stopnjo zaposlovanja zaposlitev 940 delavcev, od tega 450 na izpraznjena delovna mesta, 490 pa novih zaposlitev. Kadrovska struktura teh potreb je naslednja: 310 delavcev ozkega profila, 285 delavcev s poklicno, 190 delavcev s srednjo in 155 delavcev z višjo ali visoko izobrazbo. Skupne kadrovske potrebe v občini pa po načrtih delovnih organizacij letos znašajo 1.374 zaposlitev, pri čemer je 71 potreb za določen čas ter 249 predvidenih zaposlitev pripravnikov, ki jih nameravajo delovne organizacije kar 41 odstotkov prav tako zaposliti le za določen čas.

Načrtovana 2,7-odstotna rast zaposlovanja, ki je skoraj odstotek nad resolucijsko, bi pomenila povečanje števila zaposlenih v novomeški občini za 666 delavcev. Višjo stopnjo rasti zaposlovanja predvidevajo negospodarske delovne organizacije (zdravstvo, vrte in šole usmerjenega

izobraževanja), med gospodarskimi delovnimi organizacijami pa samo IMV in tovarna zdravil „Krka“ nameravata povečati število zaposlenih za 384, kar je dobra polovica vseh načrtovanih novih zaposlitev v novomeški občini.

Ze sedaj je jasno, da se bodo zaradi poklicne neusklajenosti in slabe prilagodljivosti kadrov primanjkljaji ali presežki pri posameznih stopnjah izobrazbe in poklicih le še povečali. Ljudje s poklici, ki jih je že sedaj več kot potreba (npr. prodajalci, medicinske sestre itd.), ne bo možno zaposliti niti na sorodnih delih, zato se bo verjetno povečala brezposelnost, čeprav bo hkrati manjkalo nekaterih poklicev (predvsem za proizvodnjo). Ker bodo problemi z zaposlitvijo zlasti pri mladih strokovnih kadrih, bo skupnost za zaposlovanje temeljito spremljala izvajanje znanih usmeritev o omejevanju nadurnega in pogodbenege dela ter o zaposlovanju pripravnikov, iskalce, če prejemo denarno nadomestilo ali pomoč, pa usmerjala tudi na manj zahtevna dela.

Z. L.—D.

SMUČARSKI DVOBOJ

Pred dnevi je ŠSD Polet iz OS v Šentjerneju povabilo ob svoji 20-letnici na dvoboj v veleslalomu vrstnike iz OS Bratov Ribar iz Brežic. Tekma je bila na Javorovici, v ekipni konkurenci pa so zmagali gostitelji. Pri pionirskih je bila najboljša Selakova, pri starejših pionirskih Kuhljeva in Turkova (vse Šentjernej), pri mlajših pionirskih Škaler D. in pri starejših F. Škaler (oba iz Brežic).

J. KUHELJ

OKROGLA MIZA O KULTURI V NOVEM MESTU

Občinska konferenca ZSMS Novo mesto in uredništvo Valja pripravljata v soboto, 26. marca, ob 9. uri v Domu JLA okroglo mizo o kulturni problematiki v Novem mestu (od programov, do denarja in kadrov). Organizatorji upajo, da se je bo udeležilo čimveč tistih, ki jih moti novomeško kulturno mrtvilo, ki delujejo na katerem od kulturnih področij, in tistih, ki bi s svojimi predlogi in idejami želeli sooblikovati program aktivnosti in kulturnih prireditev v prenovljenem Domu Kulture v Novem mestu.

Že manj gradenj kot lokacij

Čeprav pripravo in komunalno opremo stavbnih zemljišč v novomeški občini spremlja vrsta težav, bo do konca leta 1985 očitno precej več lokacij kot interesentov za gradnjo

Po sprejetem programu naj bi novomeška stavbno zemljiška skupnost v letu 1982 izvedla priprave na gradnjo 259 družbenih stanovanj, 75 zasebnih stanovanjskih hiš in dveh hiš z obrtnima delavnicama v organizirani gradnji. Večina teh priprav na gradnjo naj bi bila seveda osredotočena na Novo mesto, nekaj pa tudi na Stražo, Šentjernej in Mirno peč. V programu je bilo še nadaljevanje priprav za gradnjo družbenih stanovanj in zasebnih hiš na Otočcu in v Stopičah, soseske v Žabji vasi, industrijske cone na Cikavi ter novega novomeškega pokopališča.

Zaradi spremenjenih pogojev gospodarstva je bil finančni načrt skupnosti med letom spremenjen in dopolnjen, skupaj v lanskem letu zbrana sredstva nekaj manj kot 117 milijonov dinarjev pa 4 odstotke pod planom. Tudi sam program ni bil v celoti uresničen, čeprav priprava in komunalno opremljanje za pozidavo predvidenih zemljišč v novomeški občini vendarle teče razmeroma zelo dobro kljub številnim spremljajočim težavam. Tako je bilo

v prvih dveh letih sedanjega srednjeročnega obdobja uresničena 39 odstotka začrtanega fizičnega obsega srednjeročnega plana ali že kar 59 odstotkov kasneje skrebnega plana. Poleg tega vse kaže, da bo uspešno skupnosti (predvsem zaradi temeljito okleščanih planov stanovanjske skupnosti) pripraviti tako za družbeno kot zasebno organizirano gradnjo do konca leta 1985 toliko zemljišč, da jih bo precej ostalo na voljo za gradnjo še za naslednja leta, kar se doslej ni dogajalo.

Kot najvažnejše razloge za težave pri delu in uresničevanju programa stavbno zemljiške skupnosti gre omeniti predvsem prepočasno izdelovanje urbanistične dokumentacije in sprejem zazidalnih načrtov. Tako so bili nekateri sprejeti tik pred koncem lanskega leta ali še vedno niso, kar pomeni tudi kasnitev priprave stavbnih zemljišč za najmanj

leto dni. Prav tako zelo počasi tečejo upravni postopki za odvzem zemljišč in posesti zasebnim lastnikom ter odškodninski postopki za stanovanjske hiše, ki jih je treba porušiti za bodočo večjo organizirano pozidavo.

V lanskem letu je skupnost oddala zemljišča za gradnjo 256 stanovanj v blokih in sicer na Mestnih njivah ter v soseski Irča vas—Brod ter 54 komunalno opremljenih stavbnih zemljišč za individualno gradnjo. To je kar 38 odstotkov manj lokacij za gradnjo zasebnih hiš kot leto poprej, pri čemer se že poznajo visoke cene gradbenega materiala in storitev, padanje življenjskega standarda, manj bančnih posojil itd. Vse to bo vzrok verjetno letos še precej manjšemu številu oddanih lokacij in zasebnih gradenj, ki jih bo še dodatno zavrl tudi novi zakon o varstvu kmetijskih zemljišč.

Z. L.—D.

Sporazum ni le papirnat

Analiza izvajanja sporazuma o uresničevanju pravic iz zdravstvenega varstva v novomeški občini

Da bi dobili sliko, kako v novomeški občini uresničujejo v začetku leta 1981 sprejeti samoupravni sporazum o postopku in načinu uresničevanja pravic do zdravstvenega varstva, je strokovna služba interesnih skupnosti družbenih dejavnosti po programu novomeške zdravstvene skupnosti in njenega odbora za varstvo pravic uporabnikov pripravila vprašalnik za uporabnike (večje delovne organizacije) in izvajalce ter na osnovi odgovorov opravila tudi že analizo.

Na vprašanje, kako je uresničena pravica do svobodne izbire zdravnika, so nekateri uporabniki odgovorili, da se ta uresničuje v celoti, nekaj pa jih ni tega mnenja, češ da že sestre v ambulanti ne spoštujejo želje bolnikov. Koliko pa je uporabniku dana možnost, da sam odloči, h kateremu specialistu ga bo napolil splošni zdravnik? Tudi na to vprašanje so bili odgovori uporabnikov različni. Poleg tega se večina

pritožuje nad dolgo čakalno dobo in težko odločitvijo zdravnika, da sploh izda napotnico za specialistični pregled. Iz odgovorov je prav tako razvidno, da ne izvajajo določbe sporazuma, da se za specialistični pregled ali zdravljenje uporabnika v bolnišnični dogovori tista zdravstvena organizacija, ki je izdala napotnico. To se dogaja le v najhujih primerih, sicer pa mora uporabnik za to poskrbeti sam.

Denarna nadomestila in povračila prejema uporabniki — sodeč po odgovorih — v rokih, določenih po sporazumu. Le redko se dogaja, da izplačila nadomestil zamujajo. Uporabniki dalje sodijo, da je splošni zdravnik, ki napoti uporabnika na zdravljenje k specialistu ali v bolnišnico, seznanjen s podatki o zdravljenju, pa bi bila zelena še boljše povezava med zdravnikom osnovne ter specialistične in bolnišnične dejavnosti.

Vse dražja nezaposlenost

Število nezaposlenih, ki so upravičeni do denarnega nadomestila, se povečuje

Ljudje, ki so ostali brez dela, pa za to niso sami krivi, imajo po veljavni zakonodaji med brezposelnostjo pravico do denarnega nadomestila ali denarne pomoči, ki ne sme biti nižja od najnižjih življenjskih stroškov oz. zajamčenega osebnega dohodka.

Pri novomeški občinski skupnosti za zaposlovanje, ki ima na skrbi socialno varnost brezposelnih, trenutno prejema denarno nadomestilo ali pomoč 19 nezaposlenih s stalnim bivališčem v novomeški občini in 10 nezaposlenih s stalnim bivališčem v drugih republikah, ki so bili nazadnje zaposleni v novomeški občini. Gre večinoma za žene vojaških uslužbencev, ki so jih premetili v druge kraje, kjer je nezaposlenost še veliko večja kot pri nas, čakalna doba na delo pa tri leta in celo več.

Sedanji upravičenci prejema nadomestilo in pomoč različno dolgo, večinoma od lanskega leta, nekateri pa tudi po več let.

Zaposlovanje prejemnikov denarnih nadomestil in pomoči poteka različno hitro, čeprav imajo in bodo morali imeti tudi v bodoče prednost, seveda ob izpolnjevanju razpisnih pogojev za posamezno delo. Ako ne bo tako, nas bo njihova socialna varnost stala vse več, še posebno, ker se njihovo število povečuje, e, letos pa se bo zaradi zaposlovanja pripravnikov za določen čas povečalo kot že dolgo ne.

KRKIN KLUB ZAŽIVEL

Odločitev, da Krkin klub odpre vrata za vse mlade Novega mesta, očitno ni bila napačna. Na otvoritvi kluba v petek, 18. marca, na kateri je Zvone Šeruga pripovedoval o svojih doživljajih s poti po svetu, se je kar trlo mladih obiskovalcev. Bo tako tudi v prihodnje?

Z. L.—D.

Angelca je ugnala vse

Angelca Milavić iz Novega mesta ima najboljši cviček ožjega vinogradniškega okoliša Novo mesto

Pridelovanje vin na Dolenjskem že dolgo ni le „moška stvar“ saj diplome za najboljši cviček dobivajo tudi ženske. Med tistimi, ki so jih letos prejeli, je bila tudi Novomeščanka Angelca Milavić, ki se je mnogi bolj spominjajo kot „Angelce iz Ribje“, saj je tam stregla gostom okrog trideset let. Za svoj cviček iz Trške gore je na ocenjevanju na ožjem vinogradniškem okolišu Novo mesto prejela najvišje število točk in dala v koš vse konkurente moškega spola. Njen cviček pa je imel tudi med vsemi vzorci iz Dolenjske najvišjo stopnjo alkohola (10,6 odstotka).

Angelca je vinogradnica že 17 let. Takrat sta z možem kupila zapuščen vinograd na Trški gori in ga obnovila ter zasadila v žametovko, frankinjo in kraljevino. Med vzorne pridelovalce je stopila pred tremi leti, ko je šla v pokoj. Takrat so jo kot dolgoletno izkušeno točajko vzeli

v prireditveni odbor Tedna dolenjskega cvička. Ona je tista, ki zadnja leta ponuja ocenjevalcem vzorce najboljših, letos pa jih je štiri dni po decilitrnih točilih tudi v predverju športne dvorane tistim redkim, ki so tja prišli res samo na pokušnjo.

Mnogi, ki Angelco poznajo, pravijo, da tako natančne ženske še niso videli. Sod pomiva tudi ves popoldan, saj je kletarjenje zanjo velikega pomena. „Letos sem trgala zadnja v gori. Res, da so mi zadnje dni pomagali tudi ptiči, kar pa je bilo potrganega, je bilo kvalitetno,“ je povedala o skrivnosti lanske dobre letine Angelca in seveda tudi priznala, da brez sladkorja ni šlo,“ samo pravi čas ga je treba dodati.“

Čeprav ima Angelca posebno veselje za vinogradom, saj je v Trški gori prav vsak sončni dan, sta ji pri delu v veliko pomoč tudi zeta, posebno tisti iz Ljubljane, ki je inženir kemije.

J. P.

ANGELCA MILAVIĆ: „Najbolj sem zadovoljna, ko delam v Trški gori...“

Spet naval na višje cene

Občinska skupnost za cene je lani ugodila 108 zahtevkom za podražitve, letos pa že 97 novih vlog

Občinska interesna skupnost za cene v Novem mestu, ki ima v pristojnosti sicer le 1 odst. odobravanja vseli cen – za ostale sta pristojni republika in zveza – je po drugem letu obstoja že dobila vrsto izkušenj. Kakšne in nekaj podatkov iz dela te skupnosti, je predstavila diplomirana ekonomistka Vida Zgajnar-Dugar, ki opravlja strokovno službo za to skupnost.

„V letu 1982 je svet občinske skupnosti za cene obravnaval 223 zahtevkov za podražitve, od katerih je 108 potrjen, 111 primerov pa napotil na usklajevalni potopek. Smatrali so, da so bili zahtevki po podražitvah previsoki, in so zahtevali, naj jih predla-

„Od lanskega januarja do septembra so se v novomeški občini podražile storitve za poprečno 15,3 odst., obrtne storitve za 16,2 odst. in komunalne storitve za 15,5 odst. Cene s področja kulturnih dejavnosti so šle za 11,7 odst. navzgor, promet in ptl storitve pa so se podražili za poprečno 17,1 odst. Vse te podražitve so bile uskladene z občinskimi programi in družbeno dogovorjenimi merili.“

– Navedli ste odstotek podražitvev po panogah iz vaše pristojnosti, koliko pa so šle navzgor cene v posameznih dejavnostih?

„Če omenim le nekatere, za občane najbolj zanimive storitve, so bile lanske podražitve naslednje: v frizerskih dejavnostih za 17 do 20 odst., vodarina 14 odst., stanarine 15 odst., avtomobilne usluge 16 odst., ter gostinske v družbenem sektorju za poprečno 10 in v zasebnem sektorju za okrog 15 odst.“

– Kakšne so poglavitne težave, s katerimi se srečujete pri delu?

„Ne moremo pomagati tistim, ki nam dokazujejo, da so upravičeni do višjih cen izdelkov ali storitev (primer: obrtniki plastične stroke in frizerji), če pa se cene surovin za njihovo delo oblikujejo na zvezni ravni. Imamo tudi težave pri določanju cen v zasebnem sektorju, če zasebni obrtniki niso člani sekcije. Kjer sekcije obstajajo, se poprej dogovorijo za enoten predlog povišanja cen in je postopek lažji in hitrejši.“

– Kako kaže s podražitvami letos? Koliko je interesentov za povišanje cen po ukinitvi zamrznjenih cen?

„Obravnavali smo že 97 vlog za podražitve, med katerimi je bilo 60 zasebnih in 11 družbenih gostincev, in jih potrdili. Nekaj podražitvev je bilo letos odobrenih tudi v storitveni obrti, v fotografski in žagarski dejavnosti. Zavrnjene pa so bile vloge Novomontaže, Elektra in Iskre – tovarne Upori, kjer je šlo za hude podražitve rezijskih ur. V kratkem lahko pričakujemo še podražitve komunalnih storitev in stanarin, prevoza potnikov v mestnem prometu in taksi prevozov, medtem ko še ni možno povečati cen obrtniških izdelkom.“

R. BAČER

Vida Zgajnar-Dugar: „Nekaj zahtevkov za podražitve je bilo že lani in letos povsem zavrnjenih, ker jih smatramo za neutemeljene.“

gatelji spravijo v okvir družbenih meril. Samo 4 zahtevke po višjih cenah je svet povsem zavrnil. Da je šlo v teh primerih za neupravičene poizkuse podražitve dokazuje že to, da se nihče predlagatelj ni pritožil in mirno poslušajo po starih cenah. Med 111 vlogami za višje cene, ki so jih morali predlagatelji znižati, pa je bilo največ zasebnih obrtnikov in gostincev.“

– Znano je, da so v letu 1982 cene lahko rasle le do septembra, potem je z zveznim odlokom veljala šestmesečna zamrznitev. Koliko so se cene v občinski pristojnosti povečale v času, ki je podražitve sploh omogočal?

Razprava o IMV je preložena

Delegati treh zborov spet največ razpravljali o prevozi, razprava pa je bila tudi problematika nizkih osebnih dohodkov prosvetnih delavcev na osnovnih šolah

16. marca so delegati treh občin zborov novomeške občinske skupščine na bržčas najkrajšem delovnem zasedanju doslej razpravljali več o drugem kot o točkah dnevnega reda. Spet o prevozih pa o nizkih osebnih dohodkih prosvetnih delavcev na novomeških osnovnih šolah.

Predvideno je bilo, da bo tokrat osrednja in najzanimivejša točka zasedanja sanacijski program IMV, vendar so razpravo o tem preložili na 13. april, da bi bilo tudi zaradi kasne dostave gradiva več časa za temeljite razprave po delegacijah. Delegati so brez pripomb potrdili lanskega letnega računa proračuna občine in sprejeli odlok o proračunu za leto 1983, prav tako program dela zborov občinske skupščine, ki je bil dlje časa v javni razpravi.

Po skupnem zasedanju sta tudi na izredno kratki seji zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sprejela še novi odlok o davkih

PIONIR ŽELI VRNITEV VLOŽENIH SREDSTEV

V nameravano urejanje novomeškega Novega trga, kjer naj bi zgradili blagovnico Emona, stanovanjsko-poslovni objekt in pa pošto stavbo, je bilo doslej vloženo že 35 milijonov dinarjev, kot je znano, pa je celotna investicija za nedolgočasno preložena. Ker je tudi gradbeno podjetje Pionir že vložilo 11 milijonov dinarjev v pripravljala dela, nič pa ne kaže, da bo ta nalozba za kolektiv, ki tudi ni v rožnatem položaju, kmalu obrestovana, je delegacija Pionirja na zadnjem zasedanju občinskih zborov zahtevala vrnitev vloženi sredstev.

LETNA PROGRAMSKA KONFERENCA

Za ponedeljek, 28. marca, je v Novem mestu sklicana letna programska konferenca občinske organizacije ZK v Novem mestu. Dnevni red predvideva sprejem statutarnega sklepa, obravnavo poročil o delu občinske organizacije ZK in njenih organov ter nadomestne volitve. Obravnavali bodo tudi lanskega letnega finančno poslovanje in finančni načrt občinskega komiteja za leto 1983.

PRIZNANJA OB KRAJEVNEM PRAZNIKU – Po proslavi, ki so jo skupaj pripravili micnapeška mladina in šolarji, je predsednica sveta krajevne skupnosti Tončka Hočevar podelila štiri priznanja Osvobodilne fronte, ki so jih letos prejeli Rudi Sitar (na sliki) in Rudi Zupan za dolgoletno delo v gasilskem društvu, Franc Bartelj za uspešno kooperantsko delo ter mladinec Marjan Šmalc za delo v kino sekciji. (Foto: J. Pavlin)

Krka: letos še več v izvoz

Vsi tozdi novomeške tovarne Krka so lani donosno poslovali, izvozili pa so za 52,2 milijona dolarjev blaga – Poudarjena varčevalna akcija v kolektivu je dala sadove

Lanskoletni zaključni račun so v novomeški tovarni Krka potrdili na dobro organiziranih razpravah po tozdih, kjer so ob poslovnih poročilih in knjigovodskih podatkih obravnavali še problematiko poslovanja. Sindikat je ocenil, da so bile informacije za zaposlene dobre in razumljive.

Celotni prihodek tovarne Krka je v letu 1982 znašal 8,2 milijarde dinarjev, bil je za dobrih 24 odst. večji kot leto poprej in tudi 6,5 odst. nad letnim planom. Kljub temu da so lani razne obveznosti zelo narasle, je dohodek znašal 2,3 milijarde dinarjev in je izkazal 29-odstoten porast, medtem ko je poprečni zaslužek zaposlenega znašal 15.400 dinarjev, kar je v mejah resolucije in dogovora. Eden med poglavitnimi kazalci uspešnosti poslovanja je dohodek na delavca, ta pa je za Krko dokaj ugoden, saj se je v primerjavi z letom 1981 povečal za četrtino.

Vsi tozdi v okviru delovne organizacije so navzlic mnogoterim težavam donosno poslovali, slabši rezultati od pričakovanih pa so bili predvsem v zdraviliško-gostinski dejavnosti zaradi znanih in splošnih razmer.

Očitno je v zdraviliških mnogo manj gostov na družbene stroške. Bistveno povečanje obsega proizvodnje je dosegel tozdi Biokemija, kjer so samo v fermentaciji naredili dvakrat več kot prej. Pozna se, da je v letu 1981 zaključena investicija začela dajati sadove.

Glede na težavo z uvozom reprodromateriala in omejitve pri izvoznih dovoljenjih je tovarna tudi v izvozu dosegla zadovoljiv uspeh, čeprav plan ni bil povsem dosežen. Vsega skupaj so na tujem trgu iztržili 52.253 milijona dolarjev, od tega na konvertibilnem področju 26 milijonov dolarjev. Prav na tržišča razvitih držav se je lani izvoz povečal za 11 odst., medtem ko je prodaja na klirinški trg ostala na enaki ravni.

Investicije so v letu 1982 znašale v tem kolektivu 966 milijonov dinarjev, namenjene pa so bile dokon-

čanju tovarne steklene izolacijske volne in hotela Smarješke Toplice. Obe naložbi bosta že v letošnjem letu dajali prve poslovne rezultate. Da so stroški poslovanja posebej nezadržno rasli, ni potrebno posebej poudarjati, omembe vredno pa je dejstvo, da so izdatki za reklame, reprezentanco, potne stroške po obsegu celo nižji, kot so bili v letu 1981.

Vse leto so v Krki (kot že tudi prej) mesečno spremljali uresničitev letnega plana in hitro ukrepali, kjer je bilo potrebno. Plan za leto 1983 še ni sprejet, ker je razpolaganje z devizami še vedno osnovna neznanaka, vendar računajo, da bodo izvoz na konvertibilno tržišče povečali za nadaljnjih 10 odst.

R. B.

V enem zamahu se ne da

Vseh 11 mestnih krajevnih skupnosti bo iz združenih sredstev namenilo letos 2,7 milijona dinarjev za Dom kulture

15. marca sklicana skupščina Skupnosti krajevnih skupnosti v Novem mestu je znova postavila v ospredje zahtevo po merilih, ki bi določala prednost komunalnih gradenj, financiranih iz združenih sredstev polodstotnega prispevka tozdiv.

Tovrstnih združenih sredstev bo letos predvidoma na voljo 6,6 milijona dinarjev, potreba pa je ne za malo, marveč za veliko morje. Ker poteka letos tretje leto uresničevanja srednjeročnega programa, po katerem so nekatere krajevne skupnosti v mestu že dobile dogovorjeni večji del skupno združenih sredstev za urejanje najpotrebnejših komunalnih zadev, nekatere pa na večji delež še čakajo, je bilo v razpravi nekajkrat poudarjeno, da bi sprejembe sredi srednjeročnih načrtov nekatere prizadele. Kljub vsemu je obveljala zahteva po oblikovanju meril, kaj je v mestu šteti kot prednostno gradnjo: vodo, kanalizacijo, cesto? Opremljenost s komunalnimi napravami pa je zelo različna, slaba pa v vseh primernih krajevnih skupnostih.

Uspela je akcija za združevanje sredstev vseh krajevnih skupnosti za obnovu Doma kulture, namenjenega vsem. Skupščina je obravnavala še uresničevanje referendumskega pro-

grama izgradnje primarne kanalizacije in program te gradnje za letošnje leto. Prav tako so potrdili lanskega letnega zaključni račun skupnosti krajevnih skupnosti in obravnavali delovno poročilo. Naj omenimo le, da so 4 zaposleni v delovni skupnosti lani opravili precej dela. Obravnavali so 310 raznih vlog, precej dela je bilo z volitvami delegacij v zbor občinske skupščine in samoupravne interesne skupnosti pa s področja SLO in družbene samozasčite. Med drugim so za poravnalne svete krajevnih skupnosti organizirali in vodili 15 sej, na katerih so obravnavali 25 spornih zadev, od katerih je bilo 9 rešenih s poravnavo. Razen tega je skupna služba nudila krajevnim skupnostim administrativno pomoč.

R. B.

Mirnopečani praznovali

Krajevni praznik – priloženost za pregled dela in načrte

19. marca so počastili svoj krajevni praznik Mirnopečani v spomin na 16. marec 1942, ko je s tega območja odšla v partizane večja skupina domačinov. Slovesnosti v kulturnem domu, ki so jo skupaj pripravili pionirji in mladinci ter družbenopolitične organizacije, so se udeležili tudi nekdanji borci Maruša Kreše, Jože Saje-Iztok, Adi Osterc, Jože Kos ter predstavniki občine Novo mesto.

Pomembne dogodke iz NOV v teh krajih je precej natančno orisal slavnostni govornik Jože Saje-Iztok. Povedal je mnogo zanimivega in do sedaj neznanega o delu partizanov in aktivistov na tem območju, o formiranju prve novomeške čete in o povojnem razvoju nekdanje občine in današnje krajevnih skupnosti. Poudaril je, da je mnogo nalog iz srednjeročnega plana že realiziranih. Tako so v lanskem letu asfaltirali cesto Malenska vas – Mirna peč, nadaljevali gradnjo vodovoda skozi Rogovilo, postavili zobozdravstveno postajo, izdelali zazidalni načrt za novo naselje pod Vihrami, rekonstruirano je bilo električno omrežje na Malem vrhu in Jablanu, dobro pa je bilo ob svoji 80-letnici na novo opremljeno tudi domače gasilsko društvo. Letos si v krajevni skupnosti najbolj prizadevajo uspešno izpeljati referendum za krajevni samoprispevek, ki ga bodo uporabili za: gradnjo vodovoda na postaji, asfaltiranje ceste na Vel. Kal, čiščenje potoka Temenice in izboljšavo travnatih površin ob Temenici ter obnovu električnega omrežja.

J. P.

DOMAČE TRNJE

– Nekaterim bi se morala delovna doba vpisovati – v zdravstveno izkaznico.

– V vinu je resnica, a mnogi jo spoznajo šele takrat – ko se srečajo s sodnikom za prekrške.

– Paragrafi in stabilizacijski ukrepi so podobni pajkovi mreži; veliki se izmuznejo, majhni pa se ujamejo.

– Če hočeš oceniti kulturo sodobnega človeka, ni treba imeti posebjega znanja – samo malo se ozreš na tla javnih lokalov.

– Nekaj ukrepov je predvideno za datum 1. aprila – samo da ne bo kateri od njih izpadel kot najboljša prvoaprilska šal.

– Roka roko umije – a samo pod pogojem, če sta obe roki birokratski.

MARJAN BRADAC

Novomeška kronika

NIČ SE NE VIDI! – Prehod za pešce ob križišču Ceste herojev s Koštialovo ulico je že sicer eden najbolj nevarnih v mestu, ker pa so bele črte na prehodu povsem izbrisane, je nevarnost toliko večja. Bomo čakali še kakšno nesrečo?

POMANJKANJE NOGAVIC – Huda nevedčnost za ženske vseh starosti se je zlasti ob otopljitvi vremena pokazala v tem, ker v mestu ni dobili običajnih hlačnih nogavic. Občasno je dobili le manjše številke nogavic ali pa samo rdeče in črne, največkrat pa nobenih. Kdor misli, da je to malenkost, ki po nepotrebnem vzburja duhove, se hudo moti.

ZELENICE OČIŠČENE, TODA... Vrtnarji so zadnje tedne pridno čistili mestne zelenice in obrezovali grmičje, toda ponekod so jim lastniki avtomobilov sproti uničevali trud. Zaman so pritožbe čez okolje, če ne bo pri občanih sodelovanja.

SAMO TRI DEKLICE – Pretekli teden so v novomeški porodnišnici s področja mesta rodile tri mamice, in sicer tri deklice. Rodile so: Majda Banjac iz Ulice Marijana Kozine 27

– Ano; Olga Mešinovič iz Kettejevega drevoreda 51 – Sanjo in Alojzija Peterca iz Levstikove 7 – Darijo.

SE PO STARI CENI! – Takole na tržnici vabijo k stojnicam nekatere obrtniki pletenarji. Kajpak mnogi nasedejo in brž kupijo, česar morda ne bi. Sicer pa je bil prehrabni del tržnice kar dobro založen.

Ena gospa je rekla, da delavci v novomeški tovarni prikolic med šihom ne vidijo dnevene svetlobe, četudi imajo okna. Ker jih več let niso očistili, so šipe take, kot bi bile zanalšč premazane s črnim...

SPET AKCIJA „PAPIR“ – V ponedeljek zjutraj so šolarji iz osnovne šole Katja Rupena zbirali odpadni papir za redno zbiralno akcijo. Učenci 4. razreda so v Jerebovi ulici že v zgodnjem jutru napolnili več skatel in jih nosili v šolo. Vsi bi bili radi med najboljšimi zbiralci... (Foto: R. Bačer)

Največji se je prilagodil večini

O delovnem času so razpravljali delegati občinske skupščine

O družbenem dogovoru o urejanju delovnega in obratovalnega časa je bilo moč pričakovati najzivejšo razpravo v zboru združenega dela krške občinske skupščine. Ker so se kot običajno 15. marca zbori sestali na ločenih sejalih, bi težko primerjali, gotovo pa je, da so pri urejanju tako pomembnega vprašanja vsi vendarle veliko preveč računali na delegate zbora združenega dela.

S konference delegacij tovarne Djuro Salaj so sicer prišle nekatere pobude v nasprotju s stališči, ki so jih delegati dobili na mizo tik pred sejo, zato je bil nujen postopek usklajevanja stališč med zbori. Sporno je bilo stališče, naj delavci v proizvodnih dejavnostih določijo v svojih splošnih samoupravnih aktih začetek delovnega časa praviloma ob 7. uri zjutraj za vse leto in ustrezno temu tudi večzmenensko delo, v drugih dejavnostih pa v skladu z naravo in pomenom njihovega dela, glede na potrebe večine zaposlenih.

V Celulozi so o delovnem času sklepali na zborih delavcev, od tam pa so tudi pobude, da bi se izmene pozimi spet pričele ob 6., 14. in 22. uri, za komercialno, skupne službe pa je možen drseči oziroma

stopničasti delovni čas. Celulozini delegati so po usklajevanju glasovali za predložena stališča, v poletnem času, od 27. marca do 25. septembra, pa bo dovolj časa za dokočno odločitev.

Do 15. maja bodo določili pričetek delovnega časa čim bliže 8. uri zjutraj delavci v družbenih in upravnih dejavnostih. Za upravne organe bo sprejel odredbo o delovnem času izvršni svet. Do 15. maja bodo skladno z izsledki narejenih analiz „osvežili“ odlok o urejanju obratovalnega časa posameznih obratovalnic, od trgovin do servisov in pod. Delegat Preskrbe Vili Manček je poudaril, da trgovcev ne sili v prilaganje delovnega časa občanom že omenjeni dogovor, marveč težnja po čim boljšem gospodarjenju. Za poslovalnice, ki delajo nepretrgano, bo premik za eno uro kasneje. Vprašanje pa je, kakšen bo delovni čas številnih manjših poslovalnic različnih odzov izven občine. Tudi te bi se morale prilagoditi novim razmeram.

KALANOVA RAZREŠENA

Sekretar občinskega sekretariata za notranje zadeve Anton Podgoršek bo poleg te funkcije v naslednjih šestih mesecih opravljal še funkcijo sekretarja občinskega sekretariata za občno upravo in upravno pravne zadeve. To delo je doslej opravljal Pavla Kalan, ki pa je zaradi slabega zdravja zaprosila za razrešeno. Večkratni razpisi, da bi pridobili diplomirane pravne za druga nezasedena dela in naloge v okviru sekretariata, niso obrodili sadov. Upajo, da bodo v pol leta vsaj za funkcionarja dobili primerne človeka.

Lanski posavski izgubarji

Seznam podružnice Službe družbenega knjigovodstva

Odsek za informativno-analitična opravila pri podružnici Službe družbenega knjigovodstva v Krškem je pripravil seznam organizacij združenega dela s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti Posavja, ki so v zaključnih računih za leto 1982 ugotovile izgubo.

V brežiški občini je bilo v gospodarstvu za 57.249.586 dinarjev izgube, in sicer v dveh kolektivih s skupaj 304 zaposlenimi. Še vedno je na prvem mestu tozdr IMV Tovarna avtomobilskih prikolice z 38.103.367 dinarjev izgube; od tega

Delegatka upravnih organov je opozorila, da morajo stranke ob sedanjem delovnem času sodišča dolgo čakati, saj pridejo že ob 7. uri. Težnja strank pa je tudi, da bi

TUDI RDEČI KRIZ IMA KORENINE – Na celodnevni osnovni šoli Milke Kerinove v Leskovcu so razpredene številne interesne dejavnosti, zlasti dobro pa je čuti delo Rdečega križa. Zato ne preseneča, da je šola dobila najvišje priznanje Rdečega križa Slovenije – zlati znak kar iz rok predsednice ZKS Ivce Znidaršič. Na sliki: ravnatelj šole Ciril Plut med podelitvijo zlatega znaka šoli. Prav tako priznanje je dobila tudi Rezi Pirc. (Foto: P. P.)

končali opravke ob 15. ure, ker hočejo ujeti še vlak ali avtobus. Sicer pa statistika kaže, da je največ strank ob sredah od 7. do 9. ure, veliko manj pa med 15. in 17. uro, zato se zavzemajo, da bi bil celoletni delovni čas sodišča od 7. do 15. ure po sončni uri. Podobne ugotovitve veljajo za občinsko upravo.

P. PERC

POČASTITEV OB STOLETNICI SMRTI – Udeleženci posveta o marksizmu v vzgoji in izobraževanju v Brežicah so tik pred začetkom prisluhnili besedam sekretarke MS ZKS Posavje Božene Ostrovršnikove o življenju in delu Karla Marxa. (Foto: Jožica Teppey)

Eden po soncu, drugi po uri?

Različne želje po uravnavanju novega delovnega časa – Tudi po premiku v polotni časa čaka delavce še veliko usklajevanja in gospodarnega ravnanja

Mnenja občanov o novem delovnem in obratovalnem času se ostreje krešjejo šele zadnje tedne, čeprav je družbeni dogovor že od februarja v javni razpravi. Stališča so se medtem menjala in to jih je ponekod zmedlo, pa so raje počakali, da so se pogledi na novi začetek delovnega dne vsaj nekoliko zbitrili.

Tik pred premikom kazalec a poletni srednjeevropski čas so oživele tudi razprave o delavniku po novem, vendar ljudje večkrat ne ločijo, da je poletna ura eno, sprememba delovnega časa pa drugo. Občinska konferenca SZDL v Brežicah je minuli teden sklicala sekcijško razpravo o novem delovnem času z namenom, da bi prišli do besede vsi občani iz KS in DO ter še pred sejo občinske skupščine in njenega izvršnega sveta opozorili, kaj vse bi v zvezi s spremembami delavnikom morali urediti in racionalizirati.

Premik delovnega časa upravnih organov po novem letu je vzbudil precej nejevolje med zaposlenimi in med strankami; pri delavcih predvsem zaradi neurejenega oz. dražjega otroškega varstva in težav s prevozi, pri ljudeh, ki so prišli v mesto po uradnih opravkih, pa zaradi tega, ker so se pripeljali z avtobusi že več kot uro prej, preden so se odprla pisarniška vrata.

Po 27. marcu bo večina zaposlenih v Posavju začela delati ob 7. uri, čemur bodo prilagodili tudi avtobusne prevoze, otroško varstvo, storitvene dejavnosti, zdravstvo in trgovino. Pereača je zlasti preskrba, saj se še vedno dogaja, da v popoldanskem času zmanjka najnujnejših

živil. Predstavniki trgovine je opozorili, da njihovi delavci želijo več stikov s sveti potrošniki, da bi skupaj z njimi reševali težave.

Osnovne šole bodo začele pouk ob devetih, s predurami izjemoma ob osmih, le v šolskem centru se dijaki in učitelji nagibajo k začetku ob sedmih. To je na sekcijški razpravi izzvalo polemiko, češ da bi morali potem vozači veliko prezgodaj vstajati, nekateri celo ob štirih po starem času.

Precej zaskrbljenosti je bilo opaziti zaradi prevozov z vlaki. Nanje so vezani pretežno delavci, ki se vozijo v Zagreb, in delavci, ki prihajajo v občino s Hrvaškega. Iz brežiške občine vsak dan potuje z avtobusi in vlaki 1180 zaposlenih v sosednje občine, od tam pa se jih vozi 467.

Razpravljalci so podprli zamisel o uvedbi enotnih vozovnic za prevoze različnih prevoznikov na istih relacijah. To pomeni, da bi veljala na primer ena vozovnica od Sromelj do Dobove.

Predstavnica otroškega vrtca je pozvala k poenotenju delovnega časa, češ da preveč različnih začetkov podre ustaljeni

ritem v ustanovi in povečuje stroške.

Slišati je bilo tudi zagovornike vstajanja po soncu, ne po urnih kazalcih, na primer iz Jutranjke, kjer bi delavke poleti najraje začele delovni dan ob šestih namesto ob sedmih, da bi se izognile popoldanski vročini. Toda kaj naj bi potem ukrenila naslednja izmena? Drugi so spet menili, da je to kratenje počitka in da prezgodnje vstajanje ni koristno ne za delavce ne za šolarje.

Glede delovnih sobot so bili vsi enakega mnenja. Brebusu bi zagotovo prihranili precej stroškov, če bi delali v vseh kolektivih ob istih sobotah in v istih izmenah. Upoštevati velja tudi pripombo, da je bil rok za razpravo o tako pomembni odločitvi, kot je sprememba delovnega časa, prekratka.

JOŽICA TEPPEY

Učenci za mizo s predavatelji

Zanimanje za pouk samoupravljanja se povečuje

Za okroglo mizo o marksizmu v vzgoji in izobraževanju ter idejnopoličnem usposabljanju v Zvezi komunistov je posavsko medobčinsko študijsko središče CK ZKS povabilo predavatelje samoupravljanja s temelji marksizma v šolah, predstavnike šolskih centrov v Krškem in v Brežicah, dijake in družbenopolitične delavce.

Samoupravljanje je bilo nekaj časa predmet, ki so ga poučevali učitelji s premalo urami iz svoje stroke, zato ni nič čudnega, če se mladina zanj ni ogrela. Več uspeha imajo za to šolani predavatelji, vendar le, če so za svoje delo motivirani in če se jim učenci odzivajo. Interes za samoupravljanje najlaže vzbudijo tam, kjer se učenci v vsakdanjem življenju vključujejo vanj. Če je ta možnost samo formalna, to začetitjo in izgubijo interes. Razpravljalci, med njimi tudi mladi, so bili kritični do predmeta in svojega položaja v praksi, predvsem pa do učbenikov, zlasti do učbenika za osnovne šole, ki ne koristi ne učencem in ne učiteljem.

Beseda je tekla še o idejnosti pouka, s katero se navadno na šolah hitro zadovoljijo in v poročilih navadno napišejo, da je vse lepo in prav. V resnici pa marksizem nima zadostnega vpliva na pouk. Razpravljalci so ob tem opozorili na nujnost po zavzetem oblikovanju kritičnega mišljenja med mladino in teženj po spreminjanju stvari, ki niso dobre. Svoja opažanja so strnili v ugotovitve, da šole še vedno dajejo prednost izobraževanju, vzgojo pa zapostavljajo.

J. T.

Za krmilom turizma in čebelarstva

V. Punčuh predsednik kostanjeviškega Turističnega društva – Čijav bo Zlati tulipan?

Vili Punčuh je že deset let za krmilom kostanjeviškega Turističnega društva, ki si prizadeva, da bi dolenski „Benetke“ imele čim lepšo podobo.

„Kulturno smo zelo bogati, marsikaj pa bi morali v kraju še postoriti, da bi bil za številne obiskovalce in turiste še bolj privlačen. Ulice še nimajo robnikov, zato so tudi nove fasade hiš kmalu podobne starim. Krajevna skupnost naj bi poskrbela tudi za pločnike,“ razmišlja Punčuh in pri tem samokritično pove, da je vendarle sam tudi podpredsednik skupščine kostanjeviške krajevne skupnosti. Zaenkrat bo verjetno že precejšen uspeh, če bo krajevni skupnosti uspelo želje krajanov vključiti v letošnji delovni program. Uresničitev sama pa se bo zavoljo pomanjkanja denarja verjetno malce zavlekla.

Vili Punčuh

„Tudi kopališče na otoku, pravzaprav na polotoku na ustju Studene in Krke, naj bi kmalu dobilo novo, zidano stavbo namesto stare lesene barake. V njej bo prostor za slačilnice, kuhinja in manjše skladišče za pijačo ob veseliceh in drugih prireditvah, ploščad za plesišče pa je tako že dlje časa nared.“

Punčuh, ki je sicer vodja montaže v kostanjeviški Iskri, skromno pove, da mu je v veliko pomoč pri delu turističnega društva Iztok Bizjak. Le s tako „desno roko“ in drugimi marljivimi sodelavci je lahko sredi marca letos prvič steklo ocenjevanje najlepših urejenih vrtov, balkonov za zlati, srebrni in bronasti tulipan. Kristalne vaze in druge praktične nagrade naj bi k ocenjevanju, ki bo končano 21. oktobra, pritegnilo več krajanov kot prejšnja leta, ko ni bilo podobnih spodbud.

„Najrajši bi govoril o čebelarstvu. Pišem kroniko našega čebelarstva društva, ki ga vodi Jože Premru. Letos imamo prvič tudi podmladek, mentor krožka na šoli pa je Jože Špiler,“ pravi Punčuh.

P. P.

SPOSOJENO TRNJE

– Tisti, ki gredo na boben, se slišijo najdlje.

(Iz Ježa)

– Živeti v obilju in brez pretresov je grda navada, ki se je počasi otresamo.

(Iz Ježa)

– Človek je lahko hvaležen naravi, da mu je darovala – komolce.

(Iz Novega tednika)

KRŠKE NOVICE

ODPOVEDANA KONFERENCA – Prejšnji petek naj bi se novinarji, ki so jih povabili na konferenco v Celulozo, iz prve roke seznanili s težavami tega kolektiva, neposredno po izredni seji delavskega sveta delovne organizacije. Ker pa je bila izredna seja v zadnjem trenutku prestavljena, je svedca odpadla tudi novinarska konferenca, hkrati pa se je vsaj za teden dni podaljšala „papirnata vojna“ s časopisnozaložniškimi hišami, zlasti Vjesnikom, kjer zatrjujejo, da „so morali zmanjšati obseg izdaj zavoljo enostranske odločitve tovarne Djuro Salaj v Krškem“... Casopisi so prepolovljeni zaradi manjših dobav papirja in prav bi bilo, da bi si v Celulozi le vzeli čas za novinarje.

HIŠNI SVETI IN ZAKLONIŠČA – Samoupravna stanovajska skupnost je ugotovila pri zadnjem pregledu

du zaklonišče, da tako pomembne naprave, kot so zračniki in filtri sploh ne delajo. So člani hišnih svetov, ki so dolžni vzdrževati zaklonišča, tako zelo prepričani, da jih ne bodo nikoli potrebovali, ali pa morda menijo, da so njihova pljuča nekaj posebnega?

OD KOD POOBLASTILA? – Na zadnjih sejalih smo že večkrat slišali vprašanje, kako je pravzaprav kar preko noči prišlo do povečanja prispevkov na čiste osebne dohodek, kar v sedanjih razmerah ponekod močno najeda družinske proračune. Morda bo pismeni odgovor, ki so ga objubil na zadnji seji občinskega zbora združenega dela delegatu Celuloze, vsaj malo razjasnil obzora. Delegat je namreč vprašal, s katerimi pooblastili so delegati glasovali v republiški skupščini o povzemanju prispevka...

P. P.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Predsednik občinskega komiteja Janez Valant sklicuje za v soboto ob 8. uri v sevniškem gasilskem domu programsko-sejo občinske konferen- ce ZK. Predsednik bo na tej seji ocenil družbenopolitične, samo- upravne in družbenoekonomske raz- mere v občini. Na zadnji seji komi- teja so ugodno ocenili skupno sejo predsedstva te organizacije s komu- nisti v Mercatorju - Kmetijskem kombinatu.

TRETIJČ PRVI - Na Žigarskem vrhu so bili tudi na nedeljskem, sicer žal neuspešnem referendumu, o katerem več poročamo na 1. strani, prvi. Ob pol osmih jutraj so namreč imeli zbrane že vse možne glasove. Mali dese-letni Joško Radej je po očetovih stopinjah to jutro odbrzel na pony ekspresu, da bi opomnil na državljansko dolžnost nekatere „zamučnike“. Preden so gradivo odnesti občinski volilni komisiji, ga je veljalo ob kavici še enkrat pregledati. (Foto: A. Železnik)

Iz žepa za hrano, ki še raste

Podvojili prispevek za kmetijsko pospeševalno skupnost - Razumevanje delavcev

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine v Sevnici so se minuli četrtek spoprijeli z zahtevnim dnevnim redom. Najprej so bila na vrsti ločena zasedanja, zatem pa je bilo na vrsti še skupno zasedanje. Delegati družbenopolitičnega zbora so se v minulem tednu tudi že predhodno ločeno sestali.

Ne zato, ker bi podcenjevali druga vprašanja, temveč ker za to preprosto ni prostora, vzemi- mo iz vseh teh gradiv sprejeti odlok za intervencije pri proiz- vodnji hrane. Pravzaprav je bila to le sprememba odloka, ker so podvojili prispevno stopnjo. Po- sebej lahko pospeševalna skup- nost za kmetijstvo sevniške ob- čine dobiva namesto 0,3 odst.

posebnega občinskega davka iz osebnega dohodka 0,6. Zanimi- vo je bilo, da o tem ni bilo nikakršnega cincanja, čeprav gre ta denar iz žepa slehernega delavca. Prevladalo je torej hva-

● Omenjenih 540 telet obeta čez čas 150 ton govedine, kar pomeni zagotavljanje porabe mesa v občini na lanski ravni.

● Nadalje bomo vzpodbujali tudi pridelovalce pšenice, kjer bodo tudi to leto pridelki zava- rovani.

● Premije za mleko bodo izplačevali tudi letos: 50 par po litru v nižini in 1,30 dinarja v hribih, ves ta denar prihaja iz republiškega sklada.

levredno razumevanje za težave kmetijstva, ki je pred nelahko nalogo pripraviti več hrane.

Zadeva je povezana tudi z republiški denarici, saj republi- ka prispeva v enakem soraz- merju. Skupaj v občini računa- jo, da bodo lahko dali za inter- vencije pridelovalcem 7,7 mili- jona dinarjev. Največ, 2,5 mili- jona dinarjev, nameravajo na- meniti za spodbudo rejcem pri privozovanju telet. Načrt imajo kar za 540 telet, za vsak rep naj bi dobil kmet 4.500 dinarjev premije. Ker smo pred spomla- dansko setvijo, je vredno omeni- ti regresiranje nabave semen- ske koruze. Kilogram semena velja 100 dinarjev, kmetijski kombinat je je naročil deset ton, pridelovalcem bodo prizna-

li pri kilogramu 60 dinarjev. Nadalje bodo pomagali veteri- narjem (170 dinarjev pri oseme- njevanju krav in ukrepih proti mastitisi). Sevniška občina tudi solidarnostno združuje denar v republiški sklad.

Kmetijci so malce razburjeno pričakovali razplet glasovanja o tem odloku. V zboru krajevnih skupnosti se je glasovanja vzdrljal le edn delegat, v zboru združenega dela pa štiri. Sedaj je na kmetijcih, da pričakovanja izpolnijo.

A. ŽELEZNIK

Nesprejemljivo!

Zdravstvo: ena rizična skupnost v republiki?

Malokateri papir je bil v sevniški občini deležen toli- ko pozornosti kot gradivo o spremembah v zdravstvenem varstvu. O nestrinjanju z njim smo pred časom že poročali s sestanka ustreznih svetov pri SZDL in sindika- tov te občine.

Posebne pozornosti je bilo to gradivo ponovno de- ležno na skupni seji vseh treh zborov občinske skup- ščine. Delegacija iz Krojilni- ce sevniške Lisce je nanj kratkoma podala protest!

Številni so pomisleki. Bi- stveni je ta, da s prenaša- njem obveznosti na tozde razbijamo načelo solidarnosti v zdravstvu „na atome“, kot je bilo rečeno na tej obravnavi. V sevniški občini tudi ne morejo pristajati na večje obveznosti, ko nihče ne more izračunati, koliko bi to sploh stalo. V Celju so menda celo izračunali, da bi izpeljava po črki tega dogo- vora pomenila namesto seda- nje ene fakture po novem nad sto - za isto stvar! V sevniskem gospodarstvu so še tembolj previdni pri mo- rebitnih večjih obveznostih za zdravstvo svojih delavcev, saj kot pravijo, lahko že manjša epidemija vrže vse skupaj ob tla.

Pri vsem skupaj bodo iz sevniške občine verjetno naj- težje prodrli s staro zahtevo po enotni rizični skupnosti za zdravstvo v republiki. Pri- pomb tudi drugod ne manj- ka. Zato je primeren predlog sindikatov sevniške občine, da se uveljavitev dogovora prenese z neresnega bližnje- ga 1. aprila vsaj na 1. januar 1984.

A. Ž.

Temeljito o zaključnih računih

Delavci v trebanjski občini razpravljajo tudi o proizvodnih in izvoznih načrtih

Vsa poročila o obravnavi zaključnih računov še niso zbrana, toda v vodstvu trebanjske občinske sindikalne organizacije že sedaj ugotavljajo, da je bila letošnja akcija veliko bolj uspešna kot lanska. Le malo je še bilo delovnih kolektivov, kjer bi to opravili mimogrede na letnem članskem sestanku osnovne organizacije sindikata, poročila poslovnih organov so bila boljša in vsebinsko bogatejša. In kar je najbolj pomembno, delavci niso razpravljali samo o osebnih dohodkih in skladu skupne porabe, marveč so govorili tudi o letošnjih proizvodnih in izvoznih načrtih, oskrbi z materialom in drugih pomembnih vprašanjih.

Uspeh akcije je seveda plod dobrih priprav nanjo. Že konec preteklega leta so v občinskem sindikalnem svetu razdelili nalo- ge, razposlali opozorila o pom- enu te naloge, sklicanih je bilo več sestankov s predsedniki

osnovnih organizacij, razposlali so navodila, na voljo pa je bila tudi vsa potrebna literatura.

Vendar tudi to pot ni šlo brez kritičnih pripomb. Po mnenju občinskega sindikalne- ga sveta so se v obravnavo proizvodnih in poslovnih rezul- tatov še premalo vključevale druge družbenopolitične orga- nizacije, izvršni svet in tudi medobčinska gospodarska zbor- nica, ki ni pripravila primerjalne analize za delovne organizacije iste branže.

V akciji „zaključni račun“ so stale ob strani tudi samouprav- ne delavske kontrole. Da bi bilo njihovo večje vključevanje v obravnavo rezultatov še kako potrebno, kaže primer Trima, kjer je bilo s te strani slišati vrsto pripomb. Odbor samo- upravne delavske kontrole v Trimu je namreč ugotovil, da so v tej delovni organizaciji še ved- no slabo urejeni dohodkovni

odnosi med delovno skupnostjo skupnih služb in tozdi, da in- venture niso bile pripravljene pravočasno, ravnanje z mate- rialom pa še vedno ni deležno ostreje kontrole. Tudi vloga razvojne službe ni natančno do- ločena, sploh pa še ni natančno določeno, kako je z osebno odgovornostjo. Informiranje, ki naj bi imelo v zaostrenih pogo- jih gospodarjenja še pomemb- nejšo vlogo kot sicer, pa še ni ustrezno organizirano.

V vseh okoljih so bile razpra- ve usmerjene predvsem v uresni- čevanje nalog iz programa stabi- lizacije, uresničevanja letnih načrtov, kar je bilo opaziti v večjih delovnih organizacijah. Delavci so dobili primerne odgovore na svoja vprašanja, žal pa se to pot niso odrezali samo- upravni organi, ki so se ukvarja- li le s poslovnimi rezultati, le malo pa so obravnavali odgo- vornost vodilnih za izvajanja nalog. Med drugim v trebanjski občini ugotavljajo, da je pri poslovnih organih opaziti ve- liko prizadevnost, žal pa je tega veliko manj v strokovnih služ- bah. Tudi samoupravne delavske kontrole, ki so obravnavale ta poročila, so samo ugotovljale stanje, ne da bi dajale tudi predloge, kako preseči slabosti.

J. SIMČIČ

V TREBANJSKI OBČINI DVE PROSTOVOLJKI

Koordinacijski odbor za splošni ljudski odpor in družbeno samo- zaščito pri občinski konferenci SZDL Trebnje se je uspešno lotil zbiranja prijav za prostovoljno uspo- sabljanje žensk v J.L.A. Do zdaj sta se prijavi dve kandidatk, toda v tre- banjski občini pričakujejo, da se bo na spisku prostovoljk pojavilo še več imen. Rok za prijave je namreč do konca tega meseca.

Zaupaj v krajanje

V krajevni skupnosti Knežja vas bodo letos asfaltirali vaške ceste, potem pa bodo poskusili napeljati telefon

„Telefonov ni, vodovod na Krušni vrh bi moral biti že zdavnaj končan, v vseh ni javne razsvetljave, tu ni nobene trgovi- ne, za nameček pa imamo še slabe avtobusne zveze. Vse to so vprašanja, s katerimi se ubadamo v naši krajevni skupnosti,“ pravi Jože Štremfel, tajnik sveta kra- jevne skupnosti Knežja vas.

Cepprav gre odpravljanje teh problemov počasi, je vendarle res, da se je v zadnjih letih v tej krajevni skupnosti marsikaj pre- maknilo. Če drugam ne, so pred tremi leti izglasovali krajevni samoprispevek, tudi nova asfal- tna cesta proti Dobriču pomeni precejšnjo pridobitev. Toda z ljudmi je že tako, da se ne zadovoljijo tako kmalu z doseže- nim. Zato v tej krajevni skupno- sti snujejo, kako bodo še letos asfaltirali kilometer ceste proti Selcam, do konca leta 1985 pa bodo poskušali modernizirati še vse ostale vaške ceste in poti. Šele kasneje, ko bodo že uredili ceste, naj bi vsaj v vsako vas napeljali po en telefon.

„Naši načerti so skromni, saj tudi denarja nimamo kaj več. Medtem ko smo pretekla leta dobivali tudi po 80 tisoč dinar-jev iz občinskega proračuna, jih

Jože Štremfel

zdaj dobimo le okoli 40 tisoč. Seveda je to zelo malo, še pose- bej ob tej druginji. Toda ljudje so pripravljeni prispevati marsi- kateri dodaten dinar, zato se ne bojim, da naših skromnih nač- rtov ne bi mogli uresničiti.“

In Štremfelovi izjavi gre kar verjeti. Cepprav se je v Knežjo vas preselil šele leta 1974, se je takoj vživel v vaško življenje. Tudi zaradi tega so ga vaščani takoj vpregli v delo, tako da je zdaj že osmo leto tajnik sveta krajevne skupnosti. Bržkone je izvolitev tudi posledica njegovega zavze- manja za reševanje problemov v krajevni skupnosti, ki v trebanjski občini ni samo ena izmed najmanjših, ampak tudi ena iz- med najmanj razvitih. In v ta- kem okolju je vsak človek, ki je pripravljen delati, še kako dobrodošel.

J. S.

V Obrenovac po sadje

Združeno delo iz trebanjske občine bo sodelovalo s pobratimi iz Obrenovca - Tam bodo nabavljali sadje, koruzo in poliuretano - V načrtu tudi skupno nastopanje na tujih trgih

Trebanjska občina je sklenila pobratinstvo z nekaj občinami v Jugoslaviji in eno italijansko, toda sodelovanje z njimi je bilo doslej le manifestativnega zna- čaja. Vendar so potrebe po večji menjavi in sodelovanju na gospodarskem področju vse bolj očitne. Pomen večjega so- delovanja se veča zlasti v zad- njem času, ko moramo veliko bolj kot doslej izkoristiti lastne možnosti in še neizkoriščene rezerve.

Nedavni obisk delegacije iz pobra- tene občine Obrenovac v trebanjski občini je zato minil v znamenju iskanja možnosti za večje sodelova- nje med delovnimi organizacijami v eni in drugi občini. Tu gre za nabavo materialov, za sodelovanje pri razvoju in skupnem nastopanju na zunanjih trgih.

Lahko rečemo, da v trebanjski občini skoraj ni pomembnejše de- lovne organizacije, ki ne bi bila tako ali drugače zainteresirana za to sodelovanje. Mirenska Dana namerava pri Poljoprivrednem kombinatu Beograd - delovni enoti iz Obrenov- ca nabavljati sladkor, alkohol, sadje in njegove destilate. Agrokombinat Dragan Marković je pripravljen za potrebe Dane posaditi večje količi-

ne sladkorne pese, dobavljal bi indu- strijska jabolka, organiziral pa bi tudi večje nasade višenj. Kmetijska zadruga Trebnje pa bi v Obrenovcu nabavljala večje količine koruze, pesnih rezancev in oljnih tropin. Tamkajšnja kmetijska delovna orga- nizacija se zanima za nabavo semen- skega krompirja. Trimo, ki sicer sodeluje z Emono pri gradnji objek- tov za živinske farme, pa bo Obre- novčanom ponudil kompletno teh- nologijo za njih gradnjo.

Trimo bo sodeloval tudi na dru- gih področjih: Že sedaj sodeluje z oazdom Bora Kečič, sodelovanje pa namerava še razširiti. Tudi Prva Iskra Barič in Trimo bosta poiskala mož- nosti za skupno proučevanje zuna- njega trga, za prodajo tehnologije. Prva Iskra Barič pa bo Trimu dobav- ljala poliuretano za izdelavo sendvič plošč.

Tudi Tesnila iz Velike Loke bodo dobavljala teflon za obrate, ki imajo proizvodne programe, kjer uporab- ljajo tesnila in tesnilne materiale. V Obrenovcu pa se zanimajo tudi za tehnologijo izdelave tesnil, za prede- lavo plute in koristno izrabo odpad- kov.

Zdaj gospodarstveniki še prouču- jejo možnosti za sodelovanje, po treh mesecih pa se bodo sestali in se dogovorili za konkretne programe.

J. S.

IZ KRAJA V KRAJ

ZANIMANJE PA TAKŠNO! - V trebanjski občini ta čas poteka silo- vitna akcija razlaganja samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela. Kako veliko je zanimanje za ta samoupravni sporazum, so pokazali tudi delavci mirenskega tozd IMV. Ko jim je začela ta sporazum razla- gati sodelavka trebanjskih SIS (ti bodo v tej kroniki nastopili še en- krat), so začeli množično odhajati iz dvorane. Direktor je zaradi tega ves besen zapovedal vratarju, da ne sme nihče zapustiti prostorov tovar- ne. In tako so se na eni strani ograje znašli delavci z razlagalko spo- razuma vred, na drugi strani pa so bili možje, ki so čakali na svoje življenjske sopotnice, da bi jih od- peljali domov. Direktorjevo nepopu- stljivost so grajali z glasnim hupa- njem. Ni kaj reči, na Mirni je živah- no.

SISI ZAHTAVAJO RED - Tre- banjski sisi so se kar dolgo držali republiške uredbe, po kateri začno družbene dejavnosti in državna

uprava delati ob 8. uri zjutraj. Zdaj pa jim je prekipelo. Devet delavcev se na delo vozi, zaradi neusklenih spoznih redov pa so vsak dan zamudili po dvajset minut. Seveda ob obilici dela ni bilo pričakovati, da bodo dolgo trpeli zamujanje. Zao so se odločili, da bodo začeli zdaj spet delati ob 7. uri. Vendar to še ne pomeni, da bodo imeli ves čas tak začetek dela, kasneje se nameravajo prilagoditi združenemu delu, seveda če se bodo prilagodili tudi prevozniki, trgovine, zdravstvo in vsi drugi. Ni kaj, odločno stališče, ki ga velja upoštevati, pa čeprav prihaja od sisov!

RIBNIKU SE ODPOVEDUJEJO O PRAVEM CASU - Leta in leta so trebanjski ribiči sanjarili o izgradnji ribnika pri Sentlovcu. Na zad- njem letnem članskem sestanku pa so ugotovili, da ribnika zaradi za- ostrenih gospodarskih razmer ne morejo zgraditi. Lahko rečemo, da so se ribam odpovedali ravno v pravem času, ko veliko govorimo o večjem pridelovanju hrane.

KAMERA ODKRIVA - Tako neslavno, nekaj za otroško igro ali drugače razneseni, končuje- jo plastični čepi za telefonsko napeljavo v Boštanju. Krajan jih je nekaj časa hranil v svoji hiši. Ko opozorila, naj jih vendarle odpeljejo tja, kjer jih utegnejo še rabiti, niso zalegli, končujejo tam za plotom. Kakšen odbor bi tod lahko kupil tudi kaj izredno iskanega telefonskega kabla. (Foto: A. Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

VINOGRADNIKI O ZAŠČITI - Društvo vinogradnikov (oži) okoliš Dolenjske Sevnice - Boštanj se kljub uspehu nekaterih svojih čla- nov na novomeški cvičkarji ni uspa- val. V nedeljo ob 8. uri bo v sindikalni dvorani v Sevnici predava- nje inž. Mamiloviča o zaščiti vinske trte. Tovarši Mamilovič je kot za- stopnik te industrije vsekakor oseba, ki lahko tehtno spregovori o tej temi.

PRILOŽNOST ZA SMEH - Sevn- ški Zavod za kulturo in Kulturno- umetniško društvo Anton Umek - Okiški iz Boštanja pričujata v nedel- jo gostovanje pobratenege društva iz Ribnega pri Bledu. Člani tamkajš- njega DPD Svoboda Rudija Jedretiča bodo skušali razvedriti gledalce z Aleševčevu Podlaga zakonske srče in veseloigrs s petjem Antona Med- veda Rendez-vous. V Boštanju, v TVD Partizan, bodo nastopili v ne- deljo ob 16. uri, isti dan ob 19. uri pa še v sevniskem gasilskem domu.

SEVNIŠKI VESTNIK

ŠTEVILNI IN DELAVNI – V petek so se v Črnomlju sestali na redni volilni konferenci delegati avto-moto krožkov, združenih v AMD Bela krajina, ki šteje danes 1296 članov, kar je za 8 odst. več kot so načrtovali. To pomeni, da je včlanjenih 24 odst. avtomobilistov obeh belokranjskih občin. Kot je poudaril predsednik AMZ Slovenije Franci Kostrevec, lahko le društvo s tako številnim in delavnim članstvom, kot je belokranjsko, doseže toliko vidnih uspehov in sodeluje v številnih akcijah. (Foto: M. Bezek)

Bo pomlad odtajala gradnjo?

Težave glede gradnje kotlovnice na trda goriva na Čardaku se nadaljujejo – Zgrajena do zime? – Ker ni ogrevanja, neseljena dva stanovanjska bloka

V Črnomlju so predvidevali, da bodo do leta 1985 z zgraditvijo kotlovnice na trda goriva in prenovo obstoječih ogrevalnih naprav v stanovanjski soseski Čardak za vselej izločili za ogrevanje družbenih stanovanj tekoča goriva. Vendar pa do začetka tega meseca ni podpisalo samoupravnega sporazuma o združevanju in uporabi sredstev za prenovo ogrevanja in izgradnjo skupne kotlovnice 10 od 41 podpisnikov. To je tem bolj zaskrbljujoče, ker je narava sporazuma takšna, da ga morajo podpisati vsi udeleženci, saj ni mogoče posameznega stanovanja izločiti iz sistema centralnega ogrevanja.

Zato so, kot so povedali v samoupravni stanovanjski skupnosti, začeli akcijo, s katero bi do konca marca pritegnili k podpisu sporazuma tudi ostale podpisnike, da bo lahko omogočena nadaljnja gradnja kotlovnice.

Težave z gradnjo tega objekta se vlečejo že nekaj let, točneje vse od takrat, ko je bil po dolgih razpravah v organih stanovanjske skupnosti in DPS sprejet sklep o izdelavi študije, po kateri bi poleg stanovanjske oeske Čardak kotlovnica ogrevala še Belt, Gorenje, zdravstve-

ni dom in otroški vrtec na Čardaku. Toda v Beltu so se skoraj dveh letih oklevanja odločili, da ne bodo financirali izdelave omenjene študije. Zato so sklenili, da bo iz enotne kotlovnice ogrevana le stanovanjska soseska s 300 stanovanji, ki so že zgrajena, in 400 stanovanji, ki se bodo tam še gradila.

Vse to je zakasnilo začetek gradnje, ki se je začela šele jeseni lani, torej v času, ko bi se morali v nova stanovanjska bloka, ki sta vezana prav na to ogrevanje, že vseliti stanovalci. Ko so izvajalci spoznali, da ogrevanja minulo zimo še ne bo, je zakasnila tudi zunanja ureditev novih blokov in obrtniška dela, v enem od blokov prav zaradi tega, ker ni ogrevanja, še ni položen parket.

Kljub vsem težavam pa so na stanovanjski skupnosti optimisti. Po programu bi investicija v kotlovnico v letošnjem letu znašala 20 milijonov dinarjev, ker pa težijo, da bi čimprej izločili za ogrevanje družbenih stanovanj tekoča goriva, predvidevajo, da bi v tem letu realizirali gradnjo v višini okrog 35 milijonov dinarjev. Če bo banka odobrila premostitveni kredit 15 milijonov, bo lahko že v letošnjem letu ogrevanih 10 blokov z 246 stanovanji. V nasprotnem primeru bodo prihodnjo zimo ogrevana le stanovanja

MANJ KANDIDATOV

Avto sola iz Črnomlja, ki deluje v okviru Avto-moto društva Bela krajina, je preteklo leto zaključila z manjšo izgubo, ki je bila posledica višje cene goriv in dražjega vzdrževanja vozil pri enaki ceni učne ure. V primerjavi z letom 1981 se je kar za polovico zmanjšalo tudi število kandidatov za voznike motornih vozil, prav tako pa za 36 odst. tudi število učnih ur. Ob vsem tem je razveseljivo le podatek, da je bila poraba goriva v eni učni uri zelo majhna, in sicer komaj 1,59 litra.

O NOVEM DELOVNEM ČASU

Izvršni svet je pretekli teden pripravil z direktorji posvet o novem, poletnem delovnem času. Podprli so enoten pristop k začetku delovnega časa, ki naj bi se v izmehskem delu začel ob 7. uri; v upravnih organih, skupnih službah, na sodiščih ipd. bi obveljal drsni čas od 7. do 8. ure, s tem da bi lahko nudili občanom storitve že ob 7. uri. Temu delovnemu času bi se prilagodile vse ostale spremljajoče dejavnosti, kot so šole, vrtni, trgovine, promet, pošte, banke ipd.

v zadnjih dveh zgrajenih blokih, katerih ključe bodo stanovalci dobili 1. maja.

M. BEZEK

Na starost pridejo na vrsto spomini

Ivan Žunič iz Kanižarice piše spomine na vojna leta

Ivana Žuniča dobro pozna vsak v njegovi okolici, saj je, odkar živi v Kanižarici, to pa je že 35 let, vodil mladolane vse akcije v krajevni skupnosti Dobličje – Kanižarica. Njegovo delo v družbenopolitičnem življenju pa je bilo čutili zlasti po letu 1960, ko se je kot kvalificirani rudar upokojil. Zadnja štiri leta, ko je bil predsednik skupščine krajevne skupnosti, je veliko prispeval k razvoju romskih naselij

Ivan Žunič

v Kanižarici. Mnogi so ga videli, kako je dvakrat, celo trikrat na dan kolesaril v Črnomelj po opravkih za njihovo krajevno skupnost.

„Dolga leta sem imel kup funkcij, sedaj pa sem končno ostal brez njih,“ pripoveduje Ivan. „Želim si vzeti tudi malo časa zase. Do sedaj to zares ni bilo mogoče. Po eni strani me je obremenjevalo družbenopolitično delo, h krhuha pa sem moral spraviti tudi tri hčere.“ A se poslušalec teh njegovih besed le zdi čudno, kaj bo počel človek s časom, ki si ga bo vzel popolnoma zase, ko je bil vendar vedno navajen le dela z ljudmi. Pa ima Žunič že pripravljen odgovor: na mizo skrbno kot zaklad postavi zvezek, v katerega je začel pisati spomine na leta, ki jih je med vojno preživel v taboriščih v Jesenovcu, Stari Gradski in Lepoglavi. o tem, kako se je kot 17-letni fant sploh odločil za sodelovanje v NOB ter kako je s še 70 taboriščniki ušel iz vlaka, ki jih je peljal v zanesljivo smrt v Jesenovac.

Na ta taborišča Ivana ne vežejo le spomini. Danes je član pododbora za bivše taboriščnike pri republiški ZZZ NOV. Njegova naloga je, da že peto leto išče po Beli krajini ljudi, ki so bili v teh taboriščih. Doslej je odkril le dva. Preživelih je torej malo, a ker ne želi, da bi grozote taboriščnikov potonile v pozabo, je tudi prej, ko mu je bil čas skop odmerjen, pisal pesmi o tamkajšnjem življenju.

B. M.

Z razlastitvijo do novih parcel

Priljubljen je odlok o razlastitvi 10 ha zemljišč na Bregu revolucije – 56 komunalno urejenih parcel bi zadostovalo za zasebno gradnjo v naslednjih petih letih

Ze lep čas v Metliki ni na voljo niti ene same komunalno opremljene parcele za zasebno gradnjo. Pred dvema letoma so delno komunalno uredili okoli deset parcel na Trdinovi poti, že blizu deset let pa je tega, ko je bilo naprodaj okoli 30 parcel na Vinogradniški. Med tem časom pa je bilo tako: če je lastnik zemljo v okviru zazidalnega načrta hotel prodati, so zidali, če ne, ne.

Zanimanje za zasebno gradnjo pa je v Metliki precejšnje, tako med domačimi kot priseljenci in med zdomci, ki se vračajo domov; precej je povpraševanja tudi po tako imenovanih obrtniških parcelah. Kaže pa, da se bo stanje na tem pomembnem področju v Metliki kmalu izboljšalo. Že dalj časa je namreč sprejet zazidalni načrt Breg revolucije II in narejeni so tudi vsi izvedbeni projekti, od načrtov za komunalno opremo, parcelacijskih načrtov do gostote pozidave in tipov hiš. Gre za kompleksno, načrtno pozidavo, zazidalni načrt pa predvideva 56 stanovanjskih hiš, predvidene pa so tudi lokacije za nov metliški hotel, otroški vrtec, igrišče ter rezervne površine za parke in bodočo razširitev pokolišča.

Teh 56 komunalno opremljenih parcel bi zadostovalo potrebam zasebne gradnje v Metliki za naslednjih pet let. Težava pa je, ker je ta zemlja gre za okoli 10 hektarjev v glavnem v zasebni lasti. Zato so za naslednjo sejo zborov občinske skupščine pripravili predlog odloka o prenehanju lastniške pravice in drugih pravic na zemljišču, ki ga zajema zazidalni načrt Breg revolucije II. Po osmih dneh od objave tega odloka bo to zemljišče prešlo v družbeno lastnino v uporabi občine Metlika, prejšnji lastniki pa bodo lahko do izdaje odločbe ta zemljišča uporabljali tako kot doslej.

Za sedaj bi občina odkupila tisti del zemljišča, ki je namenjen za zasebno gradnjo. Še to: gradbene parcele bodo merile 500 do 700 m². V Metliki upajo, da bo, če bo šlo vse po načrtih, komunalna skupnost že letos lahko začela to območje komunalno urediti, tako da bi prihodnje leto že lahko začeli graditi. Breg revolucije je primeren za gradnjo tudi zato, ker so primarne komunalne pravice, se pravi cesta, kanalizacija, voda in elektrika, sorazmerno blizu in bo zato tudi komunalna ureditev cenejša.

V Metliki imajo sicer narejene tudi zazidalne načrte Vejar, Dacarji in ob Sušici, vendar bi bila tam komunalna ureditev zelo draga. Za naprej pa se bodo usmerjali v pozidavo kmetijsko manj vrednih zemljišč pri Bočki in Štrmcu in zato bodo v kratkem sprejeli tudi odlok o prepovedi prometa z zemljišči na tem območju.

A. BARTEJL

METLIŠKE ROKOMETAŠICE NA PRIPRAVAH

Metliške rokometiške se sicer ne ponašajo z uspehi, ki bi jih pripeljali na naslovne strani časopisov, a kljub temu ne obupajo: trenirajo in tekmujejo, verjetno bolj sebi v zabavo kot za športno slavo. Te dni odhajajo na priprave v Seči pri Portorožu. Zavojo tega pa naj nihče ne skače v zrak in se razburja, da je škoda denarja in da se bi dekleta lahko podila za žogo tudi kje bližje doma. V Seči ima Beti svoj počitniški dom, priprave torej ne bodo drage, da bi kdo zaradi tega prišel na kant, še najmanj pa Beti.

DELEGATSKO USPOSABLJANJE – Še do konca meseca bo v metliški občini potekalo izobraževanje delegatov, ki so ga pripravile družbenopolitične organizacije in skupščina občine, skupaj pa se ga bo udeležilo okoli 1.000 delegatov. V krajevnih skupnostih je usposabljanje že končano, sedaj pa poteka v organizacijah združenega dela, vodi pa ga 20 predavateljev. Prejšnjo sredo je bilo to usposabljanje v Kometu, od koder je tudi posnetek.

SPREHOD PO METLIKI

VSTOPNINA ZA KINO PREDSTAVE SE V METLIKI že tako dolgo ni podražila, da tega najstarejši obiskovalci kino predstav ne pomnijo. Da jim možgani ne bi zarjavili, so se v kino podjetju (vodijo ga mladinci) odločili podražiti vstopnino. Kdor bo hotel v kino, bo moral odšteti odsej 35 oziroma 40 dinarjev. To je drobiž v primerjavi s cenami, ki jih imajo zadnje čase v hotelu Bela krajina, ko se vam stemi pred očmi, če naročite rundo za svoje omize. Za ta denar imate v kino dvorani temo najmanj polnih deset ur.

Če si je zamisliti, kaj vse bi naredila ta mladež, če bi pričela nekega lepega sončnega dne vihreti krampe, lopate, motike ali katero drugo pozabljeno orodje. Delam, delam, delam, delam kot zamore...

DRUŠTVO IVAN NAVRATIL (tamburaši in folkloristi) pripravlja za 9. julij velevselico Razkošje v stelji. Peto se bo, pilo, jedlo in plesalo, poleg tega bodo poskrbeli za srečelov in bogat spored. Da bo igral ansambel, je gotovo, povabiti pa nameravajo še humorista in pevca s kitaro. Kdo bosta ta dva moža, se pri Navratilu še pogovarjajo, iščejo po Ljubljani in Zagrebu in najprimernejšega bodo zveleli na spektakel, ki se lahko mirno postavi ob gribeljsko Noč na Kolpi.

NA PUNGARTU, TIK POD STOPNICAMI, ki vodijo do osnovne šole, je luknja. Turistično je nezanimiva, sicer bi postavilo Turistično društvo reklamno tablo. Je pa nevarna, ker hodijo vsak dan mimo nje otroci, in če kateri tebebi vanjo, posledice niso majhne. Luknja, tako je slišati, ne pripada nikomur. Ni v lasti samoupravne telesnokulturne skupnosti, ni zapisana pod osnovno šolo, tudi h krajevni skupnosti ne sodi. Lepo in prav, da nima lastnika, spadajo pa otroci k staršem, tem pa ni vseeno, če se bo njihov otrok vrnil iz šole zdrav ali napol polomljen. Stvar bo treba urediti, sicer zasluži kdo groja.

VINSKA VIGREB BO PRIVABLILA PO PREDVIDEVANJH 22., 23. in 24. aprila v Metliko množico ljudi, ki bodo poskušali belokranjska vina, jedli belokranjske specialitete, plesali ob zvokih ansamblov, se navduševali nad folklornimi skupinami in tako dalje. Društvo belokranjskih vinogradnikov je zastavilo prireditev zelo široko, če bo tako tudi izpeljana, pa je precej odvisno od sredstev, ki jih bo zbral finančni odbor. Ta se je razmahal pred kratkim, in ko bo imel denar na mizi, se bo pokazalo, kdo je segal predaleč. Najbrž bo treba kje kakšno predlagano zamisel opustiti, morda pa tudi ne. Počakajmo, kmalu se bo videlo.

Začetek s skrhano sekuro

Od ostrejših do ladijskega poda in opreme za čebelarstvo

Ker en sam tesar ne more kaj dosti narediti, zlasti pa ne postaviti ostrejših, za tri ali štiri pa skozi celo leto ne bi bilo z ostrejši dovolj dela, se je Oto Nemanič z Lokvice pred štirimi leti, ko je začel na svoje, odločil, da bo ob svoji osnovni dejavnosti delal še ladijski pod. Sedaj pa kaže, da ne bo ostal le pri ostrejših in ladijskem podu.

„Prav sedaj se z Medexom resno pogovarjam, da bi zanj delal panje, okvire za satovje pa tudi čebelnjake, skratka, čebelarško opremo.“ je pripovedoval Oto, ki slikovito pravi, da je obri začel brez vsega, le z eno skrhano sekuro. Letos pa si bo postavil novo, sodobno delavnico in tudi še kakšen stroj namerava kupiti. Nemanič, edini storitveni obrtnik na Lokvici, ima zaposlene še tri ljudi. „Mi štirje ob pomoči drugih ljudi postavimo streho na običajni hiši v dnevni in pol. Vendar je treba vedeti, da se strehe delajo v glavnem jeseni, mi štirje pa moramo imeti delo celo leto. Lani sem prevzel tudi dve večji deli preko Pionirja: postavili smo streho na osnovni šoli pri Karlovcu in na stanovanjskem bloku pri Ozlju. Lani sem polovico dela opravil preko metliške obrtne zadruge.“

Nemanič se ne boji, da bo ostal brez dela. „Res se sedaj malo manj gradi, vendar gradnja gotovo ne bo nikoli povsem zamrla, pa tudi popravilni bo treba hiše. Seveda tudi ladijskega poda ne bom opustil, precej pa si obetam od opreme za čebelarstvo.“

Oto Nemanič: „Precej si obetam od izdelave opreme za čebelarstvo.“

Za ladijski pod se pri Nemanču oglašajo ne samo iz Bele krajine, precej jih pride z one strani Gorjancev pa iz Hrvaške. „Danes je vedno več takih, ki pripeljejo svoj les, meni pa je tako tudi bolj prav. Jaz imam z ladijskim podom več dela morda tudi zato, ker imam sušilnico in les posušim. Sušilnico smo kar sami naredili, kurim pa z oblovinno. Če je les suh in lep, izdelamo tudi po 200 m² ladijskega poda na dan.“

A. B.

KS ADLEŠIČI PRAZNUJE

V spomin na 22. marec 1945, ko je okupator zadnjič vdrl v Belo krajino in na sedanjem območju krajevne skupnosti Adlešiči izropal in požgal 7 vasi, praznujejo Adlešiči letos že trideseti svoj krajevni praznik. Praznovanje so letos prestavili na soboto, 26. marca, ko bo ob 10. uri v prosvetnem domu slavnostna seja skupščine KS in DPO in kulturni program. Ob 11,30 bo slavnostna otvoritev obrata tekstilne tovarne Tonosa iz Ljubljane, nastopila pa bo tudi folklorna skupina s tamburaši. Sledilo bo tovariško srečanje. Med drugimi gosti se bodo praznovanja udeležili tudi predstavniki pobratenih krajevnih skupnosti Priišče – Vukova gorica in Stara Ljubljana.

ČRNOMALJSKI DROBIR

SPREMENBA RITMA – Črnomaljši so potožili, da jim je sobotni vetlobni mrk povsem spremenil ritm življenja, četudi je trajal le 40 minut. Kakšen ritem so pri tem mislili, niso natančno povedali, a so b tem omenjali maturantski ples imnazijev v hotelu Lahinja ter utorije, s katerimi so svetili in tipali zed mizami v hotelu. Torej je šlo otovo bolj za spremembo ritma banja hotelskih gostov, in sicer od lesočega v tipajočega. Tisti, ki so stali doma, niso rekli nič...

na delo vse, od najmlajših, ki so pobirali trine rezine, do starih očancev, ki so delili nasvete.

MORJE POGREŠAJO – Doslej sta se v občini prijavili za vojaško usposabljanje dve dekleti, njuna želja pa je bila, da služita domovini v mornarici. Zelo pohvalno, upati je le, da se bo za njuno potezo odločilo še kakšno črnomaljsko dekle.

SPORNO NASELJE ZAČELI ODSTRANJEVATI – Brigadirsko naselje v Kotu pri Semiču, ki je bilo mnogokrat jabolko spora, nad njim pa so se z vandalskim početjem znesli tudi izredniki, so končno začeli odstranjevati. Eno barako so že odstranili, drugo pa bodo, ko bodo našli dovolj prostora. Kdo bi si mislil, da je svet tako majhen!

POMLAD PRIHAJA – Pretekla zбота je bila v črnomaljski občini aspluh živahna. Tako je bilo glede a to, da po starih ljudskih običajih lada post, kar veliko porok, kakših 6 vaških plesov, najbolj pa so živele vinske gorice, ki so zvalile

Več za obresti kot razširitev

Lani je namenilo kočevsko gospodarstvo nad četrtino več dohodka za obresti za posojila kot za razširitev materialne osnove dela — Celotni prihodek porasel za toliko kot cene

Gospodarstvo občine Kočevje je doseglo lani v primerjavi z letom prej za 30 odst. več celotnega prihodka, za 24 odst. več dohodka, izguba pa je upadla na 41 indeksnih točk, kar pomeni, da je manjša za 59 odst. Vsi podatki so povzeti po informaciji SDK.

Razveseljivo je, da je zguba močno upadla. Tudi med letom je kazalo, da bo izguba še letom je kazalo, da bo izguba še okoli 30 milijonov dinarjev, na koncu leta pa je bilo le 12 milijonov. Tako sta izkazala izgubo le tozdr LIK Tovarna pohištva (dobrih 11.000 din) in tozdr LIK Iveral (dobrih 1.000 din), ki zaposlujeta skupno 290 delavcev. Prvi tozdr navaja med vzroke za izgubo zmanjša-

nje prodaje zaradi omejevanja investicij v negospodarstvu, drugi pa nedoseganje načrtovane proizvodnje zaradi zastarele opreme; oba pa navajata še vzroke, ki so skupni za oba: porast cen surovin in reprovromateriala ter energije ob hkratnem zadrževanju cen njunim proizvodom.

Celotna amortizacija se je povečala za 61 odst., od tega amortizacija po predpisanih stopnjah za 71 odst., amortizacija nad predpisanimi stopnjami pa je dosegla le 21 odst. te amortizacije iz leta 1981. Neplačani prihodi so se povečali za 56 odst. in so znašali že 2,3 odst. vseh obračunanih prihodkov.

Gospodarnost se je lani zmanjšala za 2 odst., donosnost celo za 10 odst., reprodukcijska sposobnost pa je porasla za 1 odst. Povprečni čisti osebni dohodek je znašal 13.645 din in je bil za 23 odst. večji kot leto prej.

Za skupne družbene potrebe je gospodarstvo namenilo lani 19 odst. več, za splošne družbene potrebe (proračun) pa 49 odst. več. Lani so bile veliko breme za vse kočevsko gospodarstvo obresti, ki so porasle za 97 odst., kar znese preko 333 milijonov dinarjev, to je nad četrtino več, kot je gospodarstvo lahko namenilo za razširitev materialne osnove dela. Gospodarstvo je torej vedno bolj zadolženo.

Razporejena sredstva za osebne dohodke so bila lani višja za 23

odst., primerljivi dohodek (tseštevek dohodka in amortizacije po predpisanih stopnjah) pa za 28 odst. Za na tej osnovi bi lahko sredstva za osebne dohodke porasla za 24 odst., ob upoštevanju izvoznih dosežkov pa celo za 33 odst. Seveda je to podatek za povprečne občine.

Nič kaj razveseljiv ni podatek o osnovnih sredstvih. V celoti gledano, jih je odpisanih polovico, medtem ko je pri opremi odpis še večji in znaša že tri četrtine. To pomeni, da mora kočevsko gospodarstvo delati z zastarelimi in iztrošenimi osnovnimi sredstvi.

J. PRIMC

Iz KS Ivan Omerza

USPELI SKOKI — Organizacija smučarskih skokov na 50-metrski skakalnici pri Dolgi vasi je bila odlična. Poživili so jo navijači iz Loškega potoka, ki so ob spremljavi harmonike podbujali svoje prijatelje tekmovalce. Med tekmovalcem sta dežurala domača ekipa prve medicinske pomoči in dr. Bojan Stefančič. Poškodb na srečo ni bilo. Najboljši domači tekmovalci Miro Novak iz Dolge vasi se je uvrstil na peto mesto.

TEČAJI IN TEKMOVANJA — Dokler so bile snežne razmere ugodne, je bilo pri dolgovaški vlečnici zelo živahno. Smučarski klub Kočevje je organiziral tu kar tri tečaje, ki jih je obiskovalo največ žensk med 25. in 40. letom starosti. Pri preizkusu znanja po tečajih sta bila med najboljšimi Jože Poje in Rudi Grabovec, oba iz Livold. Na občinskem sindikalnem tekmovalstvu pa je zmagal inženir Alojz Vesel iz Dolge vasi (ZKGP).

MRLIŠKA VEŽICA — Gradnja mrliške vežice v Dolgi vasi lepo napreduje. To je prav, saj se gradbeni material hitro draži, pa tudi storitve so vsak dan dražje. Taka vežica je potrebna tudi v Livoldu.

JERCA JE NAJSTAREJŠA — Jerca Ozbič iz Dolge vasi je naistarsja krajanke v naši krajevni skupnosti. 17. marca je praznovala svoj 91. rojstni dan. Na srečo je še zdrava in ni potrebna pomoči drugih. Vsak dan jo vidimo pešati tudi po zelo prometni cesti v domači vasi.

I. GORNIK

SPOSOJENO TRNJE

— Zaradi pomanjkanja novih zmag slavimo stare.

— Bodočnost je v naših rokah, preteklost v njihovih žepih.

(Iz Politike)

KOČEVJE: ZBORI OBČANOV

Včeraj so se začeli zbori občanov krajevne skupnosti Kočevje—mesto, in sicer za Kajuho vo naselje, Trato in Mestni log. Danes, 24. marca ob 17. uri, bodo zbori za območji Podgorška—Strelišče (v osnovni šoli na Reški c.) in Trig zbor odposlancev (v sejni sobi KS — pri Varteksu); jutri, 25. marca ob isti uri, pa še za območji Rožni teren (v Šeškovem domu) in Kidričeva—Tesarška (v jedilnici podjetja Avto).

Na dnevnem redu zborov je poročilo o delu KS lani in načrtu za leto, obvestilo o poteku prizadevanj za preoblikovanje KS, razprava o kandidatih za nove člane skupščine KS ter IS KS in razno.

Koča še ni dokončana

Kočevski planinci bodo letos nadaljevali urejanje svoje kočje za Mestnim vrhom, kjer je bil lani tabor

Kočevski planinci so lani prenavljali in širili svoj planinski dom za Mestnim vrhom na Stoji nad Kočevjem. Tu so junija organizirali tudi uspeh planinski tabor, ki se ga je udeležilo okoli 1.500 planincev z ljubljanskega območja, iz ostalih slovenskih planinskih društev pa tudi večih balkanskih hrvaških društev.

Na občnem zboru Planinskega društva Kočevje, ki je bil pred kratkim, se je predsednik Ivan Merhar v svojem poročilu zahvalil vsem kočevskim delovnim in drugim organizacijam, ki so društvu pomagale enaravno, v materialu ali z raznimi deli ter tako omogočile, da je opravilo veliko dela pri planinski koči. Če v uvoru se je spomnil tudi 10-letnice ustanovitve prvega slovenskega Planinskega društva. Planinsko društvo Kočevje deluje že 32 let. Že pred 48 leti pa so bili kočevski planinci (Slovenci) organizirani v skupini „Osrednjega slovenskega Planinskega društva“, ki je bilo ustanovljeno 31. januarja 1935 za območje takratnega kočevskega srebrnega sedča pa je društvo imelo v Ribnici.

Udeležba na občnem zboru sicer ni bila najboljša, je bila pa zato

razprava bolj živahna, k čemur so pripomogli predvsem mladi člani društva. V razpravi je sodeloval tudi predstavnik Planinske zveze Slovenije in območne planinske zveze Peter Lavrič.

Odbor, ki vodi društvo, so izpopolnili z mlajšimi člani. Predsednik je še naprej Ivan Merhar. V delovni program so med drugim zapisali, da bodo nadaljevali z investicijskimi deli pri svoji planinski koči in da bodo v društvu opravili nekatere organizacijske izpopolnitve. Na zboru so podelili več spominskih značk planincem, ki so uspešno opravili pohode po raznih planinskih poteh.

ANDREJ ARKO

Pokojnine, alkoholizem, Romi

Prve pripombe na osnutek zakona — Društvo za boj proti alkoholizmu brez prostorov — Več pomoči Romom

Še do 12. aprila bo trajala v kočevski občini javna razprava o osnutku zakona o pokojninsko invalidskem zavarovanju.

Že v dosedanjih razpravah je bilo med drugim opozorjeno na nekatere pomanjkljivosti osnutka. Predvsem bi morali biti ob predlaganih inači-

cah podani tudi izračuni, kaj ta ali ona inačica predstavlja v denarju, se pravi, kakšno obremenjeno združeno delo.

Predlagano je bilo tudi, naj bi za zaključek razprave v občini organizirali široko razpravo preko kluba samoupravljavcev. Na tej razpravi naj bi dobili predvsem odgovore na vprašanja in predloge, ki so bili dani v javni razpravi na osnutek zakona.

Vse to so ugotovili in sklenili na skupni seji sveta za socialno in zdravstveno politiko predsedstva OK SZDL Kočevje in sveta za stanovanjska in komunalna vprašanja ter življenjske in delovne razmere občinskega sveta ZS Kočevje, ki je bila minul teden.

Na seji so poslušali tudi informacijo o delu društva za boj proti alkoholizmu, ki jo je podal strokovni vodja in terapevt v tem društvu dr. Božidar Tomič. Društvo dela že 12 let in šteje 42 članov. Lani je imelo kar 48 sestankov, na katerih je bila udeležba 70 do 75-odstotna. Društvo si prizadeva, da bi pridobilo še več članov, saj je zdravljenje v društvu cenejše in uspešnejše kot v bolnišnici. Zaradi tega bo društvo skušalo v večjih delovnih organizacijah ustanoviti svoje podružnice oz. skupine, ki bodo delovale v okvirju matičnega društva. Društvo nima več prostorov za delo, zato so sklenili, da mu bodo pomagali priskrbeti nove.

Razpravljali so še o problemih Romov, o čemer je pred kratkim razpravljali tudi občinski izvršni svet. Imenovana je še ena delovna skupina, ki bo skupaj s komisijo za vprašanja Romov pri občinski skupščini pomagala Romom pri urejevanju primernejših domovanj zanje, vključevanju v izobraževanje in delo itd.

J. PRIMC

VELIK USPEH RAZSTAVE ROČNIH DEL — Izredno zanimanje je vzbudila nedavna razstava ročnih del v domu JLA v Ribnici. Organizirala jo je sekcija za družbeno aktivnost žensk. Ogledalo si jo je veliko število odraslih in starejših, posebno pa je razveseljivo, da je pritegnila tudi veliko mladih, in to od blizu in daleč. (Foto: Prime)

Po dolgem času spet ena izguba

Gospodarstvo je sicer lani doseglo velik odstotni porast, vendar je treba pri oceni upoštevati veliko inflacijo, slabše gospodarske razmere in višjo amortizacijo

Po podatkih službe družbenega knjigovodstva je gospodarstvo ribniške občine doseglo lani v primerjavi s predlani za 36 odst. več celotnega prihodka in za 30 odst. več dohodka. To pomeni, da je dohodek v občini porasel za toliko, kot so v Sloveniji povprečno porasle cene življenjskih potrebščin.

Iz dohodka in čistega dohodka je gospodarstvo ribniške občine lani namenilo za financiranje skupnih družbenih potreb 29 odst. več kot leto prej, za financiranje splošnih družbenih potreb celo 78 odst. več, medtem ko se je del dohodka za obresti kar podvojil in je v denarju predstavljala kar dobro polovico sredstev, razporejenih za razširitev materialne osnove dela, kar kaže na veliko zadolženost gospodarstva. Zaradi tako hitre rasti obveznosti iz dohodka se je razporejeni čisti dohodek povečal za 26 odst., se pravi

manj kot razporejeni dohodek, kategorija indeks rasti je bil 131.

Za čiste osebne dohodke in skupno porabo delavcev so razporedili 32 odst. več dohodka, za razširitev materialne osnove dela 27 odst. več, za rezervni sklad pa 30 odst. manj. Akumulacija je bila za 14 odst. višja, sredstva za reprodukcijo pa so porasla za 33 odst.

Razporejena sredstva za osebne dohodke so večja za 31 odst.; dovoljen porast sredstev za osebne dohodke je znašal 28 odst., ob upoštevanju izvoznih dosežkov pa

Zdravljenje bo dražje

S 1. aprilom za zdravljenje večja doplačila (participacija) in manjša nadomestila osebne dohodka

O samoupravnem sporazumu o uresničevanju zdravstvenega varstva, ki začne veljati s 1. aprilom letos, so razpravljali na zadnji seji komisije za življenjske in delovne pogoje pri občinskem svetu Zveze sindikatov v Ribnici.

Sporazum določa med drugim nova doplačila bolnikov k cenam zdravstvenih storitev pa tudi nov način obračunavanja bolniške. Doslej je bolnik dobival za bolniške dneve 90 odst. nadomestilo osebnih dohodkov povprečnega osebne dohodka v minulem letu, in to ne glede na to, koliko časa je bil bolniški.

Novi sporazum pa določa, da dobi bolnik za prve 3 dni bolniške najmanj 75 odst. lanske osnove osebne dohodka, za nadaljnje 4 do 15 dni najmanj 85 odst. lanske osnove ter za 16 dni in več najmanj 85 odst. lanske osnove. Določena je torej najnižja meja, ne pa najvišja. Vsaka OZD mora merila za bolniško prilagoditi določilom sporazuma in te popravke vnesti v svoje samoupravne akte. Ze iz teh določil lahko sklepamo, da bodo bolnišnice sicer nekaj višje, kot so te minimalne meje, vendar pa hkrati tudi da prejšnjih 90 odst. osebnih dohodkov ne bodo dosegle. V praksi ta določila ne pomenijo, da boš med bolniško dobival le za 10 do 25 odst. manjše osebne dohodke, kot če bi delal, ampak celo do okoli 50 odst. (polovico „plače“) manj, saj je treba upoštevati še, da so osebni dohodki v tekočem letu za okoli 20 do 30 odst. višji kot v minulem letu (za ribniško občino velja podatek, da so bili povprečni čisti osebni dohodki lani z ozirom na predlani za 26 odst. višji).

Na seji so razpravljali še o prehrani diabetikov (ki ni urejena), delov-

nem in obratovalnem času (delati naj bi začeli uro prej, se pravi namesto ob 8. uri že ob 7. uri), pa tudi o izvedbi javne razprave o osnutku zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki se je v ribniški občini že začela.

J. P.

J. PRIMC

RIBNIŠKI ZOBOTREBECI

NOVI PODCASTNIKI — Tečaj za gasilske podcastnike, ki je bil v Ribnici, je obiskovalo 46 kandidatov in opravilo tudi zaključni izpit. Povprečna ocena tečajnikov je bila prav dobra.

POVSOD OBCNI ZBORI — Te dni so imele redne letne občne zborove razne organizacije in društva, med drugimi lovski in gobarska družina v Ribnici. Bili so tudi občni zbori sindikalnih organizacij, na katerih so dajali poudarek predvsem na večjo produktivnost, boljše delo in večjo odgovornost pri delu.

CISTILI RIBNICO — Učenci osnovne šole iz Ribnice organizirajo vsako leto čiščenje okolice stanovanjskih blokov. Tudi to spomlad so ga že opravili, trajalo pa je dva dni. Cistili so predvsem okolico blokov na Prijateljevem trgu in na Trgu Veljka Vlahovića.

POPRAVEK — V naši deveti številki smo v prispevku „Željo so znane“ zaradi avtorjevega spodsrljanja zapisali, da je treba začeti tudi gradnjo gasilskega doma v Retjah v Loškem potoku. Pravilno pa bi moralo pisati, da je treba začeti

Močno preseglilanski izvozni načrt

Letos bodo izvozili manj

Ribniško gospodarstvo je lani izvozilo za 1.523 milijonov dinarjev svojih proizvodov ali 99 odst. več kot leto prej. Svoj izvozni načrt so preseglili za 46 odst.

Na konvertibilno območje so izvozili za 452 milijonov dinarjev (oz. 91 odst. več, v primerjavi z letnim načrtom pa 2,7 odst. manj), na klirinško območje pa za 1.071 milijonov din (103 odst. več oz. 85,7 odstotkov več, kot so načrtovali). Uvozili so lani za 287 milijonov dinarjev, kar pomeni, da so z izvozom krepko pokrili uvoz.

Izvozni plan za letošnje delovne organizacije uskladiše s SISEOT. Izhodišče zanj je lanski načrt in ne dejanski izvoz, ki je bil precej nad načrtovanim. To pomeni, da je letošnji načrt nižji, kot je bil lanski izvoz.

V januarju in februarju letos je ribniško gospodarstvo izvozilo za 114 milijonov dinarjev, kar pomeni, da so dosegli le 10 odstotkov letnega izvoznega načrta. Od tega so izvozili na konvertibilni trg za 56 milijonov dinarjev (11,4 odst. načrtovanega letnega izvoza), na klirinško pa za 58 milijonov (9 odst. načrtovanega letnega izvoza). Hkrati je ribniško gospodarstvo (po podatkih organizacij združenega dela) uvozilo za 23 milijonov dinarjev, kar znese 8,4% letnega uvoznega načrta. To pomeni, da tudi letos uvoz močno pokrivajo z izvozom.

J. PRIMC

Okoli 31 odst. Te številke povedo, da je večjetno nekaj delovnih organizacij izplačalo višje osebne dohodke, kot bi jih lahko z ozirom na družbeni dogovor. Natančna analiza o tem bo šele napravljena.

Izgubo za lani je izkazal le tozdr Žičnica, medtem ko leto prej izgub v občini ni bilo. Tudi ta letošnja izguba je vprašljiva in že raziskujejo, če je sploh resnična, Žičnica, ki zaposluje 79 delavcev, je izkazala 941.000 din izgube zaradi nedosežnega dohodka in jo je v celoti pokrila iz sredstev rezerv.

Amortizacija je skupno porasla za 77 odst. Po predpisanih stopnjah se je amortizacija več kot podvojila, malenkostno pa je porasla tudi amortizacija nad predpisanimi stopnjami.

Razveseljiv je podatek, da so kupci boljši plačniki, saj je bilo lani zabeleženih kar 5 odst. nerealiziranih prihodkov manj kot leto prej.

Gospodarnost se je v zadnjem letu poslabšala za odstotek, donosnost celo za 10 odst., reprodukcijska sposobnost pa za 7 odst. Dohodek na delavca je porasel za 23 odst., število zaposlenih pa za 6 odst. Povprečni čisti osebni dohodek je bil lani 26 odst. višji in je znašal 14.526 din.

J. PRIMC

Drobne iz Kočevja

DIETNE HRANE ZMANJKUJE — Število sladkornih bolnikov na območju občine Kočevje stalno narasča. Zdravstveni pregledi potekajo v redu. Zdaj so odkrili že preko 400 bolnikov. Žal v trgovinah zmanjkujeta letne prehrane, saj jo dobivajo le počasno. Police, kjer naj bi bila hrana za diabetike, so v glavnem razne, le saharina je dovolj. Razveseljivo pa je, da so v pekarni začeli peči poseben kruh za diabetike tri-

krat na teden (doslej so ga dvakrat), in sicer ob ponedeljkih, sredo in petkih. Napredaj je od 12. do 13. ure.

POMLAD ODKRIVA UMAZANJO — Sonce tudi po Kočevju pobira sneg, čeprav zabeležijo tu pogosto še najnižje temperature v Sloveniji. Hkrati, ko izginja sneg, se pokaže vsepovsod umazanija — ponekod še lanska — ki jo je sneg za nekaj mesecev skrnil našim očem. Mnogo te umazanije so nametali občani med zimo ali pa jo je nanesel veter. Prav bi bilo, da bi naredili več za čiščenje mesta tudi sicer, če nič ne upoštevamo, da praznujemo letos 40-letnico Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju in še razne druge obletnice.

ZACETEK RIBOLOVA — S 1. aprilom se začne sezona ribolova postrvi na Kolpi. Ribiška družina Kočevje bo začela prodajati letne ribolovne dovolilnice za člani 30. marca, nato pa jih bo še 6. in 13. aprila. Seveda bodo hkrati prodajali tudi ribolovnice za Rinžo, ki veljajo hkrati za ribolov v novem rudniškem jezeru.

— Zakaj iščeš po mestnih ulicah medve, ko pa si jih izgubil že lani? — Saj ulice od lani ni še nihče čistil.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 24. marca – Simeon Petek, 26. marca – Minka Sobota, 26. marca – Evgenija Nedelja, 27. marca – Rupert Ponedeljek, 28. marca – Milada Torek, 29. marca – Jernej Sreda, 30. marca – Branimir Četrtek, 31. marca – Modest

LUNINE MENI
28. marca ob 20.27 – ščip

KINIO

BRESTANICA: 26. 3. nemški barvni film Vnetou v dolini smrti. BREŽICE: 26. 3. ameriški film Zvezda je rojena 27. in 28. 3. novozelandski film Zbogom, brezskrbna mladost, 29. in 30. 3. italijanski film Nedolžna žena.

CRNOMELJ: 25. 3. jugoslovanski film Odpisani, 27. 3. film Rjovenje, 27. in 29. 3. film Vrata raja, 31. 3. film Lovca na morske pse.

KOSTANJEVICA: 26. 3. ameriški film Navadni ljudje, 27. 3. ameriški film Tek je moje življenje.

KRŠKO: 26. 3. ameriški film Zgodbe navadne norosti, 27. 3. angleški film Človek slon, 29. 3. švedski film Abba, 30. 3. ameriški film Poletje groze, 31. 3. ameriški film Ta Amerika, 1. del.

NOVO MESTO – KINO JLA: Od 25. do 27. 3. hongkongski film Brezski odpadniki, Od 28. do 30. 3. ameriški film Ljubezna, na prvi ugriz.

SEVNICA: 25. in 26. 3. ameriški film Virus, 27. 3. ameriški film Piranje, 30. 3. ameriški film Strel ni bil izbrisan, 31. 3. angleški film Mesec.

maliglas

SLUŽBO DOBI

ZIDARJA: lahko pričuenega, takoj zaposlim. Ostalo po dogovoru. Alojz Vrščaj, Lamitova 15 a, Novo mesto.

TAKOJ ZAPOSIM zidarja in delavca. Telefon 23-915.

ZENSKO srednjih let za čiščenje lokala 3 ure dnevno zaposlim. Gostilna JAKSE, Drska 44, Novo mesto.

FANTA, starega do 25 let, zaposlim. Informacije na telefon (068) 23-959.

STANOVANJA

Ob avtobusni progi Krško – Brežice oddam neopremljeno sobo, kuhinjo z uporabo kopalnice ter obdelavo vrta. Naslov v upravi lista (966/83).

Motorna vozila

Rezervne dele za fička prodam. Mašina letnik 71 s papirja, mašina letnik 73 brez papirjev in ostali deli. Informacije na tel. 25486 oz Spelko Leon, Brod 47, Novo mesto.

PROJAM JAWO 350, športno preurjeno. Jože Kozan, Gor. Straža 150, Straža, telefon 84-671 (Marko), popoldne od 16. do 18. ure.

ZASTAVO 101 nujno prodam. Grubar, Partizanska 21, Novo mesto.

WARTBURG, letnik 1980, in NSU 1000, letnik 1972. prodam. Telefon (068) 22-067.

AVTO MOSKVIC, letnik 1978, prodam. Anton Povhe, Narpelj 29, Krško.

LADO 1500, letnik 1976, registrirano do 1984, prodam. Bradač, Dol. Polje 7/a, Straža.

OSEBNI AVTO DIANO 6 prodam. Leopold Zupančič, Dol. Gradišče 10, Sentjernej.

RENAULT 4, registriran do septembra, prodam. Jože Gorenc, K Roku 62, Novo mesto.

ZASTAVO 101 mediteran, letnik 1981, prodam. Jože Smale, Pod Trško goro 8, Novo mesto.

Z 750 L, letnik 1977, obnovljeno, prodam zaradi odhoda v JLA. Ogled od 16. do 20. ure, Martin Mežnar, Veliki Slatnik, Novo mesto.

TOMOS avtomat 3 M prodam. Jože Udovč, Gotna vas 54, Novo mesto.

ZASTAVO 101, letnik 1980, dobro ohranjeno, prodam. Čučnik, K Roku 73, Novo mesto.

PROJAM dva Zastavina avtomobila 750. Marjan Kralj, Gor. Kamence 23, Novo mesto.

R 12, letnik 1975, prodam. Informacije: M. Reclj, Kristanova 22, Novo mesto, telefon 21-112.

GOLF GL, star dve leti, prodam. Janez Škrabar, Nad mlini 22, Novo mesto, telefon 21-451 (po 15. uri).

ZASTAVO 1300 prodam za 25.000 din. Ogled je možen vsak dan od 16. ure dalje.

R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Ponudbe po telefonu (068) 21-911.

PROJAM vrata in šipe za volkswagen, letnik 1964. Rudi Kuhar, Dol. Prekopa 54, Kostanjevica.

PROJAM osebni avto VW 1200, leto 1976, registriran do avgusta 1983. Naslov v upravi lista (1210/83).

SPOROČILO

Iz dosedanjih prostorov smo preselili ekonomsko propagando, naročniški oddelek in sprejem malih oglasov v Jenkovo 1 (nekdanji novomeški zdravstveni dom), tel. 24006

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zelenik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Izток Gačnik in Marko Ključ.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din – Za delovne in družbene organizacije 1.200 din – Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 350 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsak mali oglas do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 69001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov skupnih služb DITC: Germova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 – Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jenkovo 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 – Nenaročeni rokopiisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozđ Grafika, Novo mesto – Barvni filmi in riske: Ljudska pravica, Ljubljana.

AVIO GS PALAS, letnik 1978, prodam. Sentjernej 153.

FIAT 750, letnik 1973, prodam. Mihael Belc, Smolenja vas 30, Novo mesto.

PROJAM dve leti staro Z 101 comfort. Smolenja vas 16 a, Novo mesto.

NUJNO prodam R 4, L 1977. Prevoženih 54000 KM. Tel.: 24-233.

Kmetijski stroji

OBRACALNIK za kosilnico Gorenje Muta prodam. Janez Zvar, Sedem 22, Senovo.

PROJAM honda motokultivator. Jože Sinkovec, Pot na Gorjance 11, Novo mesto.

GRABLJE in KOSILNICO za traktor Tomo Vinkovič prodam. Stefan Pust, Daljni vrh 11, Novo mesto.

KOSILNICO BCS prodam. Anton Kramaršič, Jurka vas 22, Straža.

PROJAM kosilnico ROTAX 14 KS v dobrem stanju. Ogled vsako popoldne pri Erлахu, Štopiče 22.

PROJAM manjšo in srednjo prikolico za traktor in prikolico za prevoz živine. Ogled popoldne. Franc Rojce, Zuzemberk 114.

GRABLJE SENTAL 220 prodam ali zamenjam za manjše. Martin Turk, Podgora 44, Straža.

PROJAM

KOŠNJO (1 ha travnika) pod Češko vasio prodam. Lavrič, Loka 4, Straža.

PROJAM italijanski (avto)stoleček z varnostnimi pasovi. Telefon 21-558.

PROJAM 2500 kg sena, otave, detelje (mesano). Alojz Lužar, Vinica 27, 68220 Šmarješke Toplice.

PROJAM več sto kg sena. Naslov v upravi lista (1208/83).

PROJAM grušt – ostrejšje (12 x 10). Naslov v upravi lista (1209/83).

COLN MAESTRAL 9 S z motorjem T 4, rabljen eno sezono, ugodno prodam. Boris Planinc, Vrba 9, Krško.

PROJAM 20-čolski komat. Mišjak, Boričevo, Novo mesto.

PROJAM trčno žago, nioped na štiri prestave in molzni stroj ALFA LAVAL. Informacije na telefon (068) 44-655.

PLEMENSKEGA OVNA solčavske pasme prodam. Telefon 23-794.

STEDILNIK GORENJE, kombiniran (2 plin, 2 elektrika), prodam. Lojzka Stangelj, Jama 1, Novo mesto.

UGODNO prodam leseno gradbeno barako, ponj ekspres, plinsko peč, otroško stajico. Telefon 22-131 (popoldne).

KUHINJO s štedilnikom, malo rabljeno, ugodno prodam. Informacije v popoldanskem času na telefon 24-008.

PROJAM suhe hrastove plohe (5 in 8 cm). Semeška 2, Črnomelj.

TRI RADIATORJE Trika 300/9 prodam. Telefon (068) 22-877.

PROJAM 2 m3 gnoja. Marko Badovinac, Hraš pri Suhorju 9. Oglasite se na telefon 22-349.

BARVNI TV prodam. Cveto Lindič, Kristanova 3/a, Novo mesto, telefon 24-350 ali 21-080.

KUHINJSKO POHISTVO ugodno prodam. Ukmar, Ljubljanska 19, Novo mesto.

PROJAM večjo količino sena. Franc Pečak, Bušinec 4, Dol. Toplice.

PROJAM mešalec za beton in peč za etažno centralno. Bašelj, Bela cerkev 17, Šmarješke Toplice.

KROZNO ŽAGO po ugodni ceni prodam. Oglasite se na naslov: Sinkovec, Sela 17, Raka.

GLASBENI CENTER GORENJE. HI-FI (2 x 60 W), skoraj nov, prodam. Lemovec, Vavta vas 33 a, Straža.

POČNI PROJAM suh smrekov ladijski pod. Telefon (068) 22-248 (zvečer).

Gumijasti čoln Maestral prodam. Tel. 22-238.

PROJAM 50 dolžinskih metrov železne ograje. Milovan Jovanović, Strojarska pot 3, Novo mesto.

SEDIŠNO GARNITURO ugodno prodam. Telefon 24-683.

SOTOR za dve osebi prodam. Kosak, Dobruška vas, Skočjan (popoldne).

SADIKI za živo mejo prodam. Informacije: Pokorny, tel. 24-289.

PROJAM 11 pamjev čebel in vsa potrebno opremo.

UGODNO PROJAM športno kolo, kavč, povečevalnik z opremo za razvijanje fotografij in fotoaparati KIF-4. Telefon 21-025.

PROJAM stresno opeko (starinsko) in hram (hrastove brame), velikost 5 x 5 m2. Urničič, Gazice, Cerklje ob Krki.

PROJAM kasete za angleščino – 2000 S (prva in druga stopnja). Informacije na telefon 23-686 (do 15. ure).

PROJAM rabljeno spalnico, masivno, ali zamenjam za drva. Pokličite na telefon 21-836 (po 15. uri).

PROJAM 100 m2 smrekovih stenških oblog (ladijski pod) 4,30 m dolžine in 7 cm širine. Cena 480 din za 1 m2. Telefon (068) 81-263.

KUPIM

KUPIM staro zidnico ali kmečko hišico. Ponudbe s ceno pošljite na Dolenjski list pod šifro: BELA KRAJINA.

KUPIM električni trofazni motor do 6 KM. Ragovska 31, Novo mesto, telefon 22-880.

TRAKTOR od 25 do 30 KM kupim. Opis in ceno pošljite na naslov: Vinko Strckelj, Kompolje 116, 61312 Videm-Dobrepolje.

V OKOLICI Novega mesta kupim njivo in gozd. Telefon 23-915.

TOVORNO PRIKOLICO za osebni avto kupim. Telefon 24-468.

KUPIM rabljeno otroško posteljico ter stajico. Telefon 25-977.

NAKLADALKO za seno, rabljeno, prostornine okrog 20 m3, kupim. Telefon (068) 69-100.

POSEST

POSESTVO s stanovanjsko staro hišo s štirim sobami, lasten vodovod, elektrika, gospodarska poslopja, obdelovalna zemlja, sadovnjak, v neposredni bližini reke Krke in Otočca, ob avtocesti, prodam. Hiša je takoj vseljiva, posestvo primerno za vzrejo živine, poljedelstvo ali obrt. Ponudbe pošliti na naslov: POLIC, 41000 Zagreb, Antunovac 6, telefon (041) 573-018.

PROJAM njivo pri Češči vasi in travnik v Zalogu. Pojasnila dobite na telefon 43-733.

PARCELO v izmeri 4 a vinograda in 4 a travnika v Petrovi vasi (Strmec) prodam. Jožefa Grahek, Metliška 19, Črnomelj.

VINOGRAD (10 a) v Smolenji vasi prodam. Franc Lenart, Smolenja vas 11, 68000 Novo mesto.

ZAZIDLJIVO PARCELO s starim vinogradom ob cesti prodam. Peter Balkovec, Zilje 34, 68344 Vinica pri Črnomlju.

HIŠO v gradnji v Krškem (Resa) prodam. Telefon (061) 71-401.

PROJAM zazidljivo parcelo (1600 m2) 5 km od Čateških Toplic, v bližini Mokric. Telefon (061) 264-455.

VIKEND s sadnim vrtom v okolici Skočjana prodam. Telefon (061) 47-397.

ZARADI STAROSTI poceni prodam ali dam v najem 34 arov vinograda v Črnomlju. Pismene ponudbe s polnim naslovom pošljite na naslov: Cvetka Cafuta, Gradišče S 10, Vrhnika.

HRAM (4x4), nov, prodam. Veličevič, Kržišče 9, Raka.

VINOGRAD v Straški gori (nad silosom) prodam ali dam v najem. Zoran, Praproče 23, 68351 Straža.

VINOGRAD v Ljubni in del neobdelane zemlje z zidovjem zidavnice (15 arov) prodam. Telefon (068) 23-355.

POSESTVO na Dolenjskem v bližini Mokronoga (3 ha) z vsem inventarjem prodam. Naslov v upravi lista (1206/83).

Po ugodni ceni prodam 12 arov vinograda v Srednjem Grčevju. Dostop možen z avtomobilom. Naslov v upravi lista (1207/83) ali po telefonu 85-133, po 17. uri.

RAZNO

NUJNO avtomobilske prevoze lesa z lastnim nakladalcom (HIAB). Informacije na telefon (061) 871-038.

SEM 61-letna upokojenka brez obveznosti, s hišo in nekaj zemlje v lepem kraju Posavja. Želim spoznati sebi primerne upokojenca brez obveznosti, nealkoholika, z vozniškim dovoljenjem. Ponudbe pod šifro: „SPOŠTOVANJE“

Gumijasti čoln Maestral prodam. Tel. 22-238.

PROJAM 50 dolžinskih metrov železne ograje. Milovan Jovanović, Strojarska pot 3, Novo mesto.

SEDIŠNO GARNITURO ugodno prodam. Telefon 24-683.

SOTOR za dve osebi prodam. Kosak, Dobruška vas, Skočjan (popoldne).

SADIKI za živo mejo prodam. Informacije: Pokorny, tel. 24-289.

PROJAM 11 pamjev čebel in vsa potrebno opremo.

UGODNO PROJAM športno kolo, kavč, povečevalnik z opremo za razvijanje fotografij in fotoaparati KIF-4. Telefon 21-025.

PROJAM stresno opeko (starinsko) in hram (hrastove brame), velikost 5 x 5 m2. Urničič, Gazice, Cerklje ob Krki.

PROJAM kasete za angleščino – 2000 S (prva in druga stopnja). Informacije na telefon 23-686 (do 15. ure).

PROJAM rabljeno spalnico, masivno, ali zamenjam za drva. Pokličite na telefon 21-836 (po 15. uri).

NA OTOČCI sem 19. marca izgubil na parkirnem prostoru torbo z otrodjem. Najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne, oziroma sporoči na telefon 25-179.

VRTICKARJI

POZOR!

V Cvišlerjih (starih) pri Kočevju prodajamo na kokošji farmi v polivinilaste vreče pakiran

čisti kokošji gnoj.

Cena vrečke je 100,00 din. Nakup je možen vsak dan od 17. do 19. ure.

Informacije dobite med delovnim časom po telefonu (061) 851-720.

KOKOŠJA FARMA Cvišlerji.

NARODNOZABAVNI ANSAMBEL išče klarinetista in trobentarja za profesionalno igranje. Telefon (061) 47-493.

IŠCEM ŽENSKO, ki bi na mojem domu pazila otroke. Ostalo po dogovoru. Šifra: RIBNICA.

STAREJŠI UPOKOJENEC na Dolenjskem išče starejšo upokojenko, da bi pri njem gospodinjila. Ponudbe z osebnimi podatki in pogoji pošljite na upravo lista pod šifro: „UPOKOJENEC“

PREKLICI

STRIČELJ, Dol. Ponikve 37, in STROJIN, Dol. Ponikve, začasna številka 1, Trebnje, prepovedujeta vsako hojo in pašo kokoši po naših vrtovih.

JOŽE JEVIČNIKAR iz Mokronoga 134 prepovedujeta FRANCU in MARIJI ŠERE s Pügleda 6 vsako nadaljnje delo v vinogradu in na ostalih parcelah, ker so le moja last. Opozorjam ga, naj vrne ključ od zidanice v roku 30 dni. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

OBVEŠČAM cenjene stranke, da poleg avtoličarskih storitev od 20. marca dalje opravljamo tudi vsa avtoličarska dela. AVTOLIČARSTVO Boris UDOVIČ, Ceglarnica 22, Novo mesto, telefon 23-529.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da izdelujemo fotografije za osebne izkaznice, vozniška dovoljenja in potne liste. Slike dobite takoj! Slike so po novem veljavne za vse dokumente. Kdor je imel do sedaj slike zavrnjene, naj jih ponovno nese nazaj, ker so veljavne.

OBVESTILA

OBVEŠČAM cenjene stranke, da poleg avtoličarskih storitev od 20. marca dalje opravljamo tudi vsa avtoličarska dela. AVTOLIČARSTVO Boris UDOVIČ, Ceglarnica 22, Novo mesto, telefon 23-529.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da izdelujemo fotografije za osebne izkaznice, vozniška dovoljenja in potne liste. Slike dobite takoj! Slike so po novem veljavne za vse dokumente. Kdor je imel do sedaj slike zavrnjene, naj jih ponovno nese nazaj, ker so veljavne.

OBVESTILA

OBVEŠČAM cenjene stranke, da poleg avtoličarskih storitev od 20. marca dalje opravljamo tudi vsa avtoličarska dela. AVTOLIČARSTVO Boris UDOVIČ, Ceglarnica 22, Novo mesto, telefon 23-529.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da izdelujemo fotografije za osebne izkaznice, vozniška dovoljenja in potne liste. Slike dobite takoj! Slike so po novem veljavne za vse dokumente. Kdor je imel do sedaj slike zavrnjene, naj jih ponovno nese nazaj, ker so veljavne.

OBVESTILA

OBVEŠČAM cenjene stranke, da poleg avtoličarskih storitev od 20. marca dalje opravljamo tudi vsa avtoličarska dela. AVTOLIČARSTVO Boris UDOVIČ, Ceglarnica 22, Novo mesto, telefon 23-529.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da izdelujemo fotografije za osebne izkaznice, vozniška dovoljenja in potne liste. Slike dobite takoj! Slike so po novem veljavne za vse dokumente. Kdor je imel do sedaj slike zavrnjene, naj jih ponovno nese nazaj, ker so veljavne.

OBVESTILA

OBVEŠČAM cenjene stranke, da poleg avtoličarskih storitev od 20. marca dalje opravljamo tudi vsa avtoličarska dela. AVTOLIČARSTVO Boris UDOVIČ, Ceglarnica 22, Novo mesto, telefon 23-529.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da izdelujemo fotografije za osebne izkaznice, vozniška dovoljenja in potne liste. Slike dobite takoj! Slike so po novem veljavne za vse dokumente. Kdor je imel do sedaj slike zavrnjene, naj jih ponovno nese nazaj

ZAHVALA

Z neizmerno bolečino v naših srcih ob izgubi našega najdražjega moža, očeta, sina, brata, zeta, sorodnika in prijatelja

ŽANIJA MILERJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v naših najtežjih trenutkih stali ob strani in nam skušali olajšati bol. Posebna hvala DO tovarni pohištva Brežice, TOZD Jutrarnjka Brežice, Dekorles Dobova in Zdravstvenemu domu Senovo, vsem sosedom, posebej še družinama Cetin in Trebušak, govorniku ob grobu in župniku za opravljeni obred. Vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu zasuli grob s cvetjem in nam kakorkoli pomagali, še enkrat iskrena hvala.

NEUTOLAŽLJIVI: žena Anica, sin Sandi, mama Hermina, brat Vili z družino, sestra Hermina z družino, tašča Anica, tast Roman, svak Roman z družino, ostali sorodniki in prijatelji

Brežice, Malence, Šenovo, Župelevec

Zapustila si nas, draga mama, za teboj naše sree joče, a tolažba ena nas krepi, da srečamo se v večnosti.

ZAHVALA

Nenadoma nas je v 83. letu starosti zapustila naša draga mama, babica prababica, sestra in teta

MARIJA MALUS

roj. Malus
iz Drenovca na Bizeljskem

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob težkih urah slovesa z izrazi sožalja in s cvetjem lajšali bolečino, ter tistim, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala zdravniškemu osebju z Golnika za lajšanje bolečin, lepa hvala nevcem z Bizeljskega za žalostinke, tovarišu Kržanu za poslovlilne besede ter župniku za opravljeni obred. Še enkrat vsem skupaj iskrena hvala.

Žalujoči: hčerke in sinovi z družinami, sestre, brat in ostalo sorodstvo

Bizeljsko, Novo mesto, Kanada, Zagreb, Mengeš, Kranj, Kamnik

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

FRANČIŠKA ZUPANČIČ

Rožni vrh 8, Trebnje

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje in pokojni podarili toliko lepega cvetja. Zahvala velja CP Novo mesto - tozd Vzdrževanje, Motvoz in platno Grosuplje in tozdu Temenica za podarjene vence. Posebno se zahvaljujemo dr. Stanislavi Vilfan, župniku za lepo opravljeni obred, pevcem in vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: mož, sinovi in hčerki z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 88. letu nas je za vedno zapustila naša draga teta

FRANČIŠKA ADLEŠIČ

iz Adlešičev 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam pomagali, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Staretu iz Kamnika za dolgoletno zdravljenje, sosedi Marici Cvitkovič za vsestransko pomoč, pevkam za zapete žalostinke in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Nečaka Lojze in Peter z družinami

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage žene

SILVE GLAVIČ

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za pomoč v težkih trenutkih ter darovane vence in cvetje. Posebna zahvala vsemu zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta - stavba A v Ljubljani in osebju ginekološkega oddelka bolnice v Novem mestu za vso pomoč v času njene težke bolezni. Iskrena zahvala tovarni Novoteks, govornici za poslovlilni govor in vsem ostalim za številno spremstvo na zadnji poti. Še enkrat vsem skupaj iskrena hvala!

Žalujoči: mož Tone v imenu sorodstva

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je nepričakovano za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče, brat in stric

MIHAEL ŽIVEC

s Pangrc grma 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih ločitve, nam izrekli sožalje, pokojnemu pa darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju novomeške bolnišnice za nesebično pomoč, pevskega zboru Stopiče, govorniku Francu Luzarju za poslovlilne besede in župniku za lepo opravljeni obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste našega ata v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: sin Franc z družino, Miha z družino, Stanko z družino, hčerke Marija, Angelca, Anica, Francka z družinami, sestre Ana in Nežka ter ostalo sorodstvo

Smrt se je izlila v blede obličje, pogled je zaplaval v neznan pokoj, ni več trpljenja ne bolečine, življenje je trudno končalo svoj boj. (Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega moža, očeta, brata, starega očeta ter strica

LEOPOLDA VRTINA

z Vrtače 31 pri Semiču

iskrena hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala sosedom Povšetovim in Mihlovim, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, kakor tudi duhovščini za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Marija, hčerki Marija in Tončka ter sin Polde z družinami, sin Zvonko, sestra Marija z družino in ostali sorodniki

OSMRTNICA

Z globoko bolečino v srcu sporočamo, da nas je 9. marca 1983 po težki in zahrbtni bolezni v 48. letu starosti za vedno zapustil naš dragi

PAVEL BRCAR

iz Kamnja

Pokopan je v Avstraliji.

Žalujoči: žena in hči, mama, oče ter bratje in sestre z družinami

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je po težki in hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

GEZA LUTHAR

Gor. Sušice 9, Uršna sela

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom in znancem za nesebično pomoč, ki so jo nam nudili v teh težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi zdravniškemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto za nego in lajšanje bolečin. Zahvala za denarno pomoč in vence podjetjem: KZ Krka, Vrelec Dolenjske Toplice, Novolet TOZD Zaga, Zdravilišče Dolenjske Toplice, Krka TOZD Zelišča in Oddelke veterine, Ivanu Janku, OŠ Baza 20 Dolenjske Toplice. Zahvala velja tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Fanika, hčerke Fanika z družino, Martina in Anica, sinovi Franci, Vinko, Ivan, Milan, Dušan ter sestra z družino

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, tast in stric

IGNAC DUH

Ledeča vas 8, Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in znancem, delovnim kolektivom za vence, cvetje in izrečeno sožalje ter spremstvo pokojnika na zadnji poti. Zahvaljujemo se Iskri HIPOT in UPORI, IMV Šentjernej, ŽITU, pekarna Novo mesto, Pivovarni UNION Ljubljana ter pevcem iz Šmihela - Novo mesto. Posebno se zahvaljujemo za zdravljenje zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka v Novem mestu, zdravstvenemu osebju v Šentjerneju ter kaplanu za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: sinovi Stanko, Ivan, Jože, Lojze z družinami, hčerka Pepca z družino in ostalo sorodstvo

PAVLE MIKLIČ

Te dni je bilo težko dobiti doma Pavleta Mikliča iz Trebnjega. Lepo spomladansko vreme je kar samo vabilo v vinograd, kjer se tako rad zadržuje, potem je imel vrsto neodložljivih opravkov pri „Tednu dolenskega cvička“, hkrati pa k delu priganja najmanj petnajst različnih družbenih in javnih funkcij. In že bežen pogled v njegovo obsežno delo porodi vprašanje, kako ta živahni šestdesetletnik sploh zmora toliko dela.

Če pa že govorimo o njegovem delu, prav gotovo ne smemo ostati samo pri vinogradništvu, ki je pravzaprav samo postranska dejavnost in pomeni samo priložnost za oddih. Večino svojega dela Pavle Miklič posveča pisanju. V TV-15 je vodil svoj čas prave polemike zaradi nekaterih zgodovinskih dejstev iz časa NOB. In prav narodno-osvobodilna borba je z vrsto nepozabnih dogodkov pomenila začetek njegovega pisanja. Že v partizanih, kamor je prišel kot nekdanji član Sokola in Društva kmečkih fantov in deklet – v teh društvih je začel sodelovati še v domačem Lukovku, kjer se je rodil – je zapisal prve pesmi. Opravljal je tudi odgovorne dolžnosti v Osvobodilni fronti, zbiral hrano in orožje, leta 1942 pa je postal komisar bataljona narodne zaščite, obveščevalec. Po vojni je bil tajnik okrajnega ljudskega odbora Trebnje, delal je tudi na ministrstvu za državna posestva in kmetijstvo, potem pa se je spet vrnil v domačo občino, kjer je

opravljal dolžnost načelnika za splošne in družbene službe. Hkrati je bil vrsto let predsednik občinskega odbora ZZB, komisije za razvijanje tradicij NOB in drugih. V njegovem obsežnem delu je brčkone najpomembnejše zbiranje gradiva za knjigo *Občina Trebnje med NOB*. V šestdesetih letih se je načrtno lotil zbiranja gradiva. Najprej je sam obiskoval številne ljudi in vasi, kasneje je organiziral skupine. Zbrala se je prava gora dragocenega gradiva, ki ga je potem do konca obdelal njegov pokojni prijatelj Zoran Hudales.

„Že od nekdanj sem imel veselje do zgodovine, do lepega pisanja. Leta po vojni pa so vse prehitro tekla in marsikaj bi za večno utonilo v pozabo, če ne bi začutil, da moramo bogato zapuščeno narodnoosvobodilne borbe ohraniti. Menil sem, da je to moja dolžnost. In iz dneva v dan je bilo gradiva več in več, iz njega pa je nastala knjiga. Že dalj časa imam v rokopisu pripravljeno tudi kronologijo dogodkov vojnih let. Delo, ki ga je recenziral dr. Tone Ferenc, žal še vedno leži nekje v predalih trebanjske kulturne skupnosti. Tudi moja knjizica, v kateri pojasnujem, zakaj v posameznem kraju ali krajevni skupnosti praznujejo krajevni praznik, še ni ugledala dneva. Za moje materiale iz tistega časa se zanima tudi pisatelj Tone Svetina.“

Pavle Miklič, ki bo letos julija praznoval šestdesetletnico, ostaja zvest tudi poeziji. Toda svoje pesmi je doslej večinoma objavil v ameriški Prosveti, kamor jih je začel pošiljati na pobudo neke svoje sorodnice. In nekatere izmed teh pesmi je uglasbil ameriški rojak Pavle Sifler iz Hollywooda. O vsem tem svojem delu hrani Miklič pisane dokumente, izrezke iz časopisov in fotografije. Skratka, gradiva za obdelavo ima dovolj, toda počakalo bo dolgih zimskih dni, ko se ponavadi usede za svojo delovno mizo in začne namesto čričkov peti pisalni stroj.

J. SIMČIČ

Lončena posoda, ki ni za vino

Zaradi neobstoynosti glazure vino raztaplja svinec – Od 11 odvzetih vzorcev kar 9 zdravju škodljivih – Prepovedana prodaja položenih lončenih izdelkov

Uslužbenci novomeške uprave inpekcijskih služb so te dni končali pregledovanje in preverjanje kvalitete lončene posode pri lončarskih obrtnikih. Kot je znano, če pred dvema letoma prišlo zaradi prevelike koncentracije svineca v lošču lončene posode po obvestilih ljubljanskega Kliničnega centra lo obolenja v Zabji vasi, letos pa je lo zastrupitve prišlo tudi v Marjoru. Nič čudnega potem, če se je epubliki sanitarni inšpektorat odločil za obsežno akcijo, ki naj poostri nadzor.

Zakaj sploh prihaja do takšnih zastrupitev? V prvi vrsti zato, ker so svinčene glajenke neobstoynne, v akšnih posodah pa vino zaradi svoje kislosti raztaplja glazuro, ki sprošča v inec. Vsaka koncentracija, večja od 4 miligramov svineca v 24 urah, je zdravju škodljiva in že prva akcija je opozorila, da je na tgu ogromno akšne lončene posode. Inšpektorji

so zato že takrat izdali odločbe, po katerih bi morali izdelovalci posodo atestirati, v nasprotnem pa označiti, da ni primerna za uporabo, pač pa le za okras. Pregledi v februarju so pokazali, da so bila opozorila zaman. Kar devet od enajstih odvzetih vzorcev je ob analizi vsebovalo tudi po 12 in več miligramov svineca, kar je seveda zdravju izredno škodljivo. Vzoreci so bili odvzeti trem lončarjem iz okolice Šentjerneja in lončarju s Prekopi, ki so hkrati edini tovrstni obrtniki na Dolenskem.

Obisk inšpektorjev pri teh lončarjih pa je pokazal še nekaj. Vzrok, da izdelujejo posodo z neobstoynno glazuro, je v tem, ker žgejo izdelke ob prenizki temperaturi. Glazura je obstojna le, če jo zapečemo na 900 stopinj, tega pa obrtniki ne počno. Poleg tega je akcija pokazala, da omenjeni obrtniki že več kot dve leti v naših trgovinah niso našli svinčene glajenke. To so prej nabavljali pri Novotehni, ker je pa tam pač ni, so si pomagali z zasebnim uvozom iz Avstrije. Šentjernejski lončarji so si jo prijateljsko razdelili, vendar je potrebno ob tem omeniti, da o kvaliteti te glazure ni nobenih podatkov, poleg tega na embalaži ni bilo deklaracije.

Ob vsem tem inšpektorjem ni preostalo drugega, kot da obrtnikom izdajo odločbe o začasni prepovedi prometa s položenimi predmeti; podobna odločba je bila

SPOSOJENO TRNJE

Dejati imajo mnogo več dobrih vršarjev kot odgovorni dobrih pravorov. (Iz Večernjih novosti)

Kolegi novinarji, tudi Marx je imel probleme, dokler se je ukvarjal z novinarstvom. (Iz Joža)

Nekaj cvička je le še ostalo

V Novem mestu največja cvičkarija do sedaj – Devet tisoč obiskovalcev je popilo 16.000 litrov vina, snedlo 1.800 suhih klobas in 1.000 svinjskih krač

Ob enajstletni zgodovini tedna dolenskega cvička lahko zapišemo, da je bila letos cvičkarija vseh cvičkarjev. Roke si manejo organizatorji Društvo vinogradnikov Dolenske, pokrovitelj Agrokombinat Krško in Turistična zveza Novo mesto, ne nazadnje pa tudi „Krka“, tozd gostinstvo in turizem, ki je imela skupaj z gostiščem Pavlin na skrbi vso strežbo.

Zaradi prostega vstopa nihče ne ve povedati natančnega števila obiskovalcev te največje dolenske prireditve, poučeni pa trdijo, da številka 9.000 ni pretirana. Bilo je veliko takih pokuševalcev, katere si v dvorani lahko videl kar vse štiri dni. Manjkalo ni tudi tistih, ki jih je cviček položil že prvi dan in so se ostale dni, čeprav težko, izogibali tega dela mesta. Manjkajoče so nadomestili tudi obiskovalci iz drugih koncev Slovenije, ki so se pripeljali z avtobusi, kar je bilo za povratek še najbolj varno.

Največji pritisk na ta največji „hram“, je bil v soboto, ko so slavili Jožeti. Razpoloženje je doseglo višek ob električnem mrku pa tudi še nekaj časa potem, ko so uspeli dvorano nekako osvetliti s kresničkami. Zaradi mrka so pol ure

počivali muzikantje, zato pa so imeli več dela možje postavne. Tem gre vsa zasluga, da letos za spremembo v dvorani ni bila uprizorjena nobena drama, bilo pa je nekaj

CVIČKARSKI PODMLADEK – Organizator bo v bodoče moral razmisliti tudi o tem, kako bi na cvičkariji oskrbeli otroško varstvo, saj je bilo tudi po polnoči za mizami še videti otroke, ki še niso praznovali drugega rojstnega dne.

UPA NA BOLJŠE – V zadnjem času se veliko kmetov v vaseh okrog Semiča navdušuje za rejo konj in kobil, med njimi tudi Alojz Potočnik iz Stranske vasi. (Foto: M. Bezek)

Reja kobil se izplača

Tako meni Alojz Potočnik iz Stranske vasi, ki 4 leta redi kobile – Vse je vzgojil sam – Prodaja le žrebeta

Svet okrog Semiča zaradi kraške zemlje nikoli ni bil primeren za poljedelstvo, danes, ko bi vsakdo najraje obdeloval le s traktorjem, pa se ga kmetje v tem delu Bele krajine še posebej izogibajo. Zato je toliko primernejša živinoreja, za tiste, ki so si poleg dela na kmetij poiskali tudi zaposlitev v delovni organizaciji, pa predvsem konjereja. Tako vsaj meni Alojz Potočnik iz Stranske vasi pri Semiču, ki je pred štirimi leti začel z vzrejo kobil.

„Že moj oče je imel kobiljo, a takrat o kakšni načrtni reji ne bi mogli govoriti. So se mi pa takrat te živali prikupile, zato sem se pred štirimi leti odločil, da preusmerim kmetijo v rejo kobil.“ pripoveduje o

začetkih Alojz. Danes ima v hlevu tri kobile in tritedensko žrebe, prav pred dnevi pa se je nekaj dni staro žrebe v hlevu ponesrečilo in poginilo. To je bila zanj doslej največja nesreča, saj drugače njegove živali še nikoli niso zbolele. Ima pa z rejo drugačne težave. Rad bi razširil hlev, tako da bi lahko redil več kobil, a za to nima denarja, prav tako tudi ni dovolj zemlje, da bi lahko nakosil dovolj krme za večjo čredo. Sedaj imajo pri Potočnikovih le 4,5 ha obdelovalne zemlje, od tega veliko ob gozdu, kjer zraste kislja trava, ki za konje ni primerna. Alojz ve, da bi moral površino obdelovalne zemlje potrojiti, če bi se želel ukvarjati le s kobilorejo, zato še hodi na delo v semiško Iskro, vse delo v hlevu pa opravi pred službo in po njej. Na pomoč mu priskočijo tudi trije bratje.

Toda kljub težavam še nikoli ni pomislil na to, da bi rejo opustil. „Sedaj premišlujem, da bi se povezal s črnomaljsko Kmetijsko zadrugo, in upam, da bom dobil tudi kredit za razširitev hleva. Če bi mi to uspelo, bi pustil zaposlitev ter se začel ukvarjati zgolj z rejo kobil.“ pripoveduje Potočnik. A četudi mu to ne uspe, bo, tako obljublja, na lastno pest obnovil hlev ter obdržal toliko kobil, kot jih ima danes.

B. BUDJA

M. BEZEK

Direktorja je sram plače

„V naši občini se res ne moremo hvaliti z osebnimi dohodki.“ je rekel tovariš Župan in sprožil s tem plaz besedi.

„Ne bom osebni, če povem, da je moj osebni dohodek bolj podoben žepnici kot čemurkoli drugemu.“ je jeknil tovariš Sindikalci in je napravil tako mučniški obraz, kot da nima v žepu niti toliko cvenka, da bi kupil pet kilogramov krompirja.

„Vsi na sish prepemajo na mesec več kot jaz.“ je pripomnil tovariš Sezedelejevič, mimo tega pa je govoril še nekaj o nedelavnosti, o sprehajanju po mestu, o večernih malicah, o hrkanju na sisov-

skih mizah ob dolgih sredah in podobnem.

„Priznam, da moram krepko premisliti, če hočem priti skozi mesec z denarjem.“ se je vključil tovariš Rdečnik, namigujoč na povišanje članarine.

„Z mano ni nič bolje. Če ne bi tašča imela pokojnine, bi tenko piskali.“ se je izgovarjal tovariš Izvršnik, ne da bi omenil prašiče, ki jih redi s pomjiami iz Hitrotkala.

„Razmišljal sem že, da bi prodal avto. Prevelik strošek je to zame, a ga potrebujem zaradi stika z bazo, s tereonom.“ je čivknil tovariš Mladič, ki se, resnici na ljubo, niti

manjših komedij. V svojem poročilu bodo miličniki zagotovo zapisali, da je mimo najbolj mirna cvičkarija zadnjih nekaj let. Z neznancom je šla le ena bunda, dokumenti in kolo.

Kot število obiskovalcev je trenutno še neznanca tudi podatek, koliko dog so pokuševalci osušili, številka pa zagotovo ne bo manjša od 16.000 litrov, kar je v primerjavi s 13 milijoni litrov, kolikor cvička ob dobri letini pridelajo dolenski vinogradniki, prava malenkost. Ob vinu je petdeset natakarjev razdelilo med drugim tudi 1.800 klobas in 1.000 krač, ki jih zadnji večer ni bilo niti za vzorec.

Letos se pivci nad kvaliteto vina niso pretirano pritoževali, zato pa so bolj tožili nad sanitarijami. Eno samo stranišče je bilo za tri tisoč ljudi, kolikor se jih je v dvorani gnetlo v soboto zvečer!

Kakorkoli že, mimo je še ena velika veselica. Preživeli smo.

JANEZ PAVLIN

ZASEŽENIH 36 PUSK

Enote milice so v prejšnjem letu zasegle 36 različnih pušk, 11 pištol, nad tisoč kosov streliva, nekaj nožev, „boksarjev“ itd. Najpogosteje so lastniki orožja Romi, ki ga tudi dokaj spretno prikrivajo. Lani pa so občani našli tudi večje število min, granat, ročnih bomb in drugih ostankov iz NOB, vendar na srčno ni prišlo do nobene nezgode, saj so občani v vseh primerih pravočasno o najdbah obvestili pristojne službe.

SPOSOJENO TRNJE

Cene so ponorele in so, povedano „moderno“, postale gospodarski disident brez opore v širokih ljudskih množicah narodov in narodnosti.

(Iz Svijeta)

Najboljši pridelovalci

Ocenjevalna komisija je za teden dolenskega cvička izbrala najboljše vzorce dolenskega cvička, črnine in belega namiznega vina. Med množico vzorcev iz enajstih vinorodnih okolijev brežiške, krške, novomeške, trebanjske in sevniške občine so izbrali 260 vzorcev, ki so bili ocenjeni takole: najboljši cviček so lani pridelali Franc Šmajdek (Grčevje), Pavla Škoda (Gradišče), Pavla Recelj (Vrbovce), Janko Zalokar (Pleterski hrib), Stanko Turšič (Pirovski vrh); najboljšo črmino je pridelal Franc Opara iz Trebnjega, bela dolenska vina pa Jože Ravbar (Ljuben), Slavko Češek (Malkovec) ter zakonca Mija in Janez Lorenci iz Gradišča. Najboljšim pridelovalcem dolenskih vin so podelili 133 diplom, 24 pohval in 64 priznanj.

AVSENIKI 6. APRILA V NOVEM MESTU

Daleč naokoli znani ansambel bratov Avsenik praznuje letos 30-letnico delovanja. Jubiljni koncert bodo Avseniki pripravili 8. aprila na Bledu, do konca leta pa bo v počastitev svojega obstoja ansambel pripravil še 30 koncertov v prav toliko slovenskih krajih. Med prvimi bo na vrsti Novo mesto, kjer bo koncert že 6. aprila ob 20. uri v športni dvorani. Vstopnice (po 150 dinarjev) bodo prodajali od 4. aprila dalje pri Kompas in v športni dvorani, možne so rezervacije za skupine in sindikalne organizacije.

MERCATOR ROŽNIK TOZD „GRADIŠČE“ TREBNJE

organizira v sodelovanju z LESNINO LJUBLJANA

STALNO PRODAJNO RAZSTAVO

SOBNEGA IN STAVBNEGA POHIŠTVA TER TALNIH OBLOG V TELOVADNICI STARE OSNOVNE ŠOLE V TREBNJEM.

V začetku bomo organizirali posebno akcijsko prodajo, ki bo trajala od 21. marca do 3. aprila 1983 in od 5. do 19. aprila 1983 vsak dan od 10. do 17. ure.

Nudili vam bomo:

- 3-odstotni popust proizvajalcev ob nakupu sobnega pohištva,
- do 30 odstotkov popusta proizvajalcev ob nakupu pohištva opuščenih programov,
- prodajo na potrošniški kredit ter
- pri večjih nakupih brezplačno dostavo na dom.

PO ZAKLJUČKU AKCIJSKE PRODAJE BOMO V TEH PROSTORIH NADALJEVALI REDNO PRODAJO POHIŠTVA.

Rdečnik, manj od vas, tovariš Izvršnik; in manj od tebe, tovariš Mladič. Upam si celo trditi, da manj od marsikoga na sish. Nimalokrat ga je sram. Laže poslovnim strankam in navaja višjo številko, samo da mu ni treba rdeti,“ je bil konkreten tovariš koordinator, ki je podčrtal še to, da je Hitrotkal največja delovna organizacija v Repičevini.

Temu neuradnemu razgovoru je sledila obravnava zaključnih računov. Številke so bile zgovorne: povprečni osebni dohodek delavke iz Hitrotkala je bil v preteklem letu enajst tisočakov. Zanimivo je, da ni bilo ob tem nikomur nerodno. Celotni direktor vseh direktorjev, ki je sicer zamudil na sestanek, ni ob podatku niti malo zardel.

TONI GAŠPERIČ